

Bundel - Vergadering Algemeen Bestuur GSP van 12 mei 2023

- 01 Opening en vaststellen agenda
 - Agenda AB vergadering 12 mei 2023 JM.docx
- 01.a Benoeming secretaris a.i.
- 02 Mededelingen en ingekomen stukken
- 02.a Statenbesluit provincie Groningen aanwijzing tijdelijke leden Algemeen Bestuur Havenschap Groningen Seaports
 - 2a 17-2023 Statenbesluit Tijdelijke benoeming statenleden in diverse functies.pdf
- 02.b Herfinanciering (CFO H. Sanders)
- 02.c Lange termijn agenda
 - 2c 20221116JV0001353895 -2022-11-16 LTA Gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports 2022.pdf
- 03 Verslag van de vergadering van 16/12/2022 en 10/03/2023
 - 3 Verslag AB GSP 16-12-2022.docx
 - 3 Verslag AB GSP, d.d. 10-03-2023.docx
- 04 GR aangelegenheden
- 04.a Rapportage borgstelling
 - 4a 20230330JV0002543845 - AB notitie Rapportage geborgde financiering 2022.pdf
 - 4a 20230330JV0002543845a - Rapportage Borgstelling 2022 tbv GR - AB.pdf
- 04.b Rapportage dienstenvergoeding
 - 4b 20230330JV0002543358 - Rapportage Dienstenvergoeding 2022-2023 tbv AB.pdf
- 04.c Rapportage havenmeester, inclusief presentatie
 - 4c 1.0 Rapportage Hm 2022 publiekelijk def.pdf
- 05 Aandeelhoudersaangelegenheden
- 05.a Gronduitgifte SFP
 - 5a 20230328JV0002379996 - AVA notitie SFP Groningen.pdf
 - 5a 20230328JV0002379996a - AVA besluit SFP Groningen.pdf
- 05.b Gronduitgifte DBG
 - 5b 20230330JV0002557544 - AVA notitie - uitgifte in ondererfpacht aan DBG - rev1.pdf
 - 5b 20230330JV0002557544a - AVA besluit DBG Group.pdf
- 05.d Jaarverslag Groningen Seaports NV
 - 5d 20230328JV0002380250 - AVA notitie - Jaarverslag 2022 V1.pdf
 - 5d 20230328JV0002380250a - AVA besluit vaststellen Jaarverslag (incl. jaarrekening) 2022-verlenen kwijting en decharge.pdf
 - 5d 20230328JV0002380250b - Jaarverslag 2022 GSP V7.1 tbv AvA.pdf
- 06 Rondvraag
- 07 Sluiting

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Ons kenmerk: 2023
Onderwerp: Agenda AB vergadering
d.d. 12 mei 2023

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van GR Havenschap
Groningen Seaports

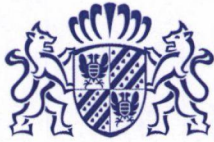
Delfzijl, 20 april 2023

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Namens de voorzitter nodig ik u hierbij uit voor het bijwonen van een vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, die zal worden gehouden op vrijdag **12 mei a.s. om 11.00** uur op het kantoor van Groningen Seaports, Handelskade Oost 1 Delfzijl.

De agenda voor deze vergadering luidt als volgt:

1. Opening en vaststellen agenda
 - a. Benoemen secretaris a.i. (besluitvorming)
2. Mededelingen en ingekomen stukken
 - a. Statenbesluit provincie Groningen aanwijzing tijdelijke leden Algemeen Bestuur Havenschap Groningen Seaports (ter kennisname)
 - b. Herfinanciering (CFO H. Sanders)
 - c. Lange termijn agenda (ter kennisname)
3. Verslag van de vergadering van 16/12/2023 en 10/03/2023 (ter vaststelling)
4. GR aangelegenheden
 - a. Rapportage borgstelling (ter kennisname)
 - b. Rapportage dienstenvergoeding (ter kennisname)
 - c. Rapportage havenmeester, inclusief presentatie (ter kennisname)
5. Aandeelhoudersaangelegenheden
 - a. Gronduitgifte SFP (besluitvorming)
 - b. Gronduitgifte DBG (besluitvorming)
 - d. Jaarverslag Groningen Seaports NV (ter kennisname)
6. Rondvraag
7. Sluiting

Vastgesteld bij acclamatie

17 / 2023
2023-033969

PROVINCIALE STATEN van Groningen:

Gelezen het voorstel van het presidium van 27 maart 2023, nr. 2023-033968, Statengriffie;
Gelet op artikel 5 lid 2 van de statuten van het Interprovinciaal Overleg;
Gelet op de artikelen 8.1 en 9.1 van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports;
Gelet op artikel 21 lid 2 van de gemeenschappelijke regeling Noordelijke Rekenkamer;
Gelet op artikel 4 sub b van de statuten van de Stichting Provinciaal Groninger Studiefonds;

BESLUITEN:

1. aan te wijzen tot tijdelijke leden van de Algemene Vergadering van het Interprovinciaal Overleg:
H.A. Meendering en A. Schmaal
2. aan te wijzen tot tijdelijke leden en tijdelijk plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur van Havenschap Groningen Seaports:
 - a. leden: A. Zwart en F.B. Geijtenbeek
 - b. plaatsvervangend lid: H.A. Marquart Scholtz
3. te benoemen tot tijdelijke leden van de raad van advies van de Noordelijke Rekenkamer:
 - a. E.J. Bennema
 - b. P. Roemers
 - c. A.J.M van Kesteren
4. voor te dragen als tijdelijke leden van het bestuur van de Stichting Provinciaal Groninger Studiefonds:
 - a. R.W. de Wit
 - b. A.H. Bakker
5. de aanwijzingen/benoemingen/voordracht onder punt 1 t/m 4 van dit besluit te laten gelden tot het moment waarop tot definitieve aanwijzing/benoeming wordt overgegaan nadat een nieuw college is gevormd.

Groningen, 29 maart 2023

provinciale staten voornoemd:

, voorzitter

, griffier

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2022 / 2023 (16-11-2022)

Planning 2022 / 2023

	Vergadering van het Dagelijks Bestuur			Vergadering van het Algemeen Bestuur		
Verzenden	Datum	Tijd	Onderwerpen	Datum	Tijd	Onderwerp
11-11-2022	02-12-2022	14.30 –15.30	<ul style="list-style-type: none"> - Programma van eisen jaarrekening 2022 en planning proces rekening 2022 en begroting 2021 (AB) - LTA en vergaderrooster 2024 (AB) - Bedrijfsplan NV (ava) 			
Q4 overleg	02-12-2022	15.30-16.30	Tussentijdse evaluatie RvC en directie (adhs)			
02-12-2022				16-12-2022	9.30 – 11.00	<ul style="list-style-type: none"> - Programma van eisen jaarrekening 2022 - LTA en vergaderrooster 2023 - Bedrijfsplan NV (ava)
31-03-2023	14-04-2023	12.00 - 13.00	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene financiële en beleidsmatige kader/ Ontwerpbegroting (art 58b¹ en 59² Wgr) - Jaarrekening NV (AB) - voorlopige jaarrekening (art 58b Wgr) - Rapportage stavaza borgstelling (art 8.1 ovk borgstelling) (AB)ⁱ - Rapportage havenmeesterⁱⁱ Havenmeester aanwezig? 			

¹ Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies.

² Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de ontwerpbegroting acht weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, onderscheidenlijk acht weken voordat zij door het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan wordt vastgesteld, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies.

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2022 / 2023 (16-11-2022)

Vergadering van het Dagelijks Bestuur				Vergadering van het Algemeen Bestuur		
Verzenden	Datum	Tijd	Onderwerpen	Datum	Tijd	Onderwerp
			- Vaststelling vergoeding ogv dienstverleningsovereenkomst (art 4.1. DV ovk) (AB) ⁱⁱⁱ			
Q1 overleg	14-04-2023	13.00 - 14.00	- Concept Jaarrekening NV (AB)			
14-04-2023				12 mei 2023	11.00-12.30	- Rapportage stavaza borgstelling (art 8.1 ovk borgstelling) - Jaarrekening NV (ava) - Vaststelling vergoeding ogv dienstverleningsovereenkomst (art 4.1. DV ovk) (AB) ^{iv} - Rapportage havenmeester
02-06-2023	22-06-2023	15.30 - 16.00	- Vaststelling rekening 2021 (AB) (58 lid 4 Wgr) ³ - Vaststelling begroting 2023 (AB) (58 lid 2 Wgr) ⁴			
Q2 overleg	22-06-2023	16.00 - 17.00	Tussentijdse evaluatie RvC en directie (adhs)			
23-06-2023				14-07-2023	9.30 – 11.00	- Vaststelling rekening 2021 (AB) (58 lid 4 Wgr) ⁵ - Vaststelling begroting 2023 (AB) (58 lid 2 Wgr) ⁶

³ Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

⁴ Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

⁵ Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

⁶ Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2022 / 2023 (16-11-2022)

Vergadering van het Dagelijks Bestuur				Vergadering van het Algemeen Bestuur		
Verzenden	Datum	Tijd	Onderwerpen	Datum	Tijd	Onderwerp
2-9-2023	15-9-2023	11.30 -12.30	- Tussenrapportage financiële stand van zaken per 1 juli GR - Tussenstand trekkingsverzoeken kasgeldleningen in mandaat afgedaan			
Q3 overleg	15-9-2023	13.00– 14.00	- Contouren Bedrijfsplan (Q1 overleg 2017)			
12-9-2023				13-10-2023	9.30 – 11.00	
10-11-2023	01-12-2023	14.30 –15.30	- Programma van eisen jaarrekening 2021 en planning proces rekening 2021 en begroting 2021 (AB) - LTA en vergaderrooster 2023 (AB) - Bedrijfsplan NV (ava)			
Q4 overleg	01-12-2023	15.30-16.30	Tussentijdse evaluatie RvC en directie (adhs)			
01-12-2023				22-12-2023	9.30 – 11.00	- Programma van eisen jaarrekening 2021 - LTA en vergaderrooster 2023 - Bedrijfsplan NV (ava)

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2022 / 2023 (16-11-2022)

	<u>Vakanties 2022</u>	<u>Vakanties 2023</u>
Voorjaarsvakantie	19 feb – 27 feb	25 feb – 05 mrt
Meivakantie	30 april – 8 mei	29 april – 7 mei
Zomervakantie	16 juli – 28 augustus	22 juli – 3 sept
Herfstvakantie	15 oktober – 23 oktober	21 okt – 29 okt
Kerstvakantie	24 december – 8 januari	23 dec – 7 jan

Tekst = wijziging van de planning of toevoeging

AB: doorgeleiding naar AB

Tekst = aandachtspunt

adhs: besluit n.a.v. aandeelhouderstrategie

Tekst = afgehandeld

ava: aandeelhoudersbesluit

Datum = aanleverdata besluitvorming ava

Qx: Afspraak in kwartaal overleg

- i Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports inzicht geven in:
 1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond.
 2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden.
 3. De omvang van de geldleningen waarvoor door de GR borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven.
 4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.
- ii Op grond van de statuten van de NV (art 16.b.5) rapporteert de havenmeester jaarlijks voor 1 maart aan het DB over de wijze waarop hij de publieke taken heeft vervuld.
- iii Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports inzicht geven in:
 1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond.
 2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden.
 3. De omvang van de geldleningen waarvoor door de GR borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven.
 4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.
- iv Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports inzicht geven in:

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2022 / 2023 (16-11-2022)

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond.
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden.
3. De omvang van de geldleningen waarvoor door de GR borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven.
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

Verslag van de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, gehouden op 16 december 2022 van 9.30 uur tot 10.45 uur op het kantoor van Groningen Seaports, Handelskade Oost 1 Delfzijl.

Aanwezige leden:

Provincie Groningen : I.J.J. Rijzebol (voorzitter), F. Gräper, G.J. Steenbergen, D. Zwart;
Gemeente Eemsdelta : J.A. Ronde (vicevoorzitter), I. Poucki;
Gemeente Het Hogeland : E. Dijkhuis, B. de Jong, A. Nolles;

Afwezig: : E. Stulp, J.H. Menninga, J. Klei,

Voorts aanwezig:

RvC GSP NV : F. Keurentjes (voorzitter RvC);
Directie GSP NV : C.L. König (CEO), dhr. H.V. Sanders (CFO);

Ambtelijke ondersteuning:

GR GSP : A. Swart (secretaris GR), afwezig;
RvC GSP NV : A. Dikkema (secretaris RvC en Directie);
Verslaglegger : Th. Poggemeier.

1. Opening en vaststellen agenda

Dhr. Rijzebol opent de vergadering en heet de leden welkom. Berichten van verhindering zijn binnengekomen van de heren Menninga en Stulp, alsmede van mevrouw Klei.

Dhr. Rijzebol meldt dat Ariën Swart, secretaris GR, ernstig ziek is en in het ziekenhuis ligt. Onduidelijk is nog wanneer hij terug zal komen. Het voorstel is dat mw. Dikkema hem vandaag vervangt – welk voorstel door de vergadering wordt overgenomen – waarna een andere, tijdelijke oplossing zal worden gezocht. Een blijk van hoop op herstel zal dhr. Swart namens het AB worden toegestuurd.

Een tweede punt betreft de toevoeging aan de agenda onder punt 2. van het nagezonden advies van Trip Advocaten over de vragen die de vorige AB-vergadering zijn besproken en naar hen zijn verstuurd, alsmede van het advies daarop van het DB aan het AB.

De gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

Mededelingen

Dhr. Sanders informeert inzake Zonnepark Vogelweg (te vestigen in Delfzijl) dat GSP zijn deelname van 25%, in overleg met haar medeaandeelhouders, zal verhogen tot 33%. Eneco is als één van de vier aandeelhouders, waaronder Wircom en Bronnen VanOns (BVO), uitgestapt.

Dhr. König vult aan dat Eneco haar deelname aan alle zonne- en windparken op land aan het beëindigen is.

Dhr. Steenbergen refereert aan de eerder gevoerde discussie in het AB. Wordt er toegewerkt naar drie aandeelhouders met elk 1/3 deel van de aandelen?

Dhr. Sanders antwoordt bevestigend.

Ingekomen stukken

2a. Memo Trip Advocaten.doc

2a2. Memo Trip 1 december 2022.pdf

Dhr. Rijzebol geeft een korte toelichting op de namens het DB op 3 oktober 2022 (later goedgekeurd door het AB) gestelde vragen aan Trip Advocaten. De aan dit kantoor verbonden Mr. Van der Kamp meent inzake vraag 1 dat de Directie en de RvC op grond van de wet *alle* inlichtingen dient te verschaffen die de AvA van haar verlangt, tenzij een zwaarwichtig belang zich daartegen zou verzetten. Wat betreft de bevoegdheden van de Directie (vraag 2) is van belang dat de vaststellingsovereenkomst niet los gezien kan worden van de eerdere overeenkomst inzake de deal van € 13 miljoen voor de grond in kwestie. Dat betekent dat alle bestaande sideletters beschikbaar moeten zijn of komen voor de RvC en ook voor de AvA.

Ten aanzien van vraag 3 over de rechtsgeldigheid van de vaststellingsovereenkomst merkt dhr. Rijzebol op dat ook als er zaken zijn gedaan die niet geheel conform de regels waren, de vaststellingsovereenkomst rechtsgeldig is als deze door de Directie als representant van de NV is ondertekend.

Het DB adviseert het AB om de vaststellingsovereenkomst in de volle breedte op te vragen bij de NV.

Mw. Gräper stelt voor dat het DB dit verzoek aan de NV doet en dat het DB daarna bepaalt of er een vertrouwelijke dan wel openbare bespreking dient te volgen. Zij vraagt het DB ook een procesvoorstel te formuleren over hoe de behandeling richting raden en Staten van Groningen kan worden ingevuld. In de Staten van Groningen bestaat grote interesse voor de inhoud van de vaststellingsovereenkomst. De behandeling zou dan in vertrouwelijkheid kunnen plaatsvinden.

Dhr. Nolles ondersteunt dit voorstel.

Dhr. Steenbergen merkt op dat hij als AB-lid twee weken geleden door de Staten is gehoord over zijn rol en dat die wens tot nadere informatie toen ook al is geformuleerd. Daarbij werden ook de raden betrokken. Gezien het vergaderschema zal mogelijk een extra vergadering nodig zijn.

Mw. Gräper denkt ook dat een extra AB-vergadering zal moeten worden gehouden. De leden van de Staten willen graag nader worden geïnformeerd opdat zij haar AB-leden op een goede manier richting kunnen geven. Hetzelfde zal gelden voor de raden.

Dhr. Rijzebol stelt vast dat voor het DB-voorstel om de vaststellingsovereenkomst op te vragen, ruime ondersteuning bestaat en dat dit ook geldt voor het voorstel van mw. Gräper. Een en ander hangt ook af of het document verkregen kan worden, want bedrijfsbelangen kunnen in principe prevaleren boven de beschikbaarheidsstelling.

Het complete document met alle eventuele sideletters zal door het DB worden opgevraagd. Daarna volgt een beoordeling door het DB over een vertrouwelijke dan wel openbare behandeling, waarna conform het voorstel van mw. Gräper wordt gehandeld.

Mw. Gräper voegt toe dat in het geval de NV onderbouwd aangeeft waarom de documenten eventueel niet vrijgegeven kan worden, zij eenzelfde voorstel zal doen voor de onderbouwing.

Dhr. Rijzebol ondersteunt deze aanvulling volledig.

Dhr. Nolles benadrukt het belang van de openbare bespreking indien wordt overwogen de bedrijfsbelangen te laten prevaleren.

Mw. Gräper stelt dat zowel de Provinciewet en de Gemeentewet hierin heel duidelijk zijn.

Dhr. Rijzebol stelt dat in deze wetgeving inderdaad exact staat beschreven wat vertrouwelijk kan zijn en wat niet.

Dhr. De Jong denkt dat in plaats van raden en Staten nu te informeren over de stand van zaken het beter is om hen in een keer te informeren als er meer duidelijkheid bestaat.

Mw. Gräper benadrukt dat haar voorstel inhoudt dat de raden en Staten, conform de informatieplicht, *nu* worden geïnformeerd over het proces. Als daarbij een procesbrief wordt gevoegd, weet men hoe de kwestie verder wordt opgepakt.

Dhr. Rijzebol concludeert dat hier verder geen bezwaren bestaan en dat aldus wordt gehandeld.

3. Verslag van de vergadering van 14 oktober 2022

Dhr. Zwart meldt bij agendapunt 1 op dat niet hij, maar zijn vader als waterwegbouwkundige bij het Havenschap heeft gewerkt.

Dhr. Rijzebol concludeert dat dit gedeelte van de zin kan worden geschrapt en dat het verslag met inachtneming van deze wijziging kan worden vastgesteld.

4. GR aangelegenheden

a. Opstellen rekening en begroting en accountantscontrole en programma van eisen jaarrekening/controleprotocol 2022

Dhr. Rijzebol vraagt of iemand het woord wil voeren. Hij constateert dat dit niet het geval is en concludeert dat conform het voorstel is besloten.

5. Aandeelhoudersaangelegenheden

a. Bedrijfsplan 2023-2027 GSP NV

Dhr. Sanders geeft een toelichting.

Elk jaar wordt een bedrijfsplan gemaakt dat vijf jaar vooruit kijkt. Een belangrijke basis daarvoor is de aandeelhoudersstrategie, alsmede de financiële projecties daarin. In de projecties van de resultaten is te zien dat GSP in 2023 zodanig begroot dat onafhankelijkheid wordt bereikt van grondverkoop en tegelijkertijd een positief resultaat wordt gerealiseerd. Tot op heden is dat niet zo. De resultaten voor 2022 laten nog even op zich wachten, maar de voorspelde lijn zal realiteit worden. Dat heeft een aantal belangrijke oorzaken. De opbrengsten zijn aan het toenemen, mede onder invloed van de voorstellen die zijn gedaan en de belangstelling voor het beheersgebied van GSP. Daarnaast is sprake van een kostenniveau dat in de hand wordt gehouden, waarvoor weliswaar een uitbreiding van de organisatie nodig is. De verhouding tussen kosten en baten zal in 2023 positief uitkomen en deze verhouding zal zich in de toekomst structureel positief blijven ontwikkelen.

Om alle ontwikkelingen die in het beheersgebied spelen, te kunnen faciliteren is financiering nodig, want er zijn voorinvesteringen nodig om klanten te laten landen. Dat heeft te maken met het ophogen van gebieden, zoals van het gebied van Heveskes bij Delfzijl en Oosterhorn-Zuid. Dit betreft grote investeringen die samen opgeteld een 'hobbel' creëren in het investeringsniveau voor de komende twee tot drie jaar. Dit is te zien in de grafiek op pag. 16 van het plan. Ondanks de hobbel wordt onder het afgesproken borgstellingsplafond gebleven bij het aantrekken van externe geborgde financiering. Daarnaast is sprake van ongeborgde financiering.

Dhr. Nolles vraagt waarom de ongeborgde financiering in de grafiek naar beneden loopt.

Dhr. Sanders antwoordt dat dit komt doordat de banken in het algemeen financieringen strakker beoordelen en dat geldt ook in het geval van GSP. Men is niet langer bereid om ongeborgde financiering te verstrekken. Om de ambities waar te maken en de activiteiten voort te kunnen zetten, is in dit plan rekening gehouden met financiering onder borgstelling. De bank kijkt naar het investeringsniveau en het verdienvermogen. Daarvan wordt een bepaalde verhouding verwacht en op dit moment is die verhouding voor hen te ongunstig. Daarom kan alleen geborgd worden gefinancierd en dient die verhouding te worden verbeterd. Een en ander is opgenomen in dit plan en de geborgde financiering blijft, zoals aangegeven, onder het borgstellingsplafond zoals is afgesproken. Daarmee is het risicoprofiel niet anders.

Dhr. Steenbergen vraagt zich af of de NV wel ooit zonder de borgstelling kan functioneren. In de toekomst zal ook sprake zijn van investeringen die nu nog onbekend zijn en die voor de nodige hobbels in het investeringsniveau zorgen. Het streven is om de geborgde financiering af te bouwen, maar de vraag is of de NV ooit slechts ongeborgde financiering zou willen.

Dhr. Sanders antwoordt dat de NV te maken heeft met de externe financier die eisen stelt aan de zekerheden die gebruikt worden voor de borgstelling. De NV kan momenteel niet anders handelen daar de GR eigenaar is van de gronden. Zolang het eigendom niet bij de NV zelf ligt, heeft de NV geen andere financieringsmogelijkheid dan op de borg van de aandeelhouder, dus de GR. Daar hoort bij dat intussen gewerkt wordt aan het verhogen van het verdienvermogen. Zonder de verkoop van gronden was er een negatief saldo tussen kosten en baten, maar dit is zich aan het verbeteren en daarmee komt er structureel geld vrij om uit de situatie te geraken dat een borgstelling nodig is. Op dit moment is de situatie zo dat de borgstelling absoluut nodig is omdat de NV niet beschikt over het eigendom van de gronden.

Dhr. Nolles verbaast zich over de zorg bij de banken om die borgstelling te eisen.

Dhr. Sanders antwoordt dat men veel strakker kijkt dan in het verleden naar het verdienvermogen van het bedrijf versus de schuldenlast. Op de top bedraagt de schuldenlast ca. €259 miljoen aan leningen. Als dat gerelateerd wordt aan de jaarlijkse winst, dan is hier bijna sprake van een factor 10 en de banken beoordelen dit conform hun eigen regelgeving. Deze factor moet worden verlaagd naar een factor 5 of 6.

Dhr. De Jong verwijst naar het stuk waarin staat dat de banken scherper sturen op kerngetallen. Is dat vanwege hun eigen regelgeving? De winstgevendheid verbetert juist en dan mag verwacht worden dat de banken soepeler zijn. Zijn er dan andere factoren binnen de organisatie waardoor de banken een scherper beleid voeren?

Dhr. Sanders antwoordt dat de winstgevendheid inderdaad verbetert, maar het strakke bancaire beleid heeft te maken met de totale omvang van de financieringsbehoefte.

Dhr. Poucki refereert aan de optimalisatie van de verhouding grondverkoop en erfpacht. Hij vraagt wat nu eigenlijk precies is afgesproken over verkoop.

Dhr. Sanders antwoordt dat het gevoerde beleid zodanig is dat verkoop niet wordt aangeboden, maar wel erfpacht. Ook is het zo dat projecten soms een lange doorlooptijd kennen, soms van meerdere jaren. Datgene wat men over verkoop aantreft in de stukken is gebaseerd op afspraken die eerder zijn gemaakt en gerespecteerd worden. Op dit moment worden geen aanbiedingen tot verkoop gedaan, maar uitsluitend op basis van erfpacht.

Dhr. König geeft een aanvulling en wel m.b.t. de MKB-bedrijfsterreinen, zoals Fivelpoort en Farmsummerpoort. Waar ook gemeenten terreinen verkopen, doet GSP NV dat ook. De andere uitzondering is daar waar een verhoogd risico wordt verwacht. Hier is al eerder over gesproken. Bij een verhoogd milieurisico worden mitigerende maatregelen geëist, zoals een milieuverzekering, maar dan nog kunnen er overwegingen zijn waardoor de voorkeur naar verkoop uitgaat.

Die overwegingen zullen in een dergelijk geval zeker aan het AB worden voorgelegd. De basishouding is dat alleen erfpacht wordt aangeboden.

Mw. Gräper herinnert aan haar vraag van een jaar geleden om meer duidelijkheid over hoe de NV nadenkt over haar eigen rol ten opzichte van andere aandeelhouders, maar ook haar rol in het hele pakket. Het AB verkeert in afwachting van het antwoord op die vragen. Het voorliggende stuk omschrijft een aantal rollen die vergelijkbaar zijn met voorgaande jaren. Zij is benieuwd hoe de NV nu zelf aankijkt tegen haar strategie in afstemming met andere aandeelhouders en andere relevante organisaties. De vraag is ook of de uitbreiding van de formatie past bij de toekomstige rollen die GSP NV voor zichzelf ziet. Specifieker staat in het stuk dat er sprake is van vastgoedbeheersrol, maar dat is lastig te plaatsen. Graag hoort mw. Gräper hierop een toelichting. Verder is om begrijpelijke redenen sprake van uitbreiding van de lobby. Hoe kijkt de Directie aan tegen de afstemming met andere partijen?

Er wordt veel gesproken over financiële risico's in het stuk, maar er wordt geen aandacht besteed aan de oplopende kosten voor grondstoffen en energie bij de investeringen. Er is sprake van grote stijgingen in deze kosten, terwijl de NV bij haar geborgde financiering in de buurt komt van het borgstellingsplafond. Als de ramingen van deze kosten realiteit worden, voorspelt mw. Gräper dat dit plafond wordt geraakt. Zij hoort graag hoe dit risico in het bedrijfsplan is opgenomen.

Het tweede risico waarvoor aandacht vereist is, is de krapte op de arbeidsmarkt. Het is cruciaal als het gaat om de beslissing over vestiging van een bedrijf. Dit is in toenemende mate een risico waar GSP NV mee te maken krijgt. Het is een voorbeeld van rollen die vanuit de strategie vervuld kunnen worden om ervoor te zorgen dat je propositie naar de buitenmarkt aantrekkelijk blijft.

Dhr. König gaat in op het vastgoedbeheer. Als onderdeel van het verdienmodel wordt onderzocht of voor de NV een rol is weggelegd in het vastgoed. Daarvan is sprake in andere havenbedrijven. De NV heeft in dit kader is nog geen concrete actie ondernomen.

Wat betreft de discussie over de rollen meldt dhr. König mede naar aanleiding van het verzoek van het AB om, voordat wordt gekeken naar de governance-structuur, eerst te werken aan een vernieuwde havenvisie, zoals ook Prof. Boogers adviseerde. Daaraan wordt hard gewerkt. Het DB en de RvC zijn inmiddels geïnterviewd. In de nieuwe havenvisie zal juist voor dat punt aandacht zijn. Uiterlijk maart 2023 zal een nieuwe havenvisie op hoofdlijnen worden gepresenteerd die later verder zal worden uitgewerkt.

Het risico van oplopende kosten voor energie en grondstoffen is een terecht punt.

Dhr. Sanders vult aan dat er in dit bedrijfsplan rekening mee wordt gehouden. Er zijn middels de onvoorzienbare kosten extra buffers voor meegenomen. Er is inderdaad sprake van een zeker risico, maar ook daar worden keuzes gemaakt en nagegaan wordt of bepaalde investeringen verder kunnen worden gespreid.

Mw. Gräper vraagt welke voorzieningen getroffen worden voor de risico's die verbonden zijn met de te ondernemen investeringen.

Dhr. Sanders antwoordt dat dit wisselt per casus.

Mw. Gräper vraagt of er voldoende vermogen zit in de risicoreserveringen.

Dhr. Sanders antwoordt dat plannen worden opgesteld met de beste informatie die beschikbaar is. Op dit moment luidt dan het antwoord op de vraag bevestigend, maar dat zal later moeten blijken.

Dhr. König meldt dat in het verleden is geïnvesteerd in de zon- en windenergie en deze bronnen leveren momenteel aanzienlijk meer op dan aanvankelijk is begroot.

Dhr. Rijzebol begrijpt de zorgen van mw. Gräper, want hij heeft de verhogingen gezien waarmee de provincie te maken heeft.

Dhr. Sanders meldt die getallen ook te kennen. Wat betreft de zon- en windenergie zijn de getallen verwerkt, ook deels voor het volgende jaar. Daarna zijn die getallen teruggebracht naar een conservatiever niveau. Er zal ook rekening moeten worden gehouden met een hoger belasting op de winst op deze vormen van energie (*windfall tax*). Het bedrijfsplan is een gewogen plan met *upsides*. Echter, er vallen ook altijd weer zaken tegen.

Mw. Gräper benadrukt dat het haar gaat om prijsvoering. Haar zorg betreft de geprognostiseerde investeringen.

Dhr. Dijkhuis vraagt zich af hoe de ontwikkeling van de havenvisie gezien moet worden in het brede veld van visies, van het Masterplan Zeehavens, het provinciaal plan omgevingsvisie dat nog moet worden opgesteld, omgevingsvisie Eemdelta, etc., welke visies en plannen allemaal op

elkaar moeten worden afgestemd. Bovendien is de volgordelijkheid hierbij van belang.

Dhr. König antwoordt dat hij gehoor geeft aan het verzoek van het AB om snel met een havenvisie te komen. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het Masterplan Zeehavens, geïnitieerd door de provincie. Ook is er bericht ontvangen van het ministerie van IenW dat, bijvoorbeeld voor het krijgen van gelden voor de verdubbeling van de N33, er een omvattend plan klaar moet liggen, want op basis van de statistieken zal hiervoor geen geld beschikbaar komen. Dit was aanleiding voor het maken van het masterplan. Er is inderdaad afstemming tussen GSP en de provincie om ervoor te zorgen dat die twee plannen zich goed tot elkaar verhouden. Er zit tijdsdruk op de havenvisie hetgeen het gevolg is van het feit dat de voorzitter heel graag wil dat de governance geregeld is voordat de Provinciale Statenverkiezingen plaatsvinden. Afstemming vindt plaats op ambtelijk niveau van de provincie en GSP, terwijl ook de gemeenten hierbij zijn betrokken.

Dhr. Dijkhuis meldt dat in zijn gemeente een omgevingsvisie is vastgesteld. Dat is richtinggevend. De tijd gaat voort en inmiddels is het koersdocument bij de provincie vastgesteld. Uiteindelijk zal omschreven moeten worden hoe het gebied verder ingericht kan worden. Het zou best kunnen dat op basis van de gesprekken die hier gevoerd worden en ook bij het Masterplan Zeehavens er een fantastisch plaatje uitrolt dat, onder invloed van de omgevingsvisies die door PS en de gemeenteraden worden vastgesteld, toch nog nadere aanpassing behoeft.

Mw. Gräper benadrukt dat dit ook voor de provincie geldt.

Dhr. König vraagt of de koersdocumenten van de provincie en de gemeenten ook in dit verhaal moeten worden betrokken.

Dhr. Dijkhuis antwoordt bevestigend en vraagt daarvoor nadrukkelijk aandacht.

Dhr. Rijzebol vindt dat voortgang moet worden geboekt om bepaalde processen een duidelijke plek te geven. Voortgang is niet alleen nodig in verband met de Statenverkiezingen, maar ook vanwege de vele ontwikkelingen die zich hier in Noord Nederland voordoen. Die voortgang moet gezamenlijk en in onderlinge afstemming worden bereikt.

Dhr. König gaat in op de krapte op de arbeidsmarkt. Dit is één van de zorgen die het bedrijf heeft. GSP is betrokken bij 18 projecten om mensen te interesseren voor werk in dit gebied. Ook wordt samengewerkt met de Hanzehogeschool en de RuG om na te gaan of er colleges in de havens kunnen worden gegeven. Het doel is dat elke student in Groningen minimaal één keer in zijn studiecarière zowel in de haven van Delfzijl als de Eemshaven is geweest om te laten zien hoe mooi het hier is en wat hier allemaal te doen is. Hier wordt nadrukkelijk aandacht aan besteed. Als bedrijf wordt de verantwoordelijkheid genomen om jaarlijks 25 stagiaires te ontvangen. Ook de klanten worden gestimuleerd dit ook te doen.

Dhr. Rijzebol vraagt tot slot of de vergadering, gezien de gemaakte opmerkingen en de oproep om scherp te blijven op hetgeen is ingebracht, instemt met het Bedrijfsplan GSP NV 2023-2027 zoals het voorligt. Hij concludeert dat het Bedrijfsplan met algemene stemmen wordt aanvaard.

b. Uitgifte in erfpacht aan CIRCTEC

Dhr. König licht kort toe dat dit voorstel het resultaat is van een langlopend proces. Het bedrijf stond beter bekend onder de naam Verda B.V. en is al jaren bezig om zich hier te vestigen. Het heeft problemen gehad met het verkrijgen van de juiste vergunning. Dat proces is inmiddels achter de rug en nu lijkt de weg open om te starten met de bouw van de fabriek die geheel past binnen de circulaire gedachte.

Dhr. Zwart refereert aan de mogelijkheid dat het bedrijf vanuit erfpacht het betreffende terrein vanwege haar koopoptie uiteindelijk zou kunnen kopen. Hij had de indruk dat een eventuele milieuverzekering betrekking heeft op de erfpachtsituatie. Hoe zit het bij koop?

Dhr. König antwoordt dat een milieuverzekering in beide gevallen van toepassing kan zijn.

Dhr. Poucki vraagt waar de koopoptie van afhankelijk is. Hoe lang duurt deze?

Dhr. König antwoordt dat de periode dat het bedrijf de koopoptie kan lichten tussen de vier en zeven jaar ligt nadat de ondertekening heeft plaatsgevonden.

Mw. Gräper vraagt in aanvulling op de vraag van dhr. Zwart hoe GSP de milieurisico's heeft beperkt.

Dhr. König antwoordt dat van het bedrijf een milieuverzekering wordt verlangd en dat GSP inzicht krijgt in de polis die het bedrijf daarvoor afsluit en dat het bedrijf aan GSP jaarlijks moet laten zien dat de premie is betaald.

Mw. Gräper verwacht dat de milieuverzekering van toepassing blijft als sprake is van een faillissement.

Dhr. König geeft als voorbeeld het bedrijf PMC. Dit bedrijf heeft een milieuverzekering waarvan de polis is betaald tot medio 2023. De polis is beoordeeld door een onafhankelijk bureau en daaruit

blijkt dat het een goede polis is. Nu is PMC failliet, maar de verzekering blijft van kracht voor de looptijd waarin de premie is betaald.

Dhr. De Jong merkt op dat wordt aangegeven dat Cirttec een *jetty* gaat realiseren voor de afvoer van biobrandstoffen. Hij neemt aan dat dit voor hun eigen rekening en risico is.

Worden er afspraken gemaakt dat zaken moeten worden teruggebracht in de oorspronkelijk staat als zij mochten besluiten om te stoppen? Hoe gaan dit soort afspraken?

Dhr. König antwoordt dat in elk contract staat dat indien men het terrein gaat verlaten, het terrein in de oorspronkelijke staat aan GSP moet worden aangeboden.

Dhr. De Jong vraagt of dat ook van toepassing is als het terrein aan een derde wordt verkocht.

Dhr. König oppert de mogelijkheid dat de derde verder gaat met de achtergelaten voorzieningen. Hoe het precies juridisch in elkaar steekt, zal dhr. König nakijken.

Dhr. Sanders voegt toe dat de aanbiedingsplicht in de contracten er vooral op is gericht om te voorkomen dat er zich excentrieke buitenlandse partijen in de haven gaan vestigen.

Dhr. Rijzebol vraagt de vergadering of zij kan instemmen met het voorstel zoals het voorligt. Hij concludeert dat unaniem aldus wordt besloten.

c. *Herfinanciering aflopende financiering EUR 50 miljoen*

Dhr. Rijzebol geeft het woord aan de Directie voor een toelichting op dit voorstel.

Dhr. Sanders meldt dat GSP beschikt over een totaal financieringspakket met leningen met verschillende looptijden. Het voorstel heeft betrekking op één van deze leningen die in februari 2023 afloopt. Deze lening valt op dit moment *niet* onder de borgstelling. De bank is echter niet bereid om de lening voort te zetten zonder borgstelling. Belangrijk is dat GSP bezig is om de totale financiering opnieuw te beoordelen en daarvoor medio 2023 een plan aan het AB te gaan voorleggen. Dat is ook met de bank afgesproken en dat is precies de reden waarom deze lening wordt verlengd tot 1 mei 2024 in de veronderstelling dat GSP dan een vastomlijnd plan over haar toekomstige financiering. Met dit voorstel wordt er tevens voor gezorgd dat als een accountantsverklaring voor 2023 wordt gevraagd, duidelijk is dat de continuïteit van de financiering is verzekerd. Van belang is dat er nu een concrete aanbieding ligt van de bank.

Dhr. Sanders gaat verder in op het toekomstige plan en het derivaat dat onderdeel is van de financiering. Naast de borgstelling van € 265 miljoen is er nog een borgstelling van € 84,5 miljoen in verband met het derivaat. Met het derivaat dat in het verleden is afgesproken toen de rente laag was, is rentezekerheid gekocht. Daarvoor moet een saldo worden aangehouden bij de bank. Dat is een bedrag dat ruim een jaar geleden is opgelopen tot € 70 miljoen, maar op dit moment is dat door de stijgende rente een veel lager bedrag. Er wordt daarmee dus veel minder van die borgstelling gebruikt.

Voor het nieuwe plan zal worden ingezet op afwikkeling van het derivaat dat nog tot 2042 loopt. Er zal een voorstel worden gedaan om beide borgstellingen samen te nemen in de totale financiering. Ook zal voor een deel herfinanciering moeten plaatsvinden. Dan zal tevens worden getracht om het borgstellingsplafond omlaag te brengen.

Dhr. Steenbergen vraagt welk percentage momenteel van toepassing is op het derivaat en wat het huidige percentage is tegen een normale financiering.

Dhr. Sanders antwoordt dat het huidige percentage 3,575% is voor het derivaat, terwijl de normale financieringsrente rond de 3% bedraagt.

Dhr. Steenbergen veronderstelt dat het verschil daartussen, afhankelijk van de markt, binnen afzienbare tijd op nul uitkomt.

Dhr. Sanders denkt dat het geen verbazing wekt dat GSP op dit moment tempo wil maken. Er ontstaat mogelijk een *window* waarin afwikkeling van het derivaat een goede optie is.

Dhr. De Jong las in de stukken dat het derivaat pas in 2026 opengebroken kan worden.

Dhr. Sanders informeert dat het derivaat formeel een looptijd heeft tot 2042 en dat in 2026 er een *breakup* is. Dan kan de bank het derivaat openbreken, tenzij het derivaat wordt doorgezet. GSP gaat inzetten om het derivaat eerder open te breken en af te kopen. Als het rentepercentage ervan dichtbij het normale rentepercentage zit, is de prijs daarvan mogelijk aantrekkelijk. De kwestie zal op de volgende vergadering terugkomen.

Dhr. Rijzebol vraagt tot slot of de vergadering akkoord gaat met het voorliggende voorstel tot herfinanciering van de aflopende financiering van € 50 miljoen en concludeert dat dit unaniem het geval is.

6. Rondvraag

Dhr. Steenbergen vraagt naar de stand van zaken van de afwikkeling van Schipper Recycling over welk faillissement de Directie het AB een half jaar geleden heeft geïnformeerd.

Dhr. König meldt dat het materiaal dat op het terrein van Schipper Recycling te Farmsum lag onderzocht is en dat het goedgekeurd is voor ophoging van het terrein van BOW in de Eemshaven. Laatstgenoemd terrein moet geschikt worden gemaakt voor opslag van grote en zware onderdelen van de offshore windindustrie. Er rijden momenteel zes dagen in de week vrachtwagens heen en weer om het terrein van 15,7 ha in de Eemshaven op te hogen en gereed te maken om lasten van 30 ton/m² te kunnen dragen. Er wordt dus nuttig gebruik gemaakt van dat materiaal. Ook is nu bekend dat er nog materiaal blijft liggen. Er is teerhoudend asfalt aangetroffen dat opzij is gezet waarvoor nog een oplossing moet worden gevonden.

De voorziening die voor dit doel is getroffen, zal niet volledig nodig zijn.

Dhr. Sanders informeert dat er wel nog steeds een last onder dwangsom van € 3 miljoen ligt waarover nog wordt gesproken. Daarvoor moet de voorziening worden aangehouden.

Dhr. König informeert tot slot dat Holemans Nederland zijn positie in de Eemshaven heeft uitgebreid met 1 ha. Dat betekent dat de betreffende kade nu helemaal bezet is.

7. Sluiting

Dhr. Rijzebol dankt de vergadering voor de plezierige manier van vergaderen en sluit de vergadering om 10.45 uur.

Verslag van de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, gehouden op 10 maart 2023 van 9.30 uur tot 11.10 uur op het kantoor van Groningen Seaports, Handelskade Oost 1 Delfzijl.

Aanwezige leden:

Provincie Groningen : IJ.J. Rijzebol (voorzitter), F. Gräper, D. Zwart;
Gemeente Eemsdelta : J.A. Ronde (vicevoorzitter), J.H. Menninga, I. Poucki;
Gemeente Het Hogeland : E. Dijkhuis, B. de Jong, A. Nolles;

Afwezig: : E. Stulp, J. Klei,

Voorts aanwezig:

RvC GSP NV : F. Keurentjes (voorzitter RvC), H. Roose, J. Schiphorst;
Directie GSP NV : C.L. König (CEO), dhr. H.V. Sanders (CFO);

Gasten: : G. Boerma (concerndirecteur provincie Groningen)
Richard Middel (opsteller concept Havenvisie)

Ambtelijke ondersteuning:

GR GSP : A. Swart (secretaris GR, afwezig), J. Mellies (secretaris GR a.i.);
RvC GSP NV : A. Dikkema (secretaris RvC en Directie);
Verslaglegger : Th. Poggemeier.

1. Opening en vaststellen agenda

Dhr. Rijzebol opent de vergadering en heet de leden welkom van het AB van de GR Havenschap GSP, alsmede de leden van de RvC en de Directie van de GSP NV en de gasten, op deze extra vergadering van het AB, waarin informatie wordt gegeven ten aanzien van de geagendeerde punten en getracht zal worden om vervolgstappen te formuleren om te komen tot een eigen insteek op visie en structuur van GSP. De vergadering heeft geen besluitvormend karakter, maar is informatief van aard. Hierdoor is een quorum niet relevant.

Twee leden van de RvC zijn nog onderweg en schuiven iets later aan. Dhr. Stulp heeft gemeld niet aanwezig te kunnen zijn.

Dhr. Rijzebol informeert dat dhr. Swart aan de beterende hand is, maar hij zal voorlopig nog niet terugkeren. De vorige vergadering heeft mw. Dikkema hem vervangen en nu zal mw. Mellies de secretaristaken tijdelijk uitvoeren. Er zal getracht worden een interim secretaris aan te stellen, ook om dhr. Swart later bij te staan in het geval dat hij te zijner tijd weer terug is.

Als gasten zijn aanwezig de heer Richard Middel, een van de belangrijkste auteurs van de Havenvisie die graag kennis wil nemen van de reacties van het AB op de geagendeerde concept Havenvisie, en mw. Boerma, lid van het Directieteam van de provincie Groningen, die een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de stukken over de governance-structuur.

Dhr. Rijzebol meldt vervolgens dat dit de laatste AB-vergadering is van Angela Dikkema die GSP gaat verlaten. Aan het einde van de vergadering zal de voorzitter hierop terugkomen.

De agenda wordt vastgesteld.

Dhr. Keurentjes deelt mee dat de termijn van commissaris Roose binnenkort eindigt en dat men doende is met de werving voor een nieuwe commissaris conform de daarvoor geldende spelregels. Er is een wervingstekst opgesteld die wordt afgestemd met de OR, de GR en de Directie. In de zomer zal een voordracht worden gedaan, zodat in oktober de benoeming van de nieuwe commissaris kan plaatsvinden. Daar de vacature betrokken is bij de instelling van de OR, is ook de OR bij de benoeming van de nieuwe commissaris betrokken.

Mw. Gräper wijst de RvC op het gevoerde beleid bij de provincie Groningen, namelijk dat gestreefd wordt naar een gelijkwaardige verdeling tussen man en vrouw in de RvC. Dat betekent dat daar aanvullend aandacht aan moet worden besteed.

Dhr. Keurentjes antwoordt dat er rekening mee wordt gehouden en dat wordt voldaan aan de corporate governance code en dat diversiteit breder wordt gezien als alleen gender.

Mw. Gräper bevestigt dat dit ook het geval is bij de provincie Groningen.

Dhr. Rijzebol beaamt dat laatste. Hierop kan worden voorgesorteerd.

2. Mededelingen en nagekomen stuk

- Brief van mw. A. Dikkema, d.d. 06-03-2023 (nr. 20230206JV0000475660) inzake verzoek AB

tot inlichtingen

Dhr. Rijzebol noemt de voorwaarden op onder welke inzage in de vaststellingsovereenkomst tussen GSP NV en BB Registergoed B.V., d.d. 21-10-2013, inclusief sideletters, kan worden verkregen, te weten:

- inzage is uitsluitend mogelijk voor leden van het AB van de GR Havenschap GSP, die zich als zodanig dienen te legitimeren;
- de stukken liggen ter inzage op het kantoor in Delfzijl;
- inzage geschiedt op afspraak op maandag t/m donderdag tussen 09:00 en 17:00 uur
- inzage is mogelijk gedurende een periode van drie maanden na dagtekening van de bovengemelde brief van 6 maart 2023;
- inzage vindt uitsluitend plaats onder begeleiding;
- inzage vindt plaats op voorwaarde van geheimhouding;
- het is niet toegestaan foto's of kopieën van de stukken te maken of hier passages uit over te nemen.

Daarmee is voldaan aan het verzoek van het AB, d.d. 17-01-2023, aan de NV. Mocht er aanleiding zijn om een en ander in vertrouwelijkheid te bespreken, zal daartoe gelegenheid worden gegeven, aldus dhr. Rijzebol.

Mw. Gräper vraagt of het mogelijk is om de stukken onder dezelfde voorwaarden in de Statenkast van de provincie of soortgelijke vertrouwelijke omgevingen bij de gemeenten, onder begeleiding ter inzage te leggen in verband met een grotere toegankelijkheid voor de AB-leden.

Dhr. Rijzebol vraagt de Directie of dit mogelijk is voor AB-leden.

Mw. Dikkema zal contact opnemen met de griffie van de Provincie en de raden om te bezien hoe zo een proces verloopt.

Dhr. König meldt geen principiële bezwaren te hebben tegen het voorstel van mw. Gräper.

Dhr. Rijzebol concludeert dat het op deze manier georganiseerd kan worden.

3. Rapport Routekaart governance (ter bespreking)

Dhr. Rijzebol informeert dat het DB een bepaalde focus in de routekaart heeft aangebracht om de governance op een zodanige manier in te richten dat dit leidt tot individueel aandeelhouderschap van de drie deelnemers. Nu is de GR aandeelhouder en de voorzitter vertegenwoordigt de GR in de AvA. Het DB is voorstander van een model waarin de deelnemers – de twee gemeenten en de provincie – *zelfstandige aandeelhouders* zijn. Bekeken moet worden in welke vorm dat kan worden gegoten, hetgeen onderdeel is van het vervolgonderzoek. Het DB wil ten aanzien van het juridisch eigendom van de gronden de constructie van de erfpacht meegenomen zien in deze sessie. Ook kan een *eindig erfpachtcontract* worden besproken van bijvoorbeeld 99 jaar, hetgeen formeel mogelijk is. Dit zijn twee elementen waarmee stappen gezet kunnen worden in de richting van individueel aandeelhouderschap en dhr. Rijzebol verzoekt de vergadering hierop in te gaan.

Dhr. Menninga kan het uitgangspunt zoals door het DB is geschetst, in grote lijnen onderschrijven. Hij had ten aanzien van de presentatie van Lysias enigszins andere verwachtingen. Het was zeer breedvoerig en beschouwend en het was niet geheel helder waarop werd uitgekomen.

Dhr. Menninga heeft de vorige structuurwijziging die 10 jaar duurde, meegemaakt en hij hoopt dat het nu slagvaardiger kan. De geschetste uitgangspunten begrijpt hij en verder zou hij graag zien dat de deelnemers in dit proces van de *garantstelling* afkomen. Dit zou onderdeel van het geheel moeten zijn. Daarmee wordt het bedrijf uiteindelijk de ruimte gegeven om uit de voeten te kunnen met betrekking tot de bedrijfsvoering die gebaseerd wordt op de nieuwe havensvisie.

Mw. Gräper dankt de stuurgroep voor de voorliggende heldere routekaart. Het zou goed zijn om bij het vervolgonderzoek naar de governance-structuur goed te kijken naar wat een en ander betekent voor mandaten, rollen en posities. In de afgelopen periode waren juist hier 'grijze gebieden' ontstaan. Het zou verder goed zijn om in het vervolgproces duidelijk te krijgen wat van het AB en het DB wordt verwacht en wat bij GS en de B&W's wordt neergelegd. De raden en Staten moeten in de juiste positie worden gebracht om de juiste keuze op het juiste moment te maken, ook als het gaat om (de duur van de) erfpacht. Hier moet nadrukkelijk naar gekeken worden.

Het zou voorts goed zijn voor het Hogeland en de provincie om na te denken over hoe straks met de Noordoostpolder kan worden omgegaan, want volgens mw. Gräper is deze exercitie ook bedoeld om een meer evenwichtig beleid ten aanzien van de gronden te voeren.

Tegelijkertijd met het onderzoek naar de governance-structuur en de overdracht moet begonnen worden met de voorbereidingen voor het *strategisch kader*. Dat betreft uiteindelijk een keuze voor

het AB, maar vooral voor raden en Staten en de Colleges. Daarbij dienen niet alleen de stakeholders in de regio worden betrokken, maar ook moet worden gekeken naar landelijke ontwikkelingen met impact voor de Eemshaven en Delfzijl. Te denken valt aan waterstofproductie op zee. De vraag is dan hoe de kaders er dan uit moeten gaan zien.

Het zou goed zijn om voor het gehele proces (de governance, het overdrachtsstuk, strategisch kader en de daarop volgende aanpassing van de aandeelhoudersstrategie) een soort *tijdslijn* te maken, een soort processtuk, voor raden en Staten zodat zij precies weten wanneer zij waarover een keuze moeten maken. Dat komt ten goede aan de transparantie van het proces, hetgeen weer bevorderlijk is voor de discussies in raden en Staten.

Dhr. De Jong merkt op dat er al veel belangrijke zaken zijn benoemd. Er worden in de stukken een aantal problemen opgeworpen waar in het vervolgproces aandacht aan besteed moet worden en duidelijkheid moet worden verkregen. Er zal zicht moeten komen op de gevolgen van te maken keuzen. In de stukken wordt vanuit de Staten benadrukt dat haast gemaakt moet worden om de datum van 01-01-2024 te halen, maar nog belangrijker is om zorgvuldigheid te betrachten om te voorkomen dat er dingen gebeuren die ongewenst zijn.

Inderdaad is het van belang om simultaan aan het *strategisch kader* te werken. Bij de verschillende besturen en de aandeelhouder moet helder zijn welke richting gevolgd wordt en wie waarvoor welke stappen mag en moet zetten. Onduidelijkheden zijn er, ook bij de raad.

Voorkomen moet worden dat men achteraf spijt krijgt van gemaakte keuzen. Duidelijk voor de raad moet zijn wat de toekomstige rol is als aandeelhouder en dat moet duidelijker worden dan tot nu is geschetst in de routekaart in combinatie met een dieper inzicht in de *fiscale gevolgen* van de verschillende routes. Het zou verder goed zijn om richting een voorkeursvariant te gaan werken.

Mw. Gräper merkt op dat het van belang is om het onderzoek naar de governance en het strategisch kader bij elkaar te brengen. De datum 01-01-2024 is genoemd, omdat men zeker wil weten dat de te nemen stappen inderdaad met elkaar worden gezet. Zij kan zich voorstellen dat men bij het Hogeland grip wil houden en men niet in een soort trechter geduwd wil worden zonder enige houvast. Het is de bedoeling om via zo een processtuk rust te creëren om te voorkomen dat men het gevoel krijgt ergens in gerommeld te worden.

Dhr. De Jong brengt naar voren dat er nu duidelijkheid moet worden geboden voordat een voorkeursvariant kan worden vastgesteld. Lysias heeft een aantal routes geschetst zonder daarin keuzes te maken. Dit zal uitgediept moeten worden om met elkaar een keuze te maken in het besef welke de gevolgen van die keuze zijn.

Dhr. Keurentjes wijst erop dat er onderscheid bestaat tussen governance die samenhangt met GSP en governance als bestuurskundig begrip. Als dat door elkaar gaat lopen wordt een en ander buitengewoon complex. Om goede keuzes te maken dienen deze invalshoeken onderscheiden te worden. Is het niet wenselijk om dit inzicht bij raden en Staten te bevorderen om dergelijke semantische discussies te voorkomen?

Mw. Gräper benadrukt dat juist vervolgstappen nodig zijn die duidelijk maken waar de raden en Staten nu precies over gaan en wanneer het moment aanbreekt waarop overdracht aan het AB en de Directie moet plaatsvinden. Onderdeel van de governance-studie moet ook zijn welke mandaten en rollen waar en bij wie wanneer worden neergelegd. Bij een Overheids NV is altijd sprake van een *publieke verantwoording* en hier betreft dat een publieke verantwoording aan raden en Staten die ten alle tijden een zeggenschap over de Overheids NV hebben. Daar zal een modus voor gevonden moeten worden.

Dhr. De Jong merkt op dat als probleem meespeelt dat men tegelijkertijd bezig is met de *structuur* en met de *visie*. Dat loopt momenteel parallel en dat vermengt zich met elkaar.

Mw. Gräper stelt dat mensen de structuur willen aanpassen om grip te krijgen op de inhoud. De vraag is dan hoe ver men wil gaan. Wil men dan op de stoel van de Directie gaan zitten? Er zullen Statenleden zijn die dat graag zouden willen en dat zal mogelijk ook voor sommige raadsleden gelden. Vandaar dat de discussie van belang is over de mandaten en rollen. Men zal minder behoefte hebben om op de stoel van de Directie te gaan zitten, als die rollen duidelijk zijn gedefinieerd en goed zijn vervuld.

Dhr. Dijkhuis wijst erop dat inmiddels alweer een jaar voorbij is met gesprekken hierover. Het is inmiddels het tweede onderzoek dat volgt op het onderzoek van Deloitte en dat vond deels plaats in een andere samenstelling van het AB. Aan deze tafel moet het eerder om een proces gaan. Straks ziet de volksvertegenwoordiging het gehele pakket. Het is niet nodig om hier weer bij nul te beginnen, omdat ook in het Deloitte-rapport diverse constateringingen zijn gedaan die logischerwijze tot dit verhaal hebben geleid. Deze discussie loopt het gevaar om in een cirkel te blijven draaien, terwijl het in de kern duidelijk is waar het om gaat.

Mw. Gräper benadrukt dat bij sommigen het gevoel bestaat om in een trechter te belanden. Op

zich is een trechter niet fout om te komen tot een besluit, maar je moet inzichtelijk maken hoe die trechter eruit ziet en hoe je dan je eigen positie kunt bepalen.

Dhr. Menninga roept op tot realisme. Het is mogelijk dat in september andere vertegenwoordigers van de provincie zijn aangetreden bij de GR van GSP. Hij is dan ook benieuwd hoe de nieuwe vertegenwoordigers, eventueel die van de BBB, hier tegenaan kijken. Dat geeft het belang van een *tijdschema* aan.

Dhr. Rijzebol antwoordt dat de laatste opmerking precies de reden is dat het DB met dit proces is begonnen, omdat het volstrekt onduidelijk is voor de achterban wie welke verantwoordelijkheid draagt. Dat constateerde Prof. Boogers, daarna Deloitte en nu ook Lysias. Ook in de dagelijkse praktijk blijkt dat steeds weer en dat geeft aan waarom deze exercitie zo nodig is. Daarbij moet echter ook absolute zorgvuldigheid in acht worden genomen, maar vermeden moet worden dat net zo'n langdurig en ingewikkeld proces wordt gestart waarvan sprake was bij de vorige structuurverandering. Zo leidde de verkiezingen elke twee jaar steeds weer tot een andere samenstelling van het AB met (iets) andere inzichten. Dat onderstreept inderdaad het grote belang van een tijdslijn. Binnen die tijdslijn dienen dan de nodige stappen gezet te worden die in een bepaalde richting wijzen. Als dat niet gebeurt, verzandt de discussie en dient alles opnieuw opgestart te worden. Al hetgeen hier is gezegd, is genoteerd. Dat betekent dat de ambtelijke organisaties de opmerkingen gaan verwerken met in het achterhoofd de tijdslijn.

Het AB dient in feite een onomkeerbaar proces te initiëren en het zou goed zijn als die stap vandaag wordt gezet en de richting voor het vervolg wordt bepaald. Dhr. Rijzebol vraagt in dit verband of mw. Boerma, als voorzitter van de stuurgroep en gehoord hebbende de meningen van de leden van het AB van GSP en de voorzitter van de RvC, een vervolgstap kan zetten.

Mw. Boerma antwoordt dat de kwestie nu ook weer niet zo ingewikkeld is en dat alles wat zij hier gehoord heeft, passend is voor het vervolg. Er dient een strategisch kader te komen en dat dient voorbereid te worden en uiteindelijk vastgesteld worden in de raden en Staten. Voor het grondbeleid dienen de opties snel op een rijtje gezet te worden, zodat een keuze gemaakt kan worden. Uiteindelijk volgt er een governance-structuur. Die kristalliseert zich nu al uit, maar ook op grond van wat er in de Staten over is gezegd. Het kan snel, maar ook zorgvuldig. Er wordt om een robuust tijdspad gevraagd waarin zaken verhelderd worden. Dat is ook geen probleem.

Mw. Boerma stelt zich voor dat zij de *formele opdracht* om dit verder vorm te geven van de Colleges willen krijgen, omdat zij hun verantwoordelijkheid hierin moeten nemen. Dit zal in nauwe afstemming moeten worden geformuleerd met het AB en het DB, maar ook met de Overheids NV.

Mw. Gräper begrijpt dat het AB de Colleges gaat verzoeken om een stuk voor te bereiden voor het AB en dat het AB de stuurgroep de opdracht geeft.

Mw. Boerma bevestigt dat.

Dhr. Rijzebol benadrukt dat het AB en het DB goed op de hoogte moeten worden gehouden van de activiteiten van de stuurgroep. Hij vraagt de vergadering of dit voorstel (t.a.v. de opdracht aan de stuurgroep) wordt ondersteund en daar hij geen ontkenningen hoort, maar slechts bevestigingen, concludeert hij dat dit inderdaad het geval is.

Dhr. De Jong merkt op dat deze vergadering een opiniërend karakter heeft en dat geen onomkeerbare stappen worden gezet. Er moet richting gegeven worden en daarover moet een besluit worden genomen. Hij acht dat vooralsnog ingewikkeld, want, zo vraagt hij zich af, weet iedereen welke kant op wordt gewezen?

Mw. Gräper reageert met de opmerking dat slechts besloten is om een aantal zaken te laten uitwerken.

Dhr. De Jong bevestigt dat, maar ook zou richting moeten worden gegeven welke kant op te gaan.

Mw. Gräper verheldert dat de richting die wordt gegeven de vraag aan de Colleges is om dat stuk voor te bereiden.

Dhr. De Jong verklaart dat hij er dan helemaal achter staat.

Dhr. Nolles merkt op dat vaak over de rol van de raden en Staten wordt gesproken. De vraag is hoe het individuele aandeelhouderschap zou moeten worden uitgeoefend. Daarover is geen informatie gegeven en dat zou ook nader uitgewerkt moeten worden.

Dhr. Rijzebol wijst erop dat de raden en Staten de Colleges controleren.

Dhr. Nolles vraagt zich af of de raden en Staten dat dan kunnen doen.

Mw. Gräper merkt op dat dit juist onderwerp is van de uitwerking van de vraag om inzichtelijk te maken wat de positie van raden en Staten hierin is.

Dhr. Nolles roept op om dan niet alleen te kijken naar hun rol, maar ook naar hoe raden en Staten aan die rol daadwerkelijk invulling kunnen geven. Als dat niet goed gebeurt – dhr. Nolles spreekt uit ervaring met andere Gemeenschappelijke Regelingen – ontstaat terecht ongerustheid bij raden en Staten.

Mw. Gräper stelt dat het er om gaat dat je als volksvertegenwoordiger het gevoel moet hebben dat je wel degelijk invloed hebt op hetgeen waarover je wordt aangesproken. Dat moet helder zijn. Dat wordt grijs in een vermenging van commerciële en bestuursrechtelijke aspecten en dat is hier het geval geweest in de afgelopen periode, aldus mw. Gräper.

Dhr. Menninga is het ermee eens dat dit onderdeel moet zijn van de voorgenomen uitwerking over de rol van raden en Staten en welke regeling je daar treft over hoe en waarvoor men aanspreekbaar is, alsmede over of dat nog gewenst is. Dat moet duidelijk opgeschreven worden.

Dhr. Rijzebol stelt dat het hele proces juist is begonnen vanwege onduidelijkheden hierin.

Dhr. Poucki vraagt zich af of de nieuwe governance-structuur beter is dan de oude structuur en wanneer dat duidelijk wordt.

Dhr. Rijzebol antwoordt dat dit duidelijk wordt als de nieuwe structuur is beschreven.

Dhr. De Jong verwacht dat straks middels het stuk van de stuurgroep meer duidelijkheid wordt gecreëerd, dat keuzes gemaakt kunnen worden en dat ook wordt aangegeven op grond waarvan.

Mw. Gräper vult aan dat ook duidelijk moet worden waar raden en Staten al dan niet over gaan en hoe ze daar dan invloed op uit kunnen oefenen en dat men weet wie precies aangesproken kan worden in de rol van Colleges of aandeelhouders, terwijl – en dat mag niet worden vergeten – de Directie en de RvC in de positie moeten zijn om op een goede wijze invulling kunnen geven aan de bedrijfsvoering van de NV, want uiteindelijk is dat ook het belang van de aandeelhouder(s). Als de NV niet optimaal zou kunnen functioneren, is dat uiteraard niet bevorderlijk voor de aandeelhouderswaarde.

Dhr. Rijzebol stelt voor om de Colleges te verzoeken om de opdracht zoals hiervoor geformuleerd, te verstrekken aan de stuurgroep om te komen met een document dat voorziet in datgene wat met elkaar is besproken, waarvan momenteel verslag wordt gemaakt.

Hij constateert dat het voorstel algemeen wordt aanvaard.

4. Havenvisie Groningen Seaports: ruimte voor groene groei, ruimte voor mensen. (ter bespreking)

Dhr. Menninga vond het document van de havenvisie een mooi wervend stuk, maar trekt het onderwerp breder en plaatst een paar kritische kanttekeningen. Niet vergeten mag worden dat GSP te maken heeft met overheden die een eigen verantwoordelijkheid hebben en dat niet alleen met betrekking tot de Rijksoverheid, maar ook met betrekking tot de gemeenten waarbij de vraag speelt hoe het betreffende gebied de komende jaren moet worden ingericht. Er zal ongetwijfeld een *spanningsveld* kunnen ontstaan tussen de overheden en de ambities van GSP. Goed is om hierover duidelijk te zijn in de onderlinge contacten.

Van belang is ook *participatie*. Er wordt veel over gezegd in het rapport en GSP is op de goede weg, maar participatie is zeker van belang voor mensen in het gebied. Die doelgroep is moeilijk te bereiken, maar als gebiedswethouder van de voormalige gemeente Termunten weet hij wat daar leeft. De mensen daar herinneren zich nog steeds de dorpen Weiwerd en Oosterdum. Met hen moet helder worden gecommuniceerd. De mensen daar zijn enigszins angstig. Gisteren werd een nieuwe industrie aangekondigd in het gebied en dat leidde tot onrust. Daarom is het uitermate belangrijk om goed met deze mensen te communiceren.

Met betrekking tot de havenvisie is de vraag van belang wat voor soort bedrijf de gemeente in de toekomst wil in het gebied. Kan de gemeente ermee vooruit om de eigen broek op te houden? Wat is de rol van GSP daarin? Van belang is inzicht te hebben in eventuele uitbreidingen van GSP en in of de gemeenten dat wel of niet willen.

Tot slot zal bij het vervullen van de regisseursrol de nodige aandacht moeten uitgaan naar de andere partijen, met name op het gebied van leefbaarheid. Dhr. Menninga is blij dat GSP daarin een belangrijke rol denkt te willen gaan spelen, zowel in het gebied van het Hogeland als in de Eemdelta en met name in het gebied rond Termunten. De vraag is nu hoe dit verhaal verder kan worden gebracht. Het zal ongetwijfeld ook naar de partners moeten worden verstuurd en ook zal een interessante discussie binnen de gemeenten zelf worden gevoerd over de vraag hoe het gebied verder ingevuld gaat worden.

Dhr. Menninga deelt zijn complimenten uit voor het stuk. Daaruit blijkt dat het hier goed leven is en dat het in de hemel niet beter is!

Mw. Gräper is blij met het stuk waarin de visie van Directie en RvC is neergelegd over de toekomst. Het is zeer goed om daar kennis van te nemen. Tegelijkertijd vraagt zij zich af of het stuk niet te vroeg is ingediend gezien de discussie die zojuist is gevoerd en waarin ook duidelijk is geworden dat een actualisatie van de aandeelhouderstrategie gewenst is. Mw. Gräper ziet het stuk vooral als input voor het proces van aanpassing van governance-structuur en het strategisch kader dat de komende tijd zal worden gevormd. Daarbij zullen belangrijke delen van deze concept

havenvisie worden gehandhaafd, omdat deze volgen uit de verschillende ontwikkelagenda's die bij de verschillende deelnemers op tafel liggen.

De vraag die op de achtergrond speelt is de vraag welke de rol is van GSP en welke die is van de overheden en hoe deze zich ten opzichte van elkaar verhouden. In dit concept is te zien dat die rollen duidelijker gemaakt moeten worden. In deze havenvisie wordt op sommige plaatsen een beeld geschetst van de toekomst, maar niet wie dat beeld waar gaat maken. Daarin zal eerst duidelijkheid moeten worden geschapen, voordat de visie verder ontwikkeld kan worden. Zeker voor omwonenden is dat belangrijk. Mw. Gräper stelt voor om kennis te nemen van deze havenvisie en deze te beschouwen als input voor de discussie waarvan sprake is in het voorgaande agendapunt.

Dhr. De Jong geeft allereerst zijn complimenten. Het is een fijn en leesbaar stuk, waarin een aantal speerpunten worden weergegeven.

De vraag is voor welke termijn dit stuk is geschreven. Het vorige rapport is uit 2012. Het gaat nu waarschijnlijk om een kortere periode. Voorts is de vraag welke richting wordt aangegeven.

Het is dhr. De Jong opgevallen dat er een aantal keren wordt verwezen naar de huidige governance-structuur, waarbij vraagtekens worden gezet en hij vraagt zich af of dat in zo'n visie nodig is en/of dit een brief is naar de aandeelhouder. Willen potentieel geïnteresseerden lezen over functies en rollen? Wil je als GSP naar buiten laten zien dat je met elkaar in een klem zit? Is dit de visie voor het komende jaar?

Dhr. De Jong vraagt zich af of er in de afgelopen periode investeringen en/of zaken zijn mislukt vanwege de huidige governance-structuur. Heeft dit bestuur steken laten vallen waardoor er zaken niet door zijn gegaan? De tekst uit de visie doet dit enigszins vermoeden.

Interessant is ook wat er *niet* in het stuk staat. Er staat niets in over veerdiensten en overslag. Over deze primaire havenfunctie wordt weinig vermeld. Welk beeld er precies geassocieerd wordt met havendiensten, is niet erg duidelijk. Is uitbreiding van de veerdiensten die er momenteel zijn, een wens voor de toekomst? Uit deze visie is niet duidelijk of GSP daarop wil inzetten of niet. Als veerdienst kun je je afvragen of je hier al dan niet gewent bent.

De CO₂-reductie. Wordt bijgehouden wat de totale CO₂-uitstoot is? Is de verwachting dat deze de komende jaren gaat dalen? Voor de productie van waterstof en voor de groene chemie in het algemeen zal ook sprake zijn van enige CO₂-uitstoot. Is het de bedoeling dat er per bedrijf CO₂-hoogwaardige bedrijven komen? Of is het de bedoeling dat de totale CO₂-uitstoot terug gaat? Een bedrijf als Van Merksteijn zal zeker uitstoot hebben. Wil GSP eigenlijk met deze visie niet op zo'n bedrijf insteken of is de rol iets anders? In de visie is sprake van reductie van CO₂ en de vraag is dan of er nog ruimte is voor bedrijven die CO₂ uitstoten.

Dhr. Ronde stelt dat de vragen eigenlijk eerst aan de eigen achterban gesteld moeten worden, want GSP borduurt gewoon voort op de huidige aandeelhoudersstrategie. Zojuist is de routekaart behandeld en dit voorliggende concept kan als input dienen voor de nieuwe aandeelhoudersstrategie. Hoe ziet de routekaart eruit naar vaststelling door het AB van een nieuwe aandeelhoudersstrategie? De vorige keer heeft dit ongeveer 1,5 jaar geduurd. Dat is een (te) lange tijd. De vraag is dan nu hoe dat proces moet worden vormgegeven. Eigenlijk dienen de deelnemers zelf ideeën aan te leveren, zodat GSP op grond daarvan en haar eigen ideeën een havenvisie kan formuleren die dan vervolgens weer moet worden vastgesteld.

Dhr. Dijkhuis valt hem bij. Het gaat er ook om jezelf te helpen en te voorkomen dat er allerlei stappen worden gezet waarbij je je kan afvragen of dat nu het summum is.

Dhr. Rijzebol gaat in op de status van het stuk. Het is een eerste versie die ertoe dient om uiteindelijk met een compleet pakket te komen voor de kader stellende nota zoals in het voorgaande is besproken. Die nota zal uiteraard in de Staten en raden moeten worden behandeld en kan daardoor veranderd, aangevuld en/of aangescherpt worden. Dhr. Rijzebol zou het zeer op prijs stellen als de deelnemers met elkaar tot één pakket van havenvisie tot en met governance-structuur zouden kunnen komen, welk pakket vervolgens door de deelnemers eensgezind wordt vastgesteld.

Dit is een eerste versie die door de NV wordt voorgesteld en die als input dient voor het vervolgproces voor de reeds eerder genoemde kader stellende nota. Dhr. Rijzebol geeft het woord aan de Directie voor een reactie.

Dhr. König deelt mee dat deze concept havenvisie de richting aangeeft die de Directie voor ogen staat en graag getoetst wil zien door het AB om hierna meer kleuring en duiding te geven aan het verhaal. Als hier geconstateerd zou worden dat dit niet de richting is die gevolgd moet worden, krijgt het vervolgproces ook een andere wending. Echter, luisterend naar de woordvoerders binnen het AB ontstaat de indruk dat de richting van het concept door het AB juist omarmd wordt.

Het vervolgproces bestaat uit een aantal sessies met deskundigen op de verschillende gebieden, zoals circulariteit, energie en bestuur, om meer duiding en invulling te geven aan dit verhaal. Dan komt daar, wat de Directie betreft, de definitieve havenvisie uit die daarna uiteraard hier op tafel verschijnt. Aan GSP is het dan om afgeleid van die visie de bedrijfsstrategie te bepalen. De vraag is dan wat te doen in het gebied en hoe. De 'doelenboom' van GSP is bekend waarin de strategie is uitgewerkt die gebaseerd is op de havenvisie. Dat is een proces dat intern plaatsvindt. De 'doelenboom' wordt altijd vermeld in het Bedrijfsplan en door het AB vastgesteld voor een periode van minimaal vijf jaar.

Mw. Gräper verwacht dat het AB inderdaad de richting inhoudelijk zal onderschrijven, maar zo lang er geen strategisch kader is en een vastgestelde aandeelhoudersstrategie kan zij niet bij voorbaat onderschrijven dat de richting inderdaad de goede kant op is. Gezien de discussie die zojuist is gevoerd, komt deze concept havenvisie eigenlijk te vroeg.

Dhr. König constateert dat in de vorige vergadering van het AB is gesteld dat er eerst een visie moest komen vóórdat de structuur kan worden vastgesteld.

Mw. Gräper stelt dat zij gezegd heeft dat die visie niet per definitie de havenvisie hoefde te zijn, maar dat die visie deels in het strategisch kader komt en in de aandeelhoudersstrategie.

Dhr. König denkt dat zij elkaar niet goed begrijpen en dat het daarom goed is om enig misverstand uit de weg te ruimen. In zijn beleving zou het zo moeten zijn dat er een kader stellende nota komt die vastgesteld wordt door de drie verschillende gremia op basis waarvan GSP uiteindelijk de havenvisie vaststelt. Dat is dan het stuk waarop GSP in een toekomstige structuur met drie aandeelhouders door die drie aandeelhouders kan worden afgerekend. De vorige keer is gezegd dat die structuur niet gemaakt kan worden als niet duidelijk is wat de toekomstvisie van GSP is. Dus is de NV verzocht om te komen met een verhaal met de plannen voor de toekomst.

Mw. Gräper stelt dat dit precies is wat zij zei. Deze concept havenvisie is een belangrijke en goede input vanuit de NV voor de discussie die de deelnemers moeten voeren over het kader en de aandeelhoudersstrategie. Na de discussie in raden en Staten kan zij pas zeggen of zij dit stuk onderschrijft.

Dhr. Rijzebol concludeert dat beiden gelijk hebben.

Mw. Gräper brengt naar voren dat zij wil voorkomen dat eventueel later gezegd wordt dat deze richting is onderschreven.

Dhr. König trekt de conclusie dat dit betekent dat het proces van de havenvisie nu stil gelegd moet worden.

Dhr. Keurentjes denkt dat de posities in dit debat niet ver uit elkaar liggen. De vraag is allereerst wie eigenaar is van GSP. Dat zijn de gemeenten en de provincie en vanuit die rol kunnen zij de vraag stellen waartoe GSP op aarde is. Dat is de hoofdvraag.

Vervolgens ontstaat vanuit het antwoord op die vraag de visie en aan de onderneming wordt opgedragen om uit te werken hoe je een en ander gaat realiseren. De concept visie is een bundeling van reeds bestaande en nog niet bestaande thema's en ontwikkelingen die deels actueel waren bij de vorige visie waarvan sommige ondersteund worden en andere mogelijk ter discussie staan. Aan die concept visie kan nu invulling worden gegeven en als input dienen. De aandeelhouder, de gemeenten en de staat, maar (ook de visie vanuit) de onderneming ontmoeten elkaar daar waar je dit gaat vormgeven. Dit is het beeld dat dhr. Keurentjes krijgt uit de discussie en staan de posities niet haaks op elkaar, maar convergeren ze juist. Bij die ontmoeting moet goed naar elkaar te worden geluisterd en moet men zich de vraag stellen wat dit betekent voor ieders rol en verantwoordelijkheid.

Mw. Gräper heeft het gevoel dat GSP iets eerder op het ontmoetingspunt is aangekomen dan dat zij zal aankomen. Dan moet even op elkaar worden gewacht om de processen bij elkaar te brengen, want anders raak je elkaar onderweg kwijt.

Mw. Boerma merkt op dat de stuurgroep aan de lat staat voor het strategisch kader dat wordt vastgesteld door raden en Staten. Een soort samenvatting daarvan wordt de aandeelhoudersstrategie. De havenvisie is het 'tactische' deel daarvan. Dat wordt niet vastgesteld door raden en Staten, maar door het AB en DB. Hier wordt het stuk nu ter kennisgeving aangenomen en kan het gewoon door, want de besluitvorming vindt wel ordentelijk plaats en ondertussen is sprake van beïnvloeding over en weer in positieve zin.

Mw. Gräper wijst erop dat in het proces van besluitvorming er ook nog wijzigingen in de stukken kunnen optreden. Dat dient men wel goed te beseffen. Zonder dat besef bestaat het gevaar elkaar kwijt te raken.

Dhr. Ronde zou graag zien dat bij een volgende vergadering dit punt iets beter wordt voorbereid om de verwachtingen beter te managen en om de discussie, mogelijk in een iets andere samenstelling, te herijken om enig ongemak te voorkomen.

Mw. Gräper stelt voor aan de stuurgroep te verzoeken om de havenvisie op een goede manier in het processtuk te brengen zodat daarop zicht is.

Dhr. Rijzebol constateert dat de eerste versie van de havenvisie heel snel tot stand is gekomen waarop nu de eerste reacties worden gegeven. Nadrukkelijk wordt geconstateerd dat enige spoed gewenst is om GSP weer in te halen. Uiteindelijk moet dit leiden tot een gezamenlijk proces en een samenhangend geheel binnen de governance-structuur zoals op dat moment is voorgesteld. Dan kun je verder en is sprake van een schone lei. Dan is dus ook de structuur bekend. Dan moet het een niet contrair zijn aan het andere. Dat is de reden dat het DB dit stuk ter kennisname heeft geagendeerd om te bevorderen dat met brede blik wordt gekeken ter invulling van het proces in het besef dat reeds enige achterstand is opgelopen.

Dhr. König merkt op dat GSP door zal gaan met de bijeenkomsten van de stakeholders en de expertsessies. De informatie daaruit is nodig. Een en ander zal worden uitgewerkt, maar het resultaat is dan nog niet bepalend voor de definitieve versie. Dhr. König vraagt de samensteller van het stuk of dit werkbaar is en dat blijkt mogelijk te zijn.

Dhr. Rijzebol wijst er op dat het tempo van de processtappen vanuit de drie geleidingen zal worden verhoogd om GSP bij te benen.

Mw. Gräper benadrukt ook dat het tempo moet worden aangepast en daarom zal in de routekaart de havenvisie moeten worden meegenomen. Dat vraagt om *finetuning*, ook in samenspraak met de NV.

Dhr. De Jong stelt dat GSP precies heeft gedaan wat haar is gevraagd waarvoor GSP een compliment verdient. Het is nu niet zo dat er geen document ligt. Er liggen ook documenten vanuit de verschillende deelnemers. Dat hoeft de ontwikkeling van een visie niet te remmen, ook als wordt besloten tot heroverweging. De concept havenvisie kan nu gebruikt worden voor het aanscherpen van de eigen visie. Als er op een gegeven moment iets spaak loopt, zal men zich moeten wenden tot GSP met het verzoek van aanpassing, maar in feite kan de visie worden opgesteld.

Dhr. Ronde merkt op dat hij dat ook al steeds heeft gezegd. De huidige aandeelhoudersstrategie is immers nog niet gewijzigd. Op basis daarvan kan GSP voorlopig gewoon verder tot de nieuwe visie die enigszins gewijzigd zal zijn, is ingevoerd.

Dhr. Rijzebol trekt de conclusie dat de drie elementen in relatie tot elkaar moeten worden gezien, en dat momenteel een havenvisie van kracht is en dat een nieuwe havenvisie in ontwikkeling is. Op de eerste versie zijn reacties gegeven. Afgesproken is dat met elkaar een tijdslijn wordt opgesteld waarbinnen alles bij elkaar komt en waarover uiteindelijk een besluit wordt genomen.

Dhr. Rijzebol constateert ook dat de overheden meer spoed moeten betrachten om GSP in te halen en hij complimenteert GSP voor het feit dat zij al met een concept havenvisie zijn gekomen. Uiteindelijk moet alles bij elkaar komen en het ene element mag niet strijdig zijn aan het andere. Dat proces gaat nu van start en aan de stuurgroep wordt gevraagd om daarin een rol te vervullen en om in alle gedegenheid en in samenspraak met de deelnemers op één lijn terecht te komen. GSP geeft het goede voorbeeld door met voortvarendheid met deze concept havenvisie te komen.

Dhr. König gaat in op de vraag of er ooit een potentiële klant is geweest die vanwege de huidige governance-structuur is afgedropen. Hij denkt dat dit niet zo is, maar dat de Nieuwsuur-uitzending wel degelijk te danken is aan deze governance-structuur. Voorkomen moet worden dat vanwege de complexe structuur zaken fout lopen. Ook dit is een reden om de structuur aan te passen.

Dhr. König gaat in op nog een paar vragen.

De CO₂-reductie. Bij GSP spreekt men van *CO₂-reductie per ton* geproduceerd product en op dit terrein heeft GSP nog de mogelijkheid om te groeien. Dat betekent dat de absolute emissie nog wel omhoog kan gaan, maar de relatieve emissie naar beneden.

Wat betreft de veerdiensten – er staat daarover nu een artikel in het DVHN – verklaart hij dat er geen ruimte is tot verdere uitbreiding van veerdiensten.

Dhr. Rijzebol verwijst naar de rondvraag voor verdere vragen en sluit het agendapunt over de havenvisie af.

5. Rondvraag

Dhr. Menninga heeft een vraag over het MS Romantika, de veerlijn naar Noorwegen die momenteel geen aanlegplaats meer heeft in de Eemshaven, maar mogelijk naar Emden uitwijkt. Hij betreurt dat en vraagt of de kans bestaat dat deze veerdienst voor altijd weg blijft of terugkomt.

Het baart hem zorgen en hij weet niet wat te doen. Voor de beeldvorming van dit gebied is het een gemiste kans. De vraag is ook of de havenmeester hierin een rol speelt of kan spelen, maar momenteel richten de pijlen zich op dhr. König. Wat zijn de mogelijkheden? Waar liggen de verantwoordelijkheden?

Dhr. König antwoordt dat de kwestie moeilijk ligt. Wat er is gebeurd is dat in 2020 de Holland-Noorwegen-lijn zich bij GSP heeft gemeld om een veerdienst op te zetten. Toen wist GSP al dat de betreffende kade ingezet zou worden voor een aantal projecten en daarom heeft GSP de reder gemeld dat zij zelf een kade moesten aanleggen op een aangewezen plaats. De reder antwoordde dat zij dit gingen doen. Vervolgens verzochten zij om tijdelijk gebruik te maken van een andere kade, want zij wilden van start gaan. GSP heeft daarin toegestemd en vanaf het begin is GSP volstrekt helder geweest: dat kon tot oktober 2022. Voor de periode daarna was de kade aan derden toegezegd. Dat was volgens de reder geen probleem. Echter, ondanks herhaaldelijke waarschuwingen van de kant van GSP om spoed te betrachten met de eigen kade, is er niets gebeurd.

Uiteindelijk is de termijn voor het tijdelijke gebruik van de kade opgeschoven naar 01-01-2023, maar vanaf 01-01-2023 is de kade onderdeel van een *booming business* en is er geen plaats meer voor de Romantika en is de situatie ontstaan waarvoor GSP steeds heeft gewaarschuwd. Inderdaad heeft dat veel negatieve publiciteit gegenereerd. Vanaf dag 1 is men bij GSP druk bezig om te kijken naar mogelijkheden om hen te ondersteunen, maar tot nu toe komen zij de afspraken over bijvoorbeeld het opleveren van stukken die GSP moet beoordelen, telkens niet na. Hoe vervelend het ook is, betekent dit dat GSP nergens toestemming voor kan geven. Nu gaat de reder de mogelijkheden na in Emden voor een tijdelijke situatie. Dat is verstandig, want het is natuurlijk voor de omgeving en provincie wel een mooie activiteit. GSP zal er alles aan doen om te doen wat nodig is om hen definitief hier te huisvesten, maar zij moeten komen met de investering en hun plannen.

Dhr. Keurentjes vraagt waarom deze reder niet eerder actie heeft ondernomen en/of heeft geïnvesteerd in de kade op die aangewezen plaats die voor hen was gereserveerd.

Dhr. König antwoordt dat dit een vraag is voor het betreffende bedrijf.

Dhr. Sanders vult aan dat slechts geconstateerd kan worden dat men niet is begonnen met de bouw van de afmeervoorziening, hetgeen een voorwaarde was.

Dhr. Dijkhuis vraagt naar de afspraken over de grond in de haven die is aangewezen.

Dhr. König antwoordt dat in het AB is vastgesteld dat zij grond krijgen als zij die aanmeervoorziening klaar hadden. Dat is heel expliciet gesteld. Dat zijn de voorwaarden. In hun communicatie doen zij zich voor als eigenaar van de grond. Dat is onjuist, want zij waren in voor erfpacht en zij kunnen pas over de grond beschikken als de aanmeervoorziening klaar is. Dat is expliciet zo afgesproken, omdat toen al voorzienbaar was dat na een eventuele uitgifte er niets met de grond zou gebeuren. Daarom is er geen grond uitgegeven.

Dhr. Dijkhuis begrijpt dat als zij beginnen met de afmeervoorziening en deze afmaken, er verder gepraat kan worden.

Dhr. Menninga vraagt zich af of de havenmeester nog iets kan regelen.

Dhr. König informeert dat de havenmeester zelfs dreigetelefoontjes krijgt.

Dhr. Menninga meldt dat de kwestie op de sociale media enorm leeft en het een enorme impact heeft voor het gebied.

Mw. Gräper betreurt een en ander, want de lijn vertegenwoordigt een enorme symbolische waarde voor het contact met Scandinavië. Toch zal de eerste stap door het bedrijf genomen moeten worden.

Dhr. König meldt dat als zij een plan bij GSP indienen, zij de volgende dag een reactie ontvangen.

Dhr. Rijzebol dankt Angela Dikkema voor al hetgeen zij heeft betekent voor het AB. Natuurlijk is zij bij de NV in dienst, maar dhr. Rijzebol heeft ervaren dat, als er een knelpunt is, zij bereid is en in staat is (en in staat is gesteld door de NV), om werkzaamheden voor het AB te doen. Het is een uitermate plezierige samenwerking geweest. Dhr. Rijzebol dankt Angela hartelijk voor alles wat zij heeft gedaan en wenst haar een heel goede toekomst.

Mw. Dikkema dankt de heer Rijzebol en iedereen waarmee zij heeft samengewerkt en verwacht dat zij elkaar vast wel weer eens tegenkomen.

Sluiting

Dhr. Rijzebol sluit de vergadering om 11:10 uur.

ALGEMEEN BESTUUR GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING HAVENSCHAP GRONINGEN SEAPORTS

ONDERWERP	RAPPORTAGE GEBORGDE FINANCIERING 2022		
DATUM VERGADERING	12 mei 2023		
AGENDAPUNT		STATUS	• Ter informatie
PROJECTNUMMER			
KENMERK	20230330JV0002543845		
DIRECTIEBESLUIT D.D.	7 maart 2023		

VOORSTEL	De rapportage geborgde financiering 2022 wordt ter informatie aangeboden en zal vervolgens worden doorgeleid naar de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports (hierna: de GR).
AANLEIDING	Deze rapportage is een jaarlijkse verplichting uit hoofde van de 'Overeenkomst houdende volledig geborgde financiering' tussen de NV en de GR op grond waarvan de NV jaarlijks vóór 15 mei aan de GR inzicht geeft in een aantal onderwerpen betreffende deze overeenkomst (zoals opgesomd in de inleiding van de als Bijlage 1 bijgevoegde rapportage).
BEOOGD EFFECT	Voldoen aan de verplichting van de Gemeenschappelijke Regeling.
ARGUMENTEN	n.v.t.
KANTTEKENINGEN	n.v.t.
FINANCIËN	n.v.t.
UITVOERING	n.v.t.
COMMUNICATIE	n.v.t.
BIJLAGEN	Bijlage 1: Rapportage Geborgde financiering 2022

Rapportage geborgde financiering 2022

Groningen Seaports · Handelskade Oost 1 · Postbus 20004 · 9930 PA Delfzijl

☎ 0596-640400 📠 0596-630464 www.groningen-seaports.com

Inleiding

Op 12 februari 2016 is de overeenkomst houdende volledig geborgde financiering getekend door de Gemeenschappelijke regeling Groningen Seaports (GR) en Groningen Seaports NV (NV). In deze overeenkomst is afgesproken dat jaarlijks over de borgstelling wordt gerapporteerd.

Voor u ligt de rapportage geborgde financiering over 2022. De volgende informatie wordt in deze rapportage verder toegelicht:

1. De omvang van de financieringsbehoefte van de NV in relatie tot het 'Nieuwe Borgtochtenplafond' (zoals omschreven in voornoemde overeenkomst);
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende (2022) en komende boekjaar (2023) en die geherfinancierd moeten worden;
3. De omvang van de geldleningen waarvoor de GR borgtochten heeft afgegeven in relatie tot de geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven;
4. De aard en omvang van zekerheden die door de NV aan derden zijn verstrekt;
5. Inspanningsverplichting ten behoeve van vervroeging financiële zelfstandigheid
6. Materiele wijzigingen die de GR kunnen raken

De GR heeft twee akten van borgtocht verstrekt aan Bank Nederlandse Gemeenten namelijk:

- Financieringsovereenkomst met referentie 2518856 (A012400) met een maximale krediet en borgtocht aanspraak van € 215 miljoen. Het borgtochtplafond (op basis van de ongewijzigde Borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016) bedraagt € 268 miljoen.
- Financieringsovereenkomst met referentie 1828267 met een maximaal krediet en borgtochtplafond van € 84,5 miljoen voor de bijstortingsverplichting van het derivaat met ABN AMRO

De GR heeft daarnaast een borgtocht getekend met ABN AMRO voor de verplichtingen uit hoofde van het derivaat. Tevens wordt in deze rapportage de omvang aangegeven van de geldleningen ten behoeve van de bijstortingsverplichting derivaat ABN AMRO.

1 Omvang financieringsbehoefte

In de overeenkomst van 12 februari 2016 is een 'Nieuw Borgtochtenplafond' vastgesteld van € 268 miljoen. De totale financieringsbehoefte per jaareinde 2022 bedraagt € 180,4 miljoen (exclusief de bijstortverplichting CSA). Hiervan is € 100,0 miljoen onder de borgstelling gefinancierd (55%).

Voor de bijstortverplichting CSA is een separate borgstelling van maximaal € 84,5 miljoen afgegeven, hiervan is ultimo 2022 € 3,7 miljoen gebruikt (4%).

2 Aard en omvang geldleningen

De huidige totale financiering bestaat uit drie leningen bij de BNG, de projectfinanciering voor de aanleg van de stoomleiding en de aandeelhouderslening. De aandeelhouderslening is voor de volledigheid in deze rapportage meegenomen, maar betreft geen externe financiering. Daarnaast worden maandelijks variabele (kasgeld)leningen afgesloten als onderdeel van de kredietfaciliteit.

Het totaal aan vaste langlopende leningen (€ 180,4 miljoen) en de kasgeldlening (€ 0,0 miljoen) tellen in totaal op tot de financieringsbehoefte van € 180,4 miljoen (exclusief bijstortverplichting CSA van € 3,7 miljoen).

Totaal Langlopende leningen

Bedragen x € 1 mln.

Lang Vreemd vermogen (Totaal)	Ultimo 2022
Aandeelhouderslening GR	22,0
Roll-over-faciliteit 12 jaars (A012400.5)	50,0
Roll-over-faciliteit 10 jaars (A012400.4)	50,0
7-jaars lening (A013458.1)	50,0
Rabobank lening tbv aanleg stoomleiding	8,4
Totaal Langlopende leningen	180,4

was (A012400.3)

Op 16 februari 2023 is de ongeborgde 7-jaar lening (A013458.1) met een hoofdsom van € 50 miljoen vervallen. Deze lening is per 16 februari 2023 omgezet naar een geborgde kortlopende kasgeld-faciliteit met een hoofdsom van maximaal € 50 miljoen.

Totaal Kortlopende leningen

Bedragen x € 1 mln.

Kort Vreemd vermogen (Totaal)	Ultimo 2022
Kasgeldfaciliteit (A12400.1)	-
Kasgeldlening (deelnemingfaciliteit) (A013458.2)	-
Kasgeld bijstortingsverplichting derivaat (A12402)	3,7
Totaal Kortlopende leningen	3,7

Het saldo aan kortlopende financiering bedraagt ultimo 2022 € 3,7 miljoen (dat was ultimo 2021 € 84,6 miljoen). De reguliere kasgeldfaciliteit valt ultimo 2022 € 29,0 lager uit dan vorig jaar, mede vanwege positieve kasstromen vanuit grondverkoppen in 2022 en de ontvangst van de opbrengst in 2022 van een tweetal grondverkoppen die eind 2021 zijn gerealiseerd.

Naast de reguliere kasgeldfaciliteit is een bufferfaciliteit afgesloten van maximaal € 20,0 miljoen voor de overbruggingsfinanciering van deelnemingen. Deze is in 2022 gebruikt voor de realisatie van de

deelneming in Bio Plastics Investment Groningen BV. Deze faciliteit is conform besluit afgelost vanuit de bestaande kasgeldfaciliteit en is conform overeenkomst opgeheven per 30 juni 2022.

Het saldo van de kasgeldfaciliteit voor de bijstortverplichting voor het derivaat bedraagt ultimo € 3,7 miljoen en is daarmee € 51,9 miljoen lager dan vorig jaar als gevolg van de gestegen rente in 2022.

Op 16 februari 2023 is de onder de ongeborgde langlopende leningen genoemde 7-jaar lening (A013458.1) met een hoofdsom van € 50 miljoen vervallen. Deze lening is per 16 februari 2023 omgezet naar een geborgde kortlopende kasgeldfaciliteit met een hoofdsom van maximaal € 50 miljoen.

Hieronder is het verloop van de kasgeldleningen opgenomen. De blauw gearceerde regels sluiten aan met de uitstaande kasgeldleningen per 31 december 2022.

Kasgeldfaciliteit (A012400.1)

Bedragen x € 1 mln.

Ingangs datum	Eind datum	Tegen partij	Hoofdsom	Rente	Euribor	Opslag	Dagen
20-01-22	17-02-22	BNG	8,0	-0,150%	-0,550%	0,400%	28
17-02-22	17-03-22	BNG	8,0	-0,155%	-0,555%	0,400%	28
17-03-22	14-04-22	BNG	10,0	-0,153%	-0,553%	0,400%	28
14-04-22	19-05-22	BNG	11,0	-0,143%	-0,543%	0,400%	35
19-04-22	19-05-22	BNG	10,0	-0,143%	-0,543%	0,400%	30
19-05-22	23-06-22	BNG	15,0	-0,144%	-0,544%	0,400%	35
23-06-22	21-07-22	BNG	15,0	-0,112%	-0,512%	0,400%	28
21-07-22	18-08-22	BNG	13,0	-0,150%	-0,550%	0,400%	28
18-08-22	15-09-22	BNG	13,0	0,422%	-0,028%	0,450%	28
15-09-22	20-10-22	BNG	13,0	1,019%	0,619%	0,400%	35
20-10-22	17-11-22	BNG	8,0	1,319%	0,919%	0,400%	28
17-11-22	15-12-22	BNG	8,0	1,814%	1,414%	0,400%	28
16-12-22	31-12-22	BNG	0,0	0,000%	0,000%	0,000%	15

Kasgeldfaciliteit ten behoeve van deelnemingen (A013458.2)

Bedragen x € 1 mln.

Ingangs datum	Eind datum	Tegen partij	Hoofdsom	Rente	Euribor	Opslag	Dagen
21-03-22	19-04-22	BNG	10,0	0,432%	-0,548%	0,980%	29

Ten behoeve van de bijstortingsverplichting derivaat zijn de volgende kasgeldleningen aangegaan:

Kasgeldfaciliteit ten behoeve van bijstortverplichting rentederivaat (A013458.2)

Bedragen x € 1 mln.

Ingangs datum	Eind datum	Tegen partij	Hoofdsom	Rente	Euribor	Opslag	Dagen
04-01-22	04-04-22	BNG	53,8	-0,150%	-0,550%	0,400%	90
04-04-22	04-07-22	BNG	35,9	-0,150%	-0,550%	0,400%	91
04-07-22	04-10-22	BNG	14,5	0,150%	-0,250%	0,400%	92
04-10-22	03-01-23	BNG	3,7	1,350%	0,950%	0,400%	91

3 Omvang geldleningen geborgd en ongeborgd

Totaal Vreemd Vermogen (geborgd)

Bedragen x € 1 mln.

Vreemd vermogen (totaal)	Ultimo 2022
Kasgeldfaciliteit (A12400.1)	-
Roll-over-faciliteit 12 jaars (A012400.5)	50,0
Roll-over-faciliteit 10 jaars (A012400.4)	50,0
Stand geborgde financiering excl. bijstortingsverplichting derivaat	100,0
Kasgeld bijstortingsverplichting derivaat (A12402)	3,7
Stand geborgde financiering incl. bijstortingsverplichting	103,7

De omvang van de totale geborgde geldleningen (incl. de bijstortverplichting voor het derivaat) per ultimo 2022 bedraagt € 103,7 miljoen. Dit was ultimo 2021 € 184,6 miljoen. Het gebruik van de kasgeldfaciliteit was ultimo 2022 € 29,0 miljoen lager, mede vanwege positieve kasstromen vanuit grondverkopen in 2022 en de ontvangst in 2022 van de opbrengst van een tweetal grondverkopen die eind 2021 zijn gerealiseerd. De bijstortverplichting voor het derivaat bedraagt ultimo € 3,7 miljoen en is daarmee € 51,9 miljoen lager dan vorig jaar als gevolg van de gestegen rente in 2022.

Per 16 februari 2023 de ongeborgde 7-jaars lening omgezet naar een geborgde kasgeldfaciliteit met een hoofdsom van maximaal € 50 miljoen met een looptijd tot en met 1 mei 2024.

Totaal Vreemd Vermogen (ungeborgd)

Bedragen x € 1 mln.

Vreemd vermogen (ungeborgd)	Ultimo 2022
Aandeelhouderslening GR	22,0
7-jaars lening (A013458.1)	50,0
Rabobank lening tbv aanleg stoomleiding	8,4
Kasgeldlening (deelnemingfaciliteit) (A013458.2)	-
Stand ongeborgde financiering	80,4

De omvang van de ongeborgde geldleningen bedraagt ultimo 2022 € 80,4 miljoen. Dit was ultimo 2021 € 81,8 miljoen. De daling is gevolg van de reguliere aflossing op de projectfinanciering aanleg stoomleiding. De Aandeelhouderslening GR is een vaste lening. De 7-jaars lening is ook een vaste lening waarvan de looptijd is afgelopen per 16 februari 2023. Deze lening is per die datum omgezet naar een geborgde kortlopende kasgeldfaciliteit met een hoofdsom van maximaal € 50 miljoen.

4 Zekerheden die door de NV aan derden zijn verstrekt

Ten behoeve van de ongeborgde financiering die in juli 2019 is aangegaan, bestaande uit de 7-jaars lening van € 50 miljoen (looptijd tot en met 16 februari 2023) en de kasgeldfaciliteit van € 20 miljoen (looptijd tot en met 30 juni 2022), zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- Hypotheekverklaring met daarin hypotheekrecht op eerste verzoek op de onroerende zaken en terreinen (waaronder begrepen erfpacht- en opstalrechten) en pandrecht op roerende zaken (zoals gebouwen en inventaris) ter grootte van het verschuldigde bedrag, vermeerderd met een opslag van 50%. In de praktijk betekent dit 1,5x de hoofdsom van € 50 miljoen, omdat de overbruggingsfaciliteit voor deelnemingen vrijwel direct wordt afgelost uit beschikbare middelen.
- Stil pandrecht in eerste rang op alle bestaande en toekomstige vorderingen (debiteuren)

Ten behoeve van geborgde kasgeldfaciliteit met een hoofdsom van maximaal € 50 miljoen met een looptijd van 16 februari 2023 tot en met 1 mei 2024 is de volgende zekerheid verstrekt:

- Stil pandrecht in eerste rang op alle bestaande en toekomstige vorderingen (debiteuren)

5 Inspanningsverplichting ten behoeve van vervroeging financiële zelfstandigheid

In het tweede kwartaal 2019 is een traject met BNG afgerond waarin € 50 miljoen geborgde financiering is omgezet naar een ongeborgde financiering. Dit is de uitvoering van het aandeelhoudersbesluit van 29 maart 2019 (bekend onder nummer 2019.00899 Aangaan bancaire Financiering). Voor de BNG is de zekerheidsstelling verschoven van borgstelling naar het recht van hypotheek op eerste verzoek op onroerend zaken (waaronder begrepen erfpacht- en opstalrechten) en pandrecht op roerende zaken van Groningen Seaports voor maximaal 1,5x de waarde van het verschuldigde bedrag. Daarnaast is stil pandrecht in eerste rang gevestigd op alle bestaande en toekomstige vorderingen (debiteuren).

In 2022 heeft de BNG aangegeven dat op basis van strengere voorwaarden waaraan de BNG zelf moet voldoen, ongeborgde financiering op dit moment niet meer tot de mogelijkheden behoort. Daarnaast heeft de BNG aangegeven dat strenger naar de ratio's van Groningen Seaports zal worden gekeken bij de beoordeling of financiering beschikbaar kan worden gesteld. Deze kritischere houding van de BNG geldt overigens niet alleen voor GSP. Het gevolg van deze houding is dat de ongeborgde financiering van € 50 miljoen welke in februari 2023 afliep, alleen nog (kortlopend) onder de borgstelling kon worden geherfinancierd. Een van de voorwaarden bij deze herfinanciering van € 50 miljoen is het doorlopen van een herfinancieringstraject waarbij het volledige financieringsarrangement zal worden beoordeeld. Deze geborgde kortlopende financiering van maximaal € 50 miljoen is op 16 december 2022 door de aandeelhouder goedgekeurd (besluit bekend onder nummer 20221102JV0000118779). Het herfinancieringstraject is eind 2022 opgestart met ondersteuning van een externe adviseur. Op basis van marktverkenning is de verwachting dat er voldoende bereidheid in de markt is om GSP volledig te financieren. De borgstelling speelt hierin echter een belangrijke rol en de verwachting is dat de financiering in eerste instantie geheel onder de borgstelling zal moeten worden aangetrokken.

Voor verder verdere afbouw van de borgstelling zijn andere zekerheden nodig, zoals het daadwerkelijk vestigen van 1^e hypotheekrecht op de beschikbare gronden en pandrecht op de erfpachtinkomsten.

6 Materiële wijzigingen die de GR kunnen raken

Geen andere dan in deze rapportage opgenomen.

ALGEMEEN BESTUUR GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING HAVENSCHAP GRONINGEN SEAPORTS

ONDERWERP	RAPPORTAGE DIENSTENVERGOEDING 2022-2023		
DATUM VERGADERING	12 mei 2023		
AGENDAPUNT		STATUS	• Ter vaststelling
PROJECTNUMMER			
KENMERK	20230330JV0002543358		
DIRECTIEBESLUIT D.D.	7 maart 2023		

VOORSTEL	<p>Deze rapportage dienstenvergoeding 2022-2023 wordt ter vaststelling aan de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports ('GR') gestuurd.</p> <p>De GR wordt verzocht:</p> <ol style="list-style-type: none"> de dienstenvergoeding over 2023 voorlopig te bepalen op € 2.062.180; en de definitieve dienstenvergoeding 2022 vast te stellen op € 1.764.000. 																
AANLEIDING	<p>Deze rapportage is een jaarlijkse verplichting aan de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports die is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst d.d. 14 juni 2013 (hierna: 'Dienstverleningsovereenkomst').</p> <p>O.b.v. artikel 4.1 van de Dienstverleningsovereenkomst dienen beide partijen jaarlijks vóór 1 juli in onderling overleg de vergoeding die voor de dienstverlening verschuldigd is (hierna: 'de Dienstenvergoeding') vast te stellen. De grondslag voor de in de Dienstenvergoeding opgenomen kosten is omschreven in voornoemde Dienstverleningsovereenkomst.</p> <p>Voor de vaststelling van de hoogte van de Dienstenvergoeding wordt de rente van de uitstaande aandeelhouderslening genomen (3,0% over € 22 mln.) en een safe harbour premie van 0,8% over het geprognoseerde vreemd vermogen waarvoor de GR gedurende het lopende boekjaar borg staat. Dit betreft alle financieringen (kort en lang) die onder de borgstelling vallen plus de geborgde verplichting uit hoofde van de CSA van het rentederivaat.</p> <p>De berekening van de safe harbour premie is gebaseerd op de gemiddelde stand van het vreemd vermogen over het boekjaar vermeerderd met de bijstortverplichting CSA per ultimo van het voorgaande jaar.</p>																
BEOOGD EFFECT	<p>Dienstenvergoeding 2023</p> <p>Voor 2023 is de volgende prognose gemaakt voor de genoemde geborgde vreemd vermogensbehoefte:</p> <table border="1" data-bbox="507 1682 1254 1816"> <thead> <tr> <th></th> <th>2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Vreemd vermogen ultimo jaar</td> <td>215.000.000</td> </tr> <tr> <td>Bijstortverplichting ivm CSA</td> <td>14.000.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal vreemd vermogen onder borging</td> <td>229.000.000</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="507 1845 1254 1980"> <thead> <tr> <th>Financieringslasten</th> <th>2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Rente Lening</td> <td>660.180</td> </tr> <tr> <td>Safe harbour</td> <td>1.402.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>2.062.180</td> </tr> </tbody> </table>		2023	Vreemd vermogen ultimo jaar	215.000.000	Bijstortverplichting ivm CSA	14.000.000	Totaal vreemd vermogen onder borging	229.000.000	Financieringslasten	2023	Rente Lening	660.180	Safe harbour	1.402.000	Totaal	2.062.180
	2023																
Vreemd vermogen ultimo jaar	215.000.000																
Bijstortverplichting ivm CSA	14.000.000																
Totaal vreemd vermogen onder borging	229.000.000																
Financieringslasten	2023																
Rente Lening	660.180																
Safe harbour	1.402.000																
Totaal	2.062.180																

	<p><i>De GR wordt verzocht de Dienstenvergoeding over het jaar 2023 conform bovenstaande voorlopig vast te stellen op € 2.062.180,--.</i></p> <p>Conform de rapportageverplichting van de NV over het verloop van de borgstelling (zoals vastgesteld in de besluitvorming omtrent de lange termijn financiering en novatie van het rentebeheersingsinstrument), stelt de NV voor om de dienstenvergoeding (€ 2.062.180) als een begrootte vergoeding te interpreteren en bij afsluiting van het jaar op basis van de werkelijke cijfers de werkelijke safe harbour premie vast te stellen en op basis daarvan ook de uiteindelijke dienstenvergoeding. Zowel de NV als de GR kunnen dit dan op juiste wijze in de jaarrekening verwerken. De daadwerkelijk verschuldigde premie zal dan ook goed aansluiten bij de rapportages over het verloop van de borgstelling op de projecten.</p> <p>Dienstenvergoeding 2022</p> <p>Aangezien de voorlopige vaststelling van de dienstenvergoeding wordt gebaseerd op een geprognoseerde vreemd vermogensbehoefte, bestaat de mogelijkheid dat bij afsluiting van het jaar een afwijking ontstaat als gevolg van de dan actuele vreemd vermogenspositie van de NV. Voor 2022 was de dienstenvergoeding vastgesteld op € 2.394.180, de werkelijke dienstenvergoeding is uitgekomen op € 1.764.000.</p> <table border="1" data-bbox="507 831 1366 1028"> <thead> <tr> <th></th> <th>Voorlopige dienstenvergoeding 2022</th> <th>Definitieve dienstenvergoeding 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Rente lening</td> <td>660.180</td> <td>660.180</td> </tr> <tr> <td>Safe Harbour</td> <td>1.734.000</td> <td>1.103.820</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>2.394.180</td> <td>1.764.000</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>De GR wordt verzocht de dienstenvergoeding over het jaar 2022 definitief vast te stellen op € 1.764.000,--.</i></p>		Voorlopige dienstenvergoeding 2022	Definitieve dienstenvergoeding 2022	Rente lening	660.180	660.180	Safe Harbour	1.734.000	1.103.820	Totaal	2.394.180	1.764.000
	Voorlopige dienstenvergoeding 2022	Definitieve dienstenvergoeding 2022											
Rente lening	660.180	660.180											
Safe Harbour	1.734.000	1.103.820											
Totaal	2.394.180	1.764.000											
UITVOERING													
BIJLAGEN	-												

Rapportage Havenmeester 2022

GRONINGEN SEAPORTS

Groningen Seaports
Pieter van der Wal

Inhoud

Inhoud	2
Documentbeheer	5
Voorwoord	6
1. Personeel	7
a. Bezetting Nautisch Service Centrum.....	7
b. Opbouw van het Nautisch Service Centrum	7
c. Personele ontwikkeling binnen het NSC	7
d. Gremia waarin het NSC vertegenwoordigd is	8
2. Havens	9
a. Holland Norway Lines.....	9
b. Eemshaven Energy Terminal	10
c. Zware lading kade Beatrixhaven.....	10
3. Veiligheid	11
a. Algemeen.....	11
b. Holland Norway Lines.....	11
c. Sanctiebeleid Rusland	12
d. Eemshaven Energie Terminal	12
e. VTM-Protide.....	12
f. Smart Mooring.....	13
g. Oodit	13
h. Apparatuur.....	13
i. Vergunningen/ontheffingen	14
j. Ontheffingen/vrijstellingen loodsplicht/PEC's	14
k. Incidenten	15
4. Milieu.....	16
a. Havenontvangstvoorzieningen	16

b. Havenontvangstvoorzieningen, nieuw systeem	16
c. Fishing For Litter.....	16
d. Schone scheepvaart	17
6. Bijlagen	18
a. Bijlage: Lijst van afkortingen	18
b. Bijlage: informatie m.b.t. afgegeven tijpoorten.....	200
c. Bijlage: Rapportage havenontvangstvoorzieningen	21
d. Bijlage: Incidentmeldingen.....	22

Overzicht van figuren, tabellen en foto's

Figuur 1: Bemanning NSC	7
Figuur 2: De Romantika met geopende boegdeuren aan de kade	9
Figuur 3: De LNG-terminal	10
Figuur 4: Uitsnede simulatierapport Romantika (bron Marin 2021)	11
Figuur 5: Sleepboot een onmisbare schakel in de veiligheidsketen van een haven	13
Figuur 6: overzicht vergunningen/ontheffingen 2022	14
Figuur 7: Panorama Eems.....	15
Figuur 8: LNG bunkeren in de Eemshaven	17
Figuur 9: Overzicht totalen Protide	200
Figuur 10: (concept) rapportage HOV	21
Figuur 11: Incidenten 2022.....	22
Figuur 12: Incidenten 2021.....	23

Documentbeheer

Datum	Versie	Commentaar gevraagd	Commentaar door	Verwerker	Redactie
03-02-2023	0.1			GJR	
16-02-2023	0.2	PvdW/Ops	RvdW/GJR	GJR	
23-02-2023	0.3		GJR	GJR	LvH
28-02-2023	0.4		GJR	GJR	LvH
28-02-2022	1.0	Vastgesteld		PvdW	

Verantwoording

Tekst	GJR				
Redactie	LvH				
Foto's	RvdW	JHM	GJR		

Voorwoord

Met genoegen presenteer ik u hierbij mijn rapportage over het jaar 2022. Zoals altijd een enerverend jaar vol dynamiek. Niet alleen zijn er weer aanpassingen gedaan aan de havens, ook hebben zich onvoorziene zaken voorgedaan en zijn er een aantal incidenten geweest.

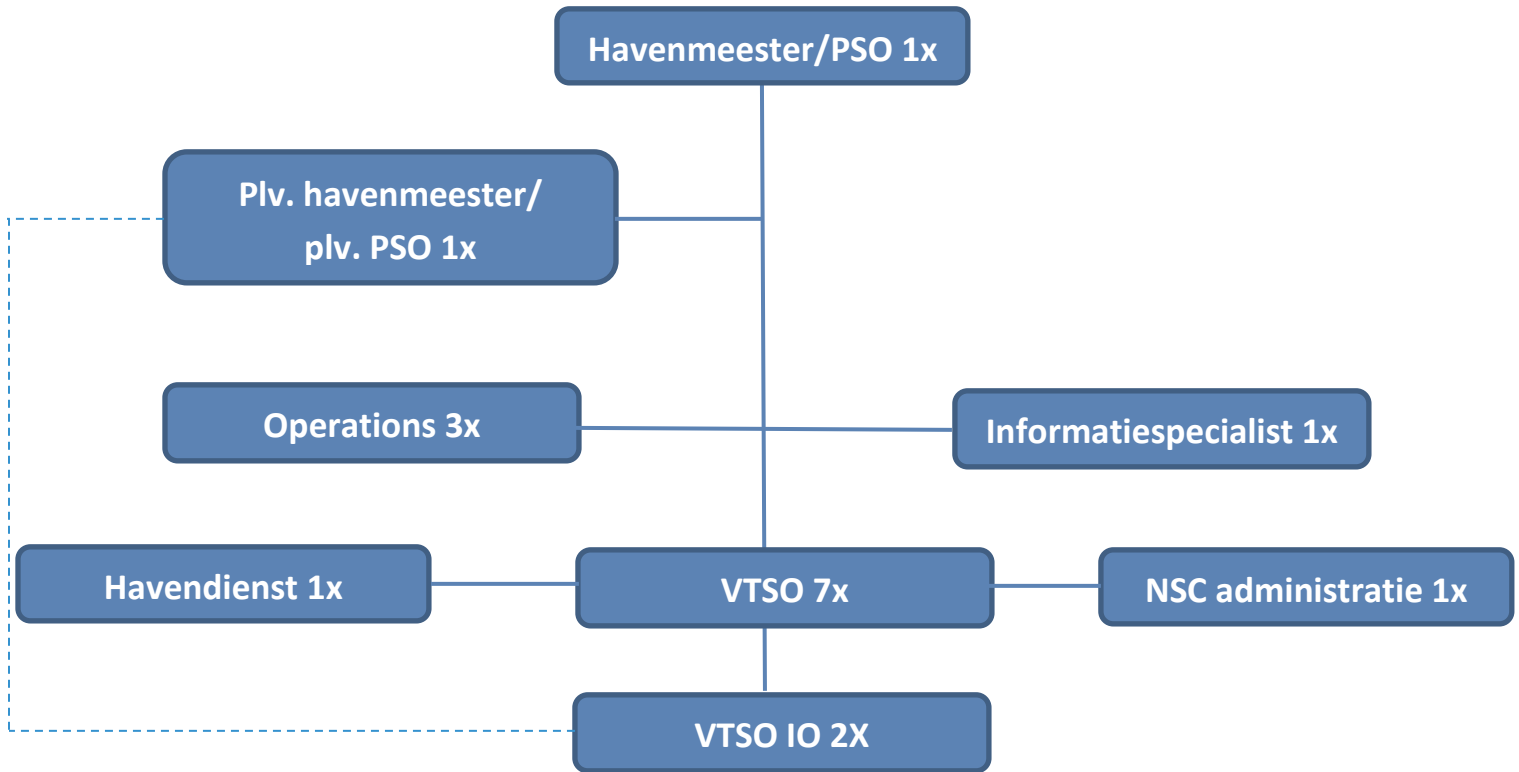
Samen met mijn staf werk ik voortdurend aan het verbeteren en opwaarderen van onze systemen en procedures om veiligheid, beveiliging en de zorg om het milieu nog beter te dienen. Door deze manier van werken zijn we telkens gesteld om snel op onvoorziene zaken te anticiperen, waardoor we in staat zijn en blijven deze het hoofd te bieden.

Pieter van der Wal
Havenmeester

1. Personeel

a. Bezetting Nautisch Service Centrum

Figuur 1: Bemanning NSC

b. Opbouw van het Nautisch Service Centrum

Binnen het Nautisch Service Centrum (NSC) is het zgn. Haven Coördinatie Centrum (HCC) ingebed. Het Haven Coördinatie Centrum houdt 24/7 toezicht op de havens, middels een modern verkeersbegeleidend systeem (in vakjargon VTS = Vessel Traffic System). Daarnaast zijn de unitonderdelen Operations, Havendienst, NSC administratie en NSC staf te onderkennen.

c. Personele ontwikkeling binnen het NSC

In het kader van “gezond naar de eindstreep”, zijn er in 2022 twee aspirant collega’s geworven. Ze zullen 2 van de oudere collega’s “aflossen” in het dienstrooster. Samen met de havendienst-medewerker en de NSC administratie zullen de laatst genoemden, de “havendienstpositie” gaan bezetten in 2023. Effectief gaat dit betekenen dat het HCC daardoor op werkdagen van 07.00 uur tot 23.00 uur en in het weekend van 10.00 uur tot 18.00 uur, een dubbele bezetting zal hebben.

Om de toenemende werkdruk bij havenmeester en plv. havenmeester te ondervangen, is een vacature geopend om een “adviseur havenmeester” aan te trekken. Daarnaast is er een VTSO geworven ter vervanging van één van de senior medewerkers, die medio 2023 met pensioen zal gaan. Zij zal in 2023 haar opleiding beginnen.

d. Gremia waarin het NSC vertegenwoordigd is

Het Nautisch Service Centrum is in veel overlegstructuren vertegenwoordigd¹. Door zowel interne als externe samenwerking te zoeken is het mogelijk om met een klein team op veel fronten te acteren.

- Rijkshavenmeesteroverleg
- Operationeel overleg Eemsdelta (RWS NN, RWS Zee en Delta, RLC-N)
- IMO-MEPC voorbereidingsoverleg
- Havenoverleg DZ/EH
- Havenbreed veiligheidsoverleg
- Bestuur NNVO
- CVD NNVO
- NNVO kwaliteitscontrole
- Operationeel overleg NNVO
- Vereniging van Havenmeesters Nederland (bestuur)
- International Harbour Masters Association (lid)
- Tactisch Handhavingsoverleg
- Veiligheidsoverleg Oosterhorn
- Vereniging van Binnenhavens
- Nationaal haven/corona overleg
- Safe Sea Net
- River Guide
- Blauwe Golf Verbindend
- Ecoports
- ESPO
- Bilateraal HOV overleg (Vlaamse en Nederlandse zeehavens)
- LOBA
- LOPS
- Overleg beveiliging zeehavens
- MOBI overleg
- PFSO-overleg
- ISPS-toezichthouders overleg
- ISPS-toetsers overleg
- Protide gebruikers overleg
- KNMI Verkeerspostenoverleg

Het proces van het zoeken/uitdiepen van verbinding met andere in de haven werkzame diensten is een doorlopend proces.

¹ Deze lijst is niet uitputtend.

2. Havens

a. Holland Norway Lines

In april 2022 is de Holland Norway Lines (HNL) gestart vanuit de Eemshaven. Deze lijndienst lijkt commercieel gezien een schot in de roos. Doordat de eigen ligplaats niet tijdig gerealiseerd kon worden, is er een tijdelijke voorziening vanaf de zware ladingkade in de Eemshaven gemaakt. In de loop van 2022 wordt duidelijk dat er nog uitdagingen liggen voor HNL om te komen tot een eigen ligplaats. Door telkens proactief en flexibel acteren van het NSC konden vooralsnog alle afvaarten van het ingehuurde schip doorgang vinden.

Figuur 2: De Romantika met geopende boegdeuren aan de kade

b. Eemshaven Energy Terminal

Door de oorlog tussen Rusland en Oekraïne, werd Groningen Seaports geconfronteerd met de komst van een LNG-terminal in de Eemshaven. Deze terminal, waarvan de realisatie maximale inspanningen van velen binnen de organisatie heeft gevraagd, is in recordtijd gebouwd. De korte doorlooptijd is mede mogelijk geweest door het gehele proces via semi permanent gemeerde schepen plaats te laten vinden. Het gas wordt in principe direct, via deze schepen, aan het openbare leidingennetwerk toegevoegd.

Figuur 3: De LNG-terminal

c. Zware lading kade Beatrixhaven

De zware lading kade in de Beatrixhaven blijkt in toenemende mate belangrijk te zijn voor verschillende gebruikers. Waar in eerste instantie HNL tijdelijk gebruik kon maken van deze kade, zijn met ingang van medio 2022 diverse contractpartners van Groningen Seaports N.V. meer en meer gebruik gaan maken van deze afmeerfaciliteit. Dit zal alleen maar toenemen. Het intensieve gebruik van deze kade trekt een zware wissel op de inventiviteit van de “crew” van het HCC. Naar verwachting zal de intensivering van het gebruik van deze kade in de toekomst maken dat er nauwelijks of geen ruimte is voor andere gebruikers.

3. Veiligheid

a. Algemeen

Het veilige en vlotte gebruik van de havens is één van de belangrijkste speerpunten van het Nautisch Service Centrum. De havenmeester heeft op grond van internationale, nationale en lokale wet- en regelgeving verregaande bevoegdheden, om de veiligheid en orde te borgen. Deze bevoegdheden zijn in de eerste plaats scheepvaart gerelateerd, maar kunnen ook andere zaken binnen het beheersgebied betreffen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de overslag van gevaarlijke stoffen, maar ook zaken als recreatie en ordeverstoringen (b.v. demonstraties en/of bezettingen) kunnen een rol spelen.

b. Holland Norway Lines

Omdat gaande het traject van realisatie van een (in eerste instantie tijdelijke) terminal voor HNL, door het bedrijf werd besloten een groter schip met andere karakteristieken in te huren voor haar lijndienst op Noorwegen, is besloten om de simulaties die in 2021 waren gedaan nogmaals uit te (laten) voeren.

Figuur 4: Uitsnede simulatierapport Romantika (bron Marin 2021)

c. Sanctiebeleid Rusland

Door de inval van Rusland in de Oekraïne is er binnen Europa een sanctiebeleid gedefinieerd tegen dit land. Als haven zijn we hiermee geconfronteerd, omdat veel van de sancties direct impact hebben op de scheepvaart. Met name in het begin was het zoeken welke maatregelen wel of niet genomen moesten of konden worden. Samen met de juridische afdeling van Groningen Seaports en regelmatig en veelvuldig overleg met collega havenmeesters en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, was het NSC in staat om op een adequate wijze invulling te geven aan het sanctiebeleid.

d. Eemshaven Energie Terminal

Ten behoeve van de EET zijn nautische onderzoeken uitgevoerd. Hoewel er in het verleden meerdere onderzoeken zijn gedaan voor de aanlanding van LNG in de Eemshaven, was het noodzakelijk om voor dit project specifiek een tweetal simulaties te laten uitvoeren. Deze onderzoeken bevestigden dat het beoogde type LNG-tanker op veilige manier de Eemshaven kon bereiken en bevaren.

e. VTM-Protide

VTM

Zoals in eerdere rapportages gemeld, vordert het overleg met Rijkswaterstaat (NN) en het Duitse Wasser- und Schifffahrtsamt (de verschillende overheden voor de rivier de Eems en de aanliggende havens) met betrekking tot het inrichten en afstemmen van een gemeenschappelijk VTM uiterst moeizaam. De wens van Groningen Seaports om zowel bestuurlijk, beleidsmatig en operationeel afstemming te verkrijgen blijkt net als voorgaande jaren niet te worden gehonoreerd. Wel moet daarbij worden opgemerkt dat er operationele VTM-afstemming plaatsvindt, deze is echter niet geformaliseerd. De havenmeester blijft zich inspannen om op de respectievelijke niveaus formeel overlegstructuren ingericht te krijgen.

Protide

Het afhandelen van tijgebonden of bijzondere schepen, bestemd voor de Eemshaven, wordt door het Nautisch Service Centrum gedaan in afstemming met Rijkswaterstaat Noord-Nederland als (mede)beheerder van de Eems en met het Loodswezen als adviserende partner. In principe kunnen schepen met een diepgang tot 14 meter de Eemshaven aandoen. In 2022 is er 137 maal een tijpoort uitgegeven door het Nautisch Service Centrum. In 2021 was dit 107 maal. Zie voor een meer gedetailleerd beeld en meerjarenoverzicht bijlage 6.b.

f. Smart Mooring

Smart Mooring is een systeem waar het NSC al enige tijd aan werkt, samen met de ontwikkelaar van het systeem. Groningen Seaports is een van de eerste havens in de wereld die met dit product gaat werken. Het systeem is in staat om - op grond van meteodata, getijdegegevens en scheepskarakteristieken - een prognose te maken of een schip op een bepaalde locatie al dan niet veilig gemeerd ligt. Inmiddels hebben we toegang gekregen tot een oefenomgeving, om kennis te nemen van het systeem en om gerichte feedback te geven op het product. Naar verwachting kunnen we medio 2023 prognoses maken voor bijvoorbeeld gemeerde LNG-tankers en Bulkcarriers in de Eemshaven.

g. Oodit

Dit programma voor het maken van risicoanalyses is in het afgelopen jaar niet gebruikt voor het maken van extra analyses/scenario's. Het zal in 2023, in conjunctie met Smart Mooring, in hoge mate verantwoordelijk zijn voor het inzichtelijk krijgen van de nautische risico's die in de havens voor (kunnen) komen. Ze vormen daarmee mede een basis voor verdere doorontwikkeling van de standaard orders die gebruikt worden voor het afhandelen van incidenten.

h. Apparatuur

In het afgelopen jaar zijn er geen ingrijpende aanpassingen in de apparatuur van het HCC of de afdeling geweest. Enkele items zijn in het kader van de reguliere onderhoud vervangen.

Figuur 5: Sleepboot een onmisbare schakel in de veiligheidsketen van een haven

i. Vergunningen/ontheffingen

Jaar totalen ontheffingen en vergunningen					
Type	Soort	2020	2021	2022	
ontheffing	01 - Permit voor repair (werkzaamheden)	273	289	250	
BPR vergunning	02 - bijzonder transport	53	62	86	
ontheffing	03 - hefeiland	7	7	13	
ontheffing	04 - Nobian 22 meter	9	5	4	
ontheffing	05 - Buss 26 meter	21	7	9	
ontheffing	06 - Beatrixhaven 28 meter	nvt	0	0	
ontheffing	07 - deskundige aan boord	9	5	6	
ontheffing	08 - 135 Meter Oosterhornhaven	nvt	0	4	
ontheffing	09 - Trekproef	0	0	0	
ontheffing	10 - Duiken	61	56	49	
ontheffing	11 - Havenbrug	0	0	0	
	Totaal	433	431	421	

Opmerkingen:

In 2023 zullen nieuwe ontheffingen worden uitgegeven volgens de havenverordening Groningen Seaports 2022 bepaalde ontheffingen kunnen voor langere tijd (tot 5 jaar) worden afgegeven.

Ontheffingen voor werkzaamheden worden in bepaalde gevallen uitgegeven. In de meeste gevallen volstaat alleen een melding van de werkzaamheden.

Figuur 6: overzicht vergunningen/ontheffingen 2022

j. Ontheffingen/vrijstellingen loodsplicht/PEC's

Op grond van veranderde loodsenwetgeving zijn in 2022 door het NSC, in samenwerking met Rijkswaterstaat (als bevoegde autoriteit op de Eems), de volgende PEC's, ontheffingen of vrijstellingen gegeven:

- 252 tijdelijke ontheffingen kleine zeeschepen
- 27 ontheffing op basis van art. 13
- 36 PEC A

k. Incidenten

Voor een numeriek overzicht verwijs ik de lezer graag naar bijlage 6.d.

In 2022 hebben zich geen incidenten voorgedaan die voorkomen hadden kunnen worden door ingrijpen van het HCC. In een enkel geval is een bijna aanvaring, mede door inmenging van de VTS-operator, verhinderd. In andere gevallen is - op een enkele locatie - schade gevaren, door bijvoorbeeld te snel passeren. Ook door harde wind is schade ontstaan door het breken van scheepstrossen. Helaas lijkt het bijna onvermijdbaar dat er oliemorsingen plaats vinden. Wel zien we hierin een afname door de jaren heen.

Er heeft zich een tweetal incidenten voorgedaan waarbij:

- een (kennelijk) dronken persoon te water is geraakt, die naast serieuze verwondingen ook nog onderkoeld bleek.
- een bemanningslid die aan de wal moest springen om trossen vast te leggen, gewond is geraakt.

Helaas zijn er in de Damsterhaven stoffelijke resten van een persoon aangetroffen. Het lichaam is door de hulpdiensten geborgen.

Figuur 7: Panorama Eems

4. Milieu

a. Havenontvangstvoorzieningen

Op grond van (inter)nationale wet- en regelgeving, dient een haven te beschikken over systemen voor de inzameling van scheepsafvalstoffen. Groningen Seaports rapporteert jaarlijks over de ingezamelde hoeveelheden en de daaraan gelieerde geldstromen aan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. De weergegeven rapportage is door omstandigheden - zoals jaarlijks - onvolledig en kunnen pas later in het jaar geactualiseerd worden. De (concept)rapportage is te vinden in bijlage 6.c.

b. Havenontvangstvoorzieningen, nieuw systeem

Er is in de afgelopen jaren gewerkt aan een nieuw systeem voor het verzamelen van scheepsafvalstoffen. Enerzijds had dit te maken met wensen vanuit de scheepvaart en onze organisatie. Anderzijds zijn er wijzigingen doorgevoerd in de wetgeving, die maakten dat het ene gecombineerd kon worden met het andere. Enkele opvallende zaken die zijn gewijzigd of aangepast:

- Een nieuwe wijze van inning van gelden voor dit systeem. Het is geharmoniseerd met o.a. Amsterdam en Rotterdam.
- Het nieuwe financieringssysteem is robuuster in de zin van het voorkomen van fraude.
- Op grond van de aangepaste wetgeving, kunnen schepen nu al hun Marpol Annex V afval onder een indirecte financiering afgeven. Wat in principe betekent, dat ze zich zonder aanvullende kosten van hun huishoudelijk afval en KGA kunnen ontdoen.
- De automatisering waar jaren aan is gewerkt, is in principe gereed en operationeel. Op de achtergrond vinden er in Q1, misschien Q2 van 2023 nog enkele aanpassingen plaats, maar die zullen - zeker voor de externe gebruiker - niet merkbaar zijn.
- Naar verwachting zullen, met de voltooiing van de automatisering, rapportages sneller en tijdig gegenereerd kunnen worden. Hiermee kunnen we beter dan voorheen, problemen in het inzamelingsstelsel signaleren en sturen op de oplossing hiervan.

c. Fishing For Litter

Het Fishing For Litter-project wordt door Groningen Seaports gesponsord. Het project is opgezet door KIMO, een milieuorganisatie van kustgemeenten aan de Noordzee. Binnen dit project wordt, door de deelnemende vissersschepen, uit zee opgevisst afval aan wal gebracht in de haven, waar het vervolgens "gratis" wordt verwerkt. In het verleden werd dit afval teruggestort in zee. Naast de financiële bijdrage, levert Groningen Seaports ook mankracht (NSC) om één en ander te coördineren in onze havens. Met de aanpassingen in de wet is het systeem van sponsoring van dit project beëindigd. In de toekomst zullen alle Nederlands havens een deel betalen van de kosten voor dit project. Dit is bij wet vastgelegd.

d. Schone scheepvaart

In het kader van schone scheepvaart werkt het NSC onverminderd hard aan het mogelijk maken van het faciliteren van bunkeringen voor schepen die varen op LNG. Ook zoeken we hard naar een ideale locatie voor het bunkeren van een binnenvaartschip dat aangedreven zal worden door waterstof. Het netwerk van aansluitpunten van walstroom heeft onverminderd aandacht. Waar mogelijk zullen wij uitbreiding hiervan stimuleren.

Figuur 8: LNG bunkeren in de Eemshaven

5. Bijlagen

a. Bijlage: Lijst van afkortingen

AIS	Automatic Identification System
BOA	Breedte over alles
BOZ	Branche Organisatie Zeehavens
CISO	Corporate Information Security Officer
ESPO	European Sea Ports Organisation
EU richtlijn	Europese richtlijn
FFL	Fishing For Litter
GR	Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
HAP	Havenafvalplan
Hbw	Havenbeveiligingswet
HCC	Haven Coördinatie Centrum
HIS	Haven Informatiesysteem
HOV	Havenontvangstvoorzieningen
ICT	Informatie en communicatie technologie
ISPS-code	International ship and port facility security code
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
KDZ	Koninklijke Dirkzwager
KIMO	Milieuorganisatie voor Noordzee kustgemeenten
LNG	Liquid Natural Gas
LOA	Lengte over alles
LOBA	Landelijk Overleg Bevoegde Autoriteiten
LOPS	Landelijk Overleg Port Security
MOBI	Methodiek voor een Objectieve Beveiligingsinventarisatie
MOU	Memorandum of understanding

MSW	Maritime Single Window
MTV	Motor tank vessel (tanker)
NHIS	Noordelijk Haveninformatie Systeem
NNVO	Nationale Nautische Verkeersdienst Opleiding
NSC	Nautisch Service Centrum Groningen Seaports
PEC	Pilot Exemption Certificate
PF	Port facilities
PFSO	Port facility security officer
PFSP	Port facility security plan
Plv. PSO	Plaatsvervangend Port Security Officer
PSO	Port Security Officer
RLCN	Regionale Loodsen Corporatie
RWS-NN	Rijkswaterstaat Noord-Nederland (soms ook aangehaald als RWS)
TT	Toetsingsteam Noordelijke Zeehavens
VTM	Vessel traffic management
VTS	Vessel traffic service
VTSO	Vessel traffic service operator
WSD	Wasser- und Schifffahrtsdirektion

b. Bijlage: informatie m.b.t. afgegeven tijpoorten

Totalen Protide		2018		2019		2020		2021		2022	
Aantal berekende tijpoorten voor de Eemshaven		236		133		54		107		137	
Kolenschepen	102	IN 92 UIT 10	68	IN 61 UIT 7	18	IN 17 UIT 1	35	IN 33 UIT 2	41	IN 38 UIT 3	
Containerschepen	74	IN 31 UIT 43	61	IN 27 UIT 34	34	IN 12 UIT 22	69	IN 25 UIT 44	47	IN 13 UIT 34	
LNG Tanker									30	IN 17 UIT 13	
Tankers	32	IN 15 UIT 17	0	IN 0 UIT 0	0	IN 0 UIT 0	0	IN 0 UIT 0	0	IN 0 UIT 0	
Overige	28	IN 0 UIT 28	4	IN 3 UIT 1	2	IN 0 UIT 2	3	IN 2 UIT 1	18	IN 9 UIT 9	
		Inkomend 138 Uitgaand 98		Inkomend 91 Uitgaand 42		Inkomend 29 Uitgaand 25		Inkomend 60 Uitgaand 47		Inkomend 77 Uitgaand 60	
Aantal schepen t/m 11 meter:		133		72		39		76		87	
Aantal schepen dieper dan 11 meter:		103		61		15		31		50	
Aantal schepen vanaf 13,70 meter:		52		49		15		11		6	
Indicative		43		23		11		8		13	
Definitive		174		100		43		99		124	

Figuur 9: Overzicht totalen Protide

c. Bijlage: Rapportage havenontvangstvoorzieningen

Bijlage bij Handleiding HOV
HOV rapportage 2022 HAVEN: Groningen Seaports

omschrijving		hoeveelheid	eenheid	opmerkingen
aantal calls zeeschepen	totaal	4.819	stuks	
afgevers scheepsafval	totaal (dus zowel HOV-bijdrage betalende als vrijgestelde schepen)	2.304		totaal kan meer zijn dan de som van de afgiften per Annex
	totaal zonder vrijgestelde schepen (alleen invullen indien vorige regel niet ingevuld kan worden)			indien het totaal afgevers scheepsafval niet bekend is omdat alleen het aantal afgevers bekend is dat HOV-bijdrage betaalt, kunt u dat aantal hier invullen
	Annex I		stuks	informatie niet in database
	Annex IV		stuks	informatie niet in database
	Annex V		stuks	informatie niet in database
geinde heffingen	totaal	399.313	€	
indirecte kosten scheepsafval	totaal	420.902	€	informatie niet in database
	Annex I		€	informatie niet in database
	Annex V		€	informatie niet in database
	systeemkosten havenbeheerder	99.885	€	
directe kosten scheepsafval	totaal	1.447.286	€	
	Annex I		€	informatie niet in database
	Annex IV		€	informatie niet in database
	Annex V		€	informatie niet in database
kosten van vrijgestelde schepen	totaal		€	informatie niet in database
	Annex I		€	informatie niet in database
	Annex IV		€	informatie niet in database
	Annex V		€	informatie niet in database
hoeveelheid ingezamelde scheepsafval [1]	totaal	4.506	m3	
	Annex I	786	m3	
	Annex IV	298	m3	
	Annex V	3.422	m3	
	waarvan Annex V KGA	31	m3	formule: 1000 kg = 1 m3
	waarvan Annex V plastic		m3	gescheiden ingezameld (schoon en niet-schoon)
	waarvan Annex V schoon plastic		m3	gescheiden ingezameld
hoeveelheid ingezamelde, overige schadelijke stoffen en restanten van schadelijke stoffen[2]	totaal	330	m3	
	Annex I		m3	
	Annex II		m3	
	Annex V		m3	

kostensoort	(jaartal)	eenheid
percentage indirecte financiering volgens regelgeving		
X (geinde heffingen)	399.313	€
Y (indirecte kosten)	99.885	€
Z (directe kosten)	1.447.286	€
ZZ (kosten van vrijgestelde schepen)	-	€
X/(Y+Z+ZZ)	26	%

Indien u bij het invullen van een bepaald onderdeel niet over de juiste/volledige informatie beschikt wilt u dit dan bij dat onderdeel aangeven?

percentage indirect gefinancierde kosten		
Y (totaal indirecte kosten)	520.787	€
Z (directe kosten)	1.447.286	€
Y/(Y+Z)	26	%

overschot of tekort X-Y	-21.589	€
cumulatieve overschot/tekort (sinds inwerkingtreding indirect financieringssysteem)	141.923	€

[1] scheepsafval: Scheepsafval, met inbegrip van residuen, niet zijnde ladingresiduen, en sanitair afval dat ontstaat tijdens de bedrijfsvoering van een schip en valt onder de reikwijdte van de Bijlagen I, IV en V van het Marpol Verdrag. Ladinggebonden afval, zijnde al het materiaal dat aan boord bij de stuwage en verwerking van lading als afval overblijft, met inbegrip van stummateriaal, schoorpijpen, laadborden, verpakkingsmateriaal, houten pielen, papier, karton, draad en stalen banden, is ook scheepsafval (Marpol Bijlage V).

[2] ladingresiduen: de restanten van lading in rùmen of tanks aan boord die na het lossen en schoonmaken achterblijven, met inbegrip van restanten na lading of lossing en morsingen.

Figuur 10: (concept) rapportage HOV

d. Bijlage: Incidentmeldingen

Incidentrapportage

Periode van 1-1-2022 t/m 31-12-2022

Rapportage		
Calamiteiten	5	
	Aanvaring	0
	Brand	2
	Schade	0
	Ongeval	0
	Overtreding	0
	Storing	3
	Schadevaring	0
	Stranding/Gronding	0
Havenbeveiliging/ ISPS	4	
	Inbraak	0
	Toegangscontrole	1
	Ongeoorloofd toegang	3
	Diefstal	0
	Diestal/Inbraak	0
	Vernieling/Schade	0
	ISPS	0
	Verdachte Scheepvaartbeweging	0
Milieu	7	
	Licht	0
	Morsing	6
	Geur/Stank/Gas/Emissie	1
	Stof	0
	Verkeersoverlast	0
Overige	12	
Near Miss	8	
Totaal meldingen per locatie		
	Delfzijl	7
	Eemshaven	25
	Appingedam	0
	Farmsum	4

Totaal aantal incidenten:

36

Opsteldatum 1-1-2023

Figuur 11: Incidenten 2022

Incidentrapportage

Periode van 1-1-2021 t/m 31-12-2021

Rapportage

Calamiteiten	7	Aanvaring	0
		Brand	2
		Schade	0
		Ongeval	1
		Overtreding	0
		Storing	1
		Schadevaring	2
		Stranding/Gronding	0

Havenbeveiliging/ ISPS	2	Inbraak	0
		Toegangscontrole	1
		Ongeoorloofd toegang	0
		Diefstal	0
		Diestal/Inbraak	0
		Vernieling/Schade	0
		ISPS	1
		Verdachte Scheepvaartbeweging	0

Milieu	13	Licht	0
		Morsing	10
		Geur/Stank/Gas/Emissie	3
		Stof	0
		Verkeersoverlast	0

Overige 14

Near Miss 2

Totaal meldingen per locatie	Delfzijl	12
	Eemshaven	19
	Appingedam	1
	Farmsum	6

Totaal aantal incidenten:

38

Opsteldatum 15-2-2023

Figuur 12: Incidenten 2021

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

ONDERWERP	UITGIFTE TERREIN IN ONDERERFPACHT AAN SFP		
DATUM VERGADERING	12 mei 2023		
AGENDAPUNT		STATUS	■ Ter goedkeuring
PROJECTNUMMER			
KENMERK	20230328JV0002379996		
DIRECTIEBESLUIT D.D.	07 maart 2023		

VOORSTEL	De algemene vergadering wordt verzocht goedkeuring te verlenen aan het directiebesluit van 7 maart 2023, waarin de directie van Groningen Seaports N.V. heeft besloten tot uitgifte in ondererfpacht aan SFP Groningen B.V. van een perceel van 5 hectare voor een periode van 40 jaar met een gekapitaliseerde waarde van ca. € 6,4 miljoen.
AANLEIDING	SFP staat voor Sustainable Fuel Production. SFP zal zich bezighouden met het opwerken van organische reststromen, zoals voedselafval tot biogas en bio-LNG en is in dat kader voornemens een fabriek te bouwen op bedrijventerrein Oosterhorn Zuid.
BEOOGD EFFECT	<p><i>Bedrijfseconomische effecten voor GSP NV:</i></p> <p>1.1 Deze transactie draagt structureel bij aan het financieel rendement van GSP door middel van inkomsten uit ondererfpacht.</p> <p><i>Maatschappelijke effecten voor de regio en BV Nederland:</i></p> <p>1.2 SFP recyclet organische reststromen en draagt daarmee actief bij aan het duurzame ecosysteem in de haven.</p> <p>1.3 SFP heeft o.a. rederij Koninklijke Doeksen als aandeelhouder en draagt door het produceren van bio-LNG voor Koninklijke Doeksen bij aan vergroening van de scheepvaart.</p> <p>1.4 SFP draagt bij aan werkgelegenheid in de haven. Men verwacht structureel 35 fte in te vullen. In de bouwperiode in 2023 is dit het een veelvoud hiervan.</p>
ARGUMENTEN	<p><i>1.1 Het voorstel past in het ingezet beleid</i></p> <p>De vestiging van SFP past in de invulling van de Business Case Oosterhorn Zuid c.q. de ontwikkeling van bedrijventerrein Oosterhorn Zuid en de realisatie van een biobased en circulair cluster in Delfzijl op dit terrein.</p>
KANTTEKENINGEN	<p><i>1.1 Kavel van SFP is al gereed gemaakt voor uitgifte</i></p> <p>De kavel wordt momenteel opgehoogd. Dit project valt binnen de Businesscase ontwikkeling Oosterhorn-Zuid.</p>
FINANCIËN	<p>Het contract wordt gesloten voor een periode van 40 jaar conform de prijsstelling van GSP.</p> <p>De gekapitaliseerde waarde van het ondererfpachtcontract bedraagt ca. € 6,4 miljoen, zodat het directiebesluit goedkeuring van zowel de raad van commissarissen als de algemene vergadering behoeft.</p>

	De transactie is onderdeel van de goedgekeurde Business Case Oosterhorn Zuid. De transactie draagt daarnaast bij aan het realiseren van het meerjarenplan (t/m 2027).
UITVOERING	Na een positieve besluitvorming zal de aktepassering van deze transactie naar verwachting op/omstreeks 1 juni 2023 plaatsvinden.
COMMUNICATIE	De mogelijke vestiging van SFP is reeds gepubliceerd in de media. Na een positieve besluitvorming zal verdere berichtgeving vanuit GSP volgen.

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20230328JV0002379996a

AANDEELHOUDERSBESLUIT

(inzake de uitgifte in ondererfpacht aan SFP Groningen B.V. van een perceel van ca. 5 hectare)

Besluit van de enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap **Groningen Seaports N.V.**, statutair gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudend te (9934 AR) Delfzijl aan de Handelskade Oost, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58141057, hierna ook te noemen: **Vennootschap**.

DE ONDERGETEKENDE:

Havenschap Groningen Seaports, gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudende te (9934 AR) Delfzijl aan de Handelskade Oost 1, zijnde een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, voorheen genaamd: Havenschap Delfzijl/Eemshaven, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van zeven april negentienhonderdnegenentachtig, nummer 89.008542, en in werking getreden op één januari negentienhonderdnegentig, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 64859126, hierna ook te noemen: **Aandeelhouder**;

NEEMT HET VOLGENDE IN AANMERKING:

- A. de Aandeelhouder is de houder van alle aandelen op naam in het geplaatste kapitaal van de Vennootschap;
- B. de Vennootschap heeft geen aandelen aan toonder uitgegeven;
- C. met medewerking van de Vennootschap zijn geen certificaten van aandelen uitgegeven en is geen recht van vruchtgebruik of pandrecht op de aandelen van de Vennootschap gevestigd ten gevolge waarvan de vruchtgebruiker of pandhouder de rechten heeft die de wet toekent aan de houders van met medewerking van de Vennootschap uitgegeven certificaten;
- D. de directie van de Vennootschap heeft op 7 maart 2023 besloten tot de uitgifte in ondererfpacht van een perceel van ca. 5 hectare aan SFP Groningen B.V. voor een periode van 40 jaar met een gekapitaliseerde waarde van ca. € 6,4 miljoen (hierna: '**het Besluit**');

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20230328JV0002379996a

- E. op 23 maart 2023 heeft de Raad van Commissarissen van de Vennootschap het Besluit goedgekeurd;
- F. op grond van artikel 20.5 van de statuten van de Vennootschap kan de Aandeelhouder buiten vergadering rechtsgeldige besluiten nemen;

EN BESLUIT HIERBIJ BUITEN VERGADERING:

tot goedkeuring van het besluit van de directie van 7 maart 2023 waarin de directie heeft besloten tot een uitgifte in ondererfpacht aan SFP Groningen B.V. van een perceel van 5 hectare voor een periode van 40 jaar met een gekapitaliseerde waarde van ca. € 6,4 miljoen.

ONDERTEKENING:

Dit besluit is ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder bij de handtekening is vermeld.

.....
naam : IJ. Rijzebol
functie : voorzitter van het Algemeen Bestuur
plaats : Delfzijl
datum : 12 mei 2023

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

ONDERWERP	UITGIFTE IN ONDERERFPACHT VAN CA. 9 HECTARE AAN DBG DELFZIJL B.V.		
DATUM VERGADERING	12 mei 2023		
AGENDAPUNT		STATUS	• Ter goedkeuring
PROJECTNUMMER			
KENMERK	20230330JV0002557544		
DIRECTIEBESLUIT D.D.	21-02-2023		

VOORSTEL	De algemene vergadering wordt verzocht goedkeuring te verlenen aan het directiebesluit van 21 februari 2023 waarbij de directie besloot tot de uitgifte in ondererfpacht voor een periode van 100 jaar van een perceel van ca. 9 hectare aan DBG Delfzijl B.V. met een gekapitaliseerde waarde van ca. EU 11 miljoen.
AANLEIDING	DBG Delfzijl BV (hierna: DBG) is voornemens een fabriek te bouwen voor de inname en verwerking van papierslib, afkomstig van papierfabrieken. Tot op heden wordt dit papierslib als afvalstof gestort, nieuwe wetgeving maakt daar een einde aan.
BEOOGD EFFECT	<p><i>1.1 Werkgelegenheid en economische ontwikkeling</i> De komst van DBG zal leiden tot structurele uitbreiding van werkgelegenheid (40-60 fte). Tijdens de bouwfase zal het aantal arbeidsplaatsen circa 100 fte bedragen.</p> <p><i>1.2 Financieel resultaat</i> De uitgifte in ondererfpacht aan DBG past in het beleid van GSP om terreinen in ondererfpacht uit te geven. Tevens draagt het bij aan het financieel rendement conform het Bedrijfsplan.</p>
ARGUMENTEN	<p><i>1.1 Het voorstel past in het ingezet beleid</i> De vestiging van DBG zal leiden tot uitgifte in ondererfpacht van terrein aan/t.b.v. bedrijven die actief zijn binnen de chemische industrie, past binnen de aandeelhoudersstrategie en bij de wens vanuit GSP en overheden om de duurzame economie breed te borgen in het werkgebied.</p>
KANTTEKENINGEN	<p><i>1.1 Uitbreiding wegeninfrastructuur</i> DBG zal zich vestigen in het deelgebied De Valgen. Ten behoeve van de ontsluiting van DBG zal GSP de wegeninfrastructuur moeten uitbreiden. Dit zal pas plaatsvinden na aktepassering.</p> <p><i>1.2 Kade in Oosterhornhaven</i> DBG is voornemens een eigen loskade te bouwen ten zuiden van de inrichting in de Oosterhornhaven. DBG zal deze investering zelf doen. GSP zal haar medewerking verlenen aan realisatie van deze kade middels de benodigde toestemmingen.</p> <p><i>1.3 Transportband</i> Ten behoeve van de aan- en afvoer van grondstoffen en producten zal DBG een transportband realiseren vanaf het perceel naar de kade. Situering en hoogte worden in overleg met de afdeling Technology van GSP vastgelegd.</p> <p><i>1.4 Tussentijdse beëindiging</i> DBG heeft het recht om de overeenkomst tussentijds te beëindigen na 40 jaar, en vervolgens telkens tegen het einde van het kalenderjaar dat een daaropvolgende periode van tien (10) kalenderjaren is verstreken.</p>

FINANCIËN	<p><i>1.1 Erfpachtcanon en indexatie</i> Het terrein wordt in ondererfpacht uitgegeven conform het vastgestelde prijsbeleid.</p> <p><i>1.2 Duur overeenkomst</i> De overeenkomst kent een looptijd van minimaal 40 jaar.</p> <p><i>1.3 Waarde ondererfpacht contract</i> De netto contante waarde van het ondererfpachtcontract bedraagt meer dan EU 5 miljoen, zodat het directiebesluit dient te worden goedgekeurd door de AVA van GSP.</p>
UITVOERING	Aktepassering zal uiterlijk 31 oktober 2023 plaatsvinden.

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20230330JV0002557544a

AANDEELHOUDERSBESLUIT

(inzake de uitgifte in ondererfpacht aan DBG Delfzijl B.V. van een perceel van ca. 9 hectare)

Besluit van de enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap **Groningen Seaports N.V.**, statutair gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudend te (9934 AR) Delfzijl aan de Handelskade Oost, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58141057, hierna ook te noemen: **Vennootschap**.

DE ONDERGETEKENDE:

Havenschap Groningen Seaports, gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudende te (9934 AR) Delfzijl aan de Handelskade Oost 1, zijnde een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, voorheen genaamd: Havenschap Delfzijl/Eemshaven, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van zeven april negentienhonderdnegenentachtig, nummer 89.008542, en in werking getreden op één januari negentienhonderdnegentig, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 64859126, hierna ook te noemen: **Aandeelhouder**;

NEEMT HET VOLGENDE IN AANMERKING:

- A. de Aandeelhouder is de houder van alle aandelen op naam in het geplaatste kapitaal van de Vennootschap;
- B. de Vennootschap heeft geen aandelen aan toonder uitgegeven;
- C. met medewerking van de Vennootschap zijn geen certificaten van aandelen uitgegeven en is geen recht van vruchtgebruik of pandrecht op de aandelen van de Vennootschap gevestigd ten gevolge waarvan de vruchtgebruiker of pandhouder de rechten heeft die de wet toekent aan de houders van met medewerking van de Vennootschap uitgegeven certificaten;
- D. de directie van de Vennootschap heeft op 21 februari 2023 besloten tot de uitgifte in ondererfpacht van een perceel van ca. 9 hectare aan DBG Delfzijl B.V. voor een periode van 100 jaar met een gekapitaliseerde waarde van ca. EU 11 miljoen (hierna: '**het Besluit**').

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20230330JV0002557544a

- E. Op 23 maart 2023 heeft de Raad van Commissarissen van de Vennootschap goedkeuring verleend aan het Besluit;
- F. op grond van artikel 20.5 van de statuten van de Vennootschap kan de Aandeelhouder buiten vergadering rechtsgeldige besluiten nemen;

EN BESLUIT HIERBIJ BUITEN VERGADERING:

tot goedkeuring van het besluit van de directie van 21 februari 2023 waarin de directie heeft besloten tot de uitgifte in ondererfpacht voor een periode van 100 jaar van een perceel van ca. 9 hectare aan DBG Delfzijl B.V. met een gekapitaliseerde waarde van ca. EU 11 miljoen.

ONDERTEKENING:

Dit besluit is ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder bij de handtekening is vermeld.

.....
naam : IJ. Rijzebol
functie : voorzitter van het Algemeen Bestuur
plaats : Delfzijl
datum : 12 mei 2023

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

ONDERWERP	VASTSTELLING JAARVERSLAG GRONINGEN SEAPORTS N.V. 2022		
DATUM VERGADERING	12 mei 2023		
AGENDAPUNT		STATUS	■ Ter vaststelling
PROJECTNUMMER			
KENMERK	20230328JV0002380250		
DIRECTIEBESLUIT D.D.	21 februari 2023		

VOORSTEL	<p>De algemene vergadering wordt verzocht:</p> <ol style="list-style-type: none"> het Jaarverslag (incl. de jaarrekening) van Groningen Seaports N.V. over 2022 vast te stellen; kwijting en decharge te verlenen aan de directie van Groningen Seaports N.V. voor het door hen in 2022 gevoerde beleid; kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2022 uitgeoefende toezicht; en het resultaat ad € 16.133.000,- toe te voegen aan de overige reserves.
AANLEIDING	<p>Groningen Seaports N.V. biedt de aandeelhouder het jaarverslag en de jaarrekening 2022 aan. Het verslag van de raad van commissarissen is hierin geïntegreerd.</p> <p>Het jaarverslag is de rapportage over de voortgang en realisatie van de aandeelhoudersstrategie en de havenvisie 2030, vertaald in het bedrijfsplan. De opzet van het Jaarverslag 2022 is als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Jaarverslag Groningen Seaports N.V. inclusief het voorwoord van de directie, met de hoofdstukken Economische Ontwikkeling en Werkgelegenheid, Duurzaamheid, Nautisch Beheer, Organisatieontwikkeling en Financiën Corporate governance, met daarin o.a. het verslag van de raad van commissarissen Groningen Seaports 2022 Jaarrekening Accountantsverklaring.
FINANCIËN	<p>Het resultaat over 2022 is uitgekomen op € 20.370.000,- (vóór belastingen).</p> <p>Voorstel winstbestemming 2022: Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het resultaat (ná belasting) ad € 16.133.000,- toe te voegen aan de overige reserves.</p>
UITVOERING	<p>De jaarrekeningcontrole heeft dit jaar voor het eerst door Eshuis Accountants plaatsgevonden.</p> <p>De accountantscontrole is op 23 maart 2023 afgerond en zoals gebruikelijk is op die datum ook de jaarrekening door de directie opgemaakt en door zowel de directie als de raad van commissarissen ondertekend.</p>
BIJLAGE	Jaarverslag 2022 Groningen Seaports N.V. inclusief Accountantsverklaring

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20230328JV0002380250a

AANDEELHOUDERSBESLUIT

(vaststellen Jaarverslag (inclusief jaarrekening) 2022 en het verlenen van kwijting en decharge)

Besluit van de enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap **Groningen Seaports N.V.**, statutair gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudend te (9934 AR) Delfzijl aan de Handelskade Oost, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58141057, hierna ook te noemen: **Vennootschap**.

DE ONDERGETEKENDE:

Havenschap Groningen Seaports, gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudende te (9934 AR) Delfzijl aan de Handelskade Oost 1, zijnde een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (voorheen genaamd: Havenschap Delfzijl/Eemshaven), goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van zeven april negentienhonderdnegenentachtig, nummer 89.008542, en in werking getreden op één januari negentienhonderdnegenentig, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 64859126, hierna ook te noemen: **Aandeelhouder**;

NEEMT HET VOLGENDE IN AANMERKING:

- A. de Aandeelhouder is de houder van alle aandelen op naam in het geplaatste kapitaal van de Vennootschap;
- B. de Vennootschap heeft geen aandelen aan toonder uitgegeven;
- C. met medewerking van de Vennootschap zijn geen certificaten van aandelen uitgegeven en is geen recht van vruchtgebruik of pandrecht op de aandelen van de Vennootschap gevestigd ten gevolge waarvan de vruchtgebruiker of pandhouder de rechten heeft die de wet toekent aan de houders van met medewerking van de Vennootschap uitgegeven certificaten;
- D. de directie van de Vennootschap heeft het Jaarverslag 2022, inclusief de jaarrekening 2022 (hierna: **het Jaarverslag**) opgemaakt en ondertekend en ook de raad van commissarissen van de Vennootschap heeft het Jaarverslag ondertekend, zodat de directie het Jaarverslag ter vaststelling aan de Aandeelhouder aanbiedt;

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20230328JV0002380250a

- E. de directie van de Vennootschap verzoekt de Aandeelhouder:
- het Jaarverslag (incl. de jaarrekening) van Groningen Seaports N.V. over 2022 vast te stellen;
 - kwijting en decharge te verlenen aan de directie van Groningen Seaports N.V. voor het door hun in 2022 gevoerde beleid;
 - kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2022 uitgeoefende toezicht;
 - het resultaat ad € 16.133.000,- toe te voegen aan de overige reserves;
- F. op grond van artikel 20.5 van de statuten van de Vennootschap kan de Aandeelhouder buiten vergadering rechtsgeldige besluiten nemen;

EN BESLUIT HIERBIJ BUITEN VERGADERING:

- tot vaststelling van het Jaarverslag (incl. de jaarrekening) van Groningen Seaports N.V. over 2022; en
- tot het verlenen van kwijting en decharge aan de directie van Groningen Seaports N.V. voor het door hun in 2022 gevoerde beleid; en
- tot het verlenen van kwijting en decharge aan de commissarissen voor het door hun in 2022 uitgeoefende toezicht; en
- tot het toevoegen van het resultaat ad € 16.133.000,- aan de overige reserves.

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20230328JV0002380250a

ONDERTEKENING:

Dit besluit is ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder bij de handtekening is vermeld.

.....
naam : IJ. Rijzebol
functie : voorzitter van het Algemeen Bestuur
plaats : Delfzijl
datum : 12 mei 2023

GRONINGEN SEAPORTS

Jaarverslag 2022

MET NIEUWE ENERGIE VOORUIT

INHOUDSOPGAVE

Kerncijfers	3
Leeswijzer	4
Voorwoord directie	5
Wie we zijn en wat we doen	7
Deel I Bestuursverslag	9
Economische ontwikkeling en werkgelegenheid	10
Duurzame prestaties	30
Nautisch beheer	37
Organisatieontwikkeling	44
Financiën	50
Corporate Governance	59
<i>Interview voorzitter raad van commissarissen</i>	63
<i>Verslag van de Raad van Commissarissen</i>	65
<i>Hoofd- en nevenfuncties leden raad van commissarissen 2022</i>	69
<i>Personalia en nevenfuncties directie</i>	70
Deel II Jaarrekening	71
A. Balans	72
B. Winst-en-verliesrekening	73
C. Overzicht van het totaalresultaat 2022	74
D. Kasstroomoverzicht	75
E. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening	76
F. Toelichting op de balans	84
G. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	99
H. Toelichting op de winst-en-verliesrekening	103
I. Gebeurtenissen na balansdatum	113
J. Ondertekening van de jaarrekening	114
Deel III Overige gegevens	115
A. Statutaire winstbestemmingsregeling	116
B. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	117

KERNCIJFERS

TERREINUITGIFTE

ONDERERFPACHT

15,8
hectare

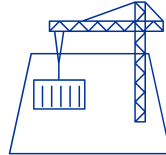
2021: 14,9

VERKOOP

21,6
hectare

2021: 21,6

GOEDERENOVERSLAG

13,0
miljoen ton

-2,1% t.o.v. 2021

WERKGELEGENHEID

DIRECT

6.625
personen (2021)

2020: 6.893

INDIRECT

6.867
personen (2021)

2020: 6.395

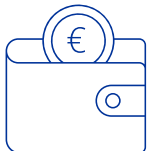
MEDEWERKERS

105
(99,5 fte)

2021: 90 (87,2 fte)

OPBRENGST

€ 57.643.000

2021: € 54.148.000

INVESTERINGEN

€ 9.737.000

2021: € 8.881.000

DIVERSITEIT

VROUWEN

34%

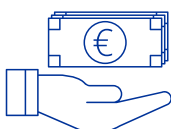
2021: 28%

VROUWEN IN SENIORFUNCTIES

24%

2021: 22%

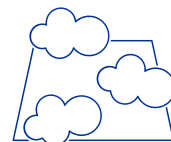
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN

€ 20.370.000

2021: € 7.562.000

CO₂ UITSTOOT BEHEERGEBIED

12,13
Mton (2021)

2020: 9,48

LEESWIJZER

Met dit jaarverslag blikken we terug op onze activiteiten en resultaten in 2022. Het jaarverslag bestaat uit drie onderdelen: het bestuursverslag, de jaarrekening en de overige gegevens en is gepubliceerd op 12 mei 2023.

Deel 1 van het jaarverslag gaat in op de resultaten en activiteiten aan de hand van de volgende vijf hoofdthema's:

- Economische ontwikkeling en werkgelegenheid
- Duurzaamheid
- Nautisch beheer
- Organisatieontwikkeling
- Financiën

In het hoofdstuk corporate governance vindt u informatie over onze corporate governance structuur. Tevens vindt u hier het verslag van de raad van commissarissen met een interview met de voorzitter van de raad van commissarissen.

In de jaarrekening geven we een financiële verantwoording over 2022. We presenteren onze volledige jaarcijfers en geven hierop een toelichting.

De controleverklaring van de accountant en statutaire winstbestemming vindt u bij overige gegevens.

VOORWOORD DIRECTIE

Met een positief gevoel kijken wij naar 2022, waarin we onze koers aanhielden: economische groei is groen. Daarvoor is ruimte nodig. Ruimte om ook innovatieve bedrijven een vergunning te verlenen en hen te financieren. Er is fysieke- en milieuruimte nodig, evenals investeringsruimte ten behoeve van de noodzakelijke infrastructuur. Ruimte om gezamenlijk snelheid te maken, zoals we dat gedaan hebben met de komst van de LNG-terminal. Op die manier kunnen de Groninger zeehavens een belangrijke rol blijven spelen in de energietransitie in Nederland en Noordwest-Europa.

2022 was een uitzonderlijk jaar. Door de inval van Rusland in Oekraïne kwam de leveringszekerheid van energie in onder meer West-Europa onder druk te staan en moest Nederland de afhankelijkheid van gas uit Rusland zo snel mogelijk afbouwen. Naar aanleiding hiervan zijn de mogelijkheden voor het op korte termijn realiseren van een drijvende LNG-faciliteit in de Eemshaven onderzocht. In samenwerking met alle betrokken partijen is het gelukt deze drijvende LNG-terminal in een ongekend korte tijd van een half jaar te realiseren. En om de terminal begin september operationeel te krijgen. Wij zijn er heel trots op dat we, samen met alle betrokken partijen, deze enorme klus in zo'n korte tijd konden klaren en dat we hiermee een belangrijke bijdrage hebben kunnen leveren aan een onafhankelijke energievoorziening in West-Europa.

Cas König en Harold Sanders

Verder leidde de oorlog in Oekraïne ook tot een aantal sancties van onder andere de Europese Unie tegen Rusland. Eén van deze sancties is het weren van schepen die varen onder de Russische vlag. De uitvoering van deze sancties ligt bij de Port Security Officers van de havens, zo ook bij onze Port Security Officer. De verschillende sancties, waarvan de verantwoordelijkheid bij de Rijksoverheid ligt, zijn op dit moment nog steeds van kracht.

De oorlog in Oekraïne brengt potentiële veiligheidsrisico's met zich mee voor (de installaties in) onze havens. Groningen Seaports onderhoudt daarover intensief contact met de betrokken overheidsinstanties.

Gronduitgiftes en ontwikkeling terreinen

Financieel gezien was 2022 een goed jaar. Afgelopen jaar hebben we achttien gronduitgiftes gerealiseerd met een totaal van 37,4 hectare. Hiervan is zo'n 15,8 hectare in ondererfpacht uitgegeven en circa 21,6 hectare verkocht op basis van eerder gemaakte afspraken. Met deze uitgiftes hebben we een omzet van € 58 miljoen gerealiseerd, met een nettoresultaat na belastingen van € 16,1 miljoen.

Groningen Seaports heeft in 2022 ruim dertien miljoen ton goederenoverslag gerealiseerd, waarmee deze cijfers stabiel zijn gebleven ten opzichte van 2021.

In 2022 zijn we onverminderd doorgegaan met de huisvesting van bedrijven op onze industrie- en bedrijventerreinen. Om aan de vraag naar beschikbare grond te kunnen blijven voldoen, hebben we ons in 2022 geconcentreerd op de ontwikkeling van twee van onze terreinen in het havengebied van Delfzijl: Heveskes en Oosterhorn-Zuid. De bedrijven die zich op deze terreinen gaan vestigen passen binnen de clusters waar wij ons op richten: biobased chemie, groene energie en circulaire industrie.

Binnen deze clusters hebben we in 2022 een aantal mooie nieuwe bedrijven mogen verwelkomen, waaronder het beursgenoteerde Avantium, een toonaangevend technologiebedrijf op het gebied van groene chemie en B.V. Twentsche Kabelfabriek (TKF), eveneens beursgenoteerd, die in de Eemshaven een fabriek voor de productie van zeekabels voor de offshore windindustrie gaat realiseren.

Daarnaast startte Holland Norway Lines een ferrylijn met drie afvaarten per week naar Kristiansand in Noorwegen. Een sterk groeiend aantal toeristen maakte in 2022 al van deze nieuwe verbinding gebruik.

Vanwege de impact van de oorlog kregen veel bedrijven te maken met extreem hoge energie- en grondstofprijzen, hetgeen heeft geleid tot faillissementen of lagere productie.

Met de opening van het Chemport Innovation Center bieden we scale-ups in de groene chemie alle faciliteiten om hun duurzame ideeën en technologieën verder te brengen. De eerste scale-up, ExxFire hebben we inmiddels mogen verwelkomen. Ook kunnen we melden dat veel bestaande klanten in 2022 hun terreinen hebben uitgebreid om ruimte te bieden aan hun toegenomen activiteiten.

Onze organisatie

We streven naar een toekomstbestendige organisatie met een adequate governance structuur om daarmee de besluitvorming effectiever en transparanter te maken.

In 2022 zijn twee onafhankelijke onderzoeken afgerond. Deloitte heeft onderzoek gedaan naar een toekomstbestendige governance structuur van Groningen Seaports. Onderzoeksbureau Necker van Naem heeft in 2022 haar onderzoek afgerond naar de wijze waarop gronden zijn aangekocht voor de uitbreiding van de Eemshaven-Zuidoost. Ook in dit onderzoek is de aanbeveling gedaan om de governance structuur te vereenvoudigen. Naar aanleiding van beide adviesrapporten is eind 2022 een vervolgoopdracht gegeven aan onderzoeksbureau Lysias om de randvoorwaarden te scheppen voor de inrichting van een toekomstbestendige governance structuur. De resultaten hiervan worden in 2023 verwacht. Een tweede aanbeveling uit het rapport van Necker van Naem was om de bestaande Havenvisie te actualiseren. Ook hiermee is in 2022 een start gemaakt, waarbij de verwachting is dat we dit proces in samenwerking met onze stakeholders in het tweede kwartaal van 2023 kunnen afronden.

Ook zijn we in 2022 gestart met de implementatie van een interne organisatiewijziging onder de noemer 'Sea the Future'. Met dit programma richten we onze organisatie op een toekomstbestendige manier in. De implementatie van de organisatiewijziging zal in 2023 worden afgerond.

Dankwoord

Tot slot willen wij alle medewerkers, partners en stakeholders van Groningen Seaports bedanken voor hun betrokkenheid en inzet in het afgelopen jaar. Mede dankzij hen is het gelukt om alle ontwikkelingen, zowel intern als extern, mogelijk te maken. Allen hebben een bijzondere prestatie geleverd in dit bijzondere jaar, waar klinkende resultaten zijn geleverd.

Cas König, CEO

Harold Sanders, CFO

WIE WE ZIJN EN WAT WE DOEN

Groningen Seaports N.V. (hierna Groningen Seaports) is de beheerder, commerciële exploitant en ontwikkelaar van de Eemshaven en de haven van Delfzijl, inclusief de binnenhavens Farmsumerhaven en Oosterhornhaven, alsmede van de bedrijventerreinen Fivelpoort, Farmsumerpoort, De Delta en van Groningen Railport.

Groningen Seaports zet in op sterke clusters zoals biobased chemie, groene energie en circulaire industrie. We zorgen voor geschikte kavels en een goede infrastructuur om de uitwisseling van energie, grondstoffen en reststromen te faciliteren. Tot slot verzorgen we de complete havendienstverlening, van de logistieke diensten tot de uitgifte, het onderhoud en de ontwikkeling van de terreinen in beide havengebieden.

Bijzonder is dat ons beheersgebied voor een deel grenst aan Werelderfgoed Waddenzee en het Eems-Dollard estuarium. Vanwege de unieke ligging van het gebied, de natuurlijke leefomgeving én het economisch belang ervan voor Noord-Nederland, heeft Groningen Seaports een bijzondere verantwoordelijkheid.

Organisatie

Groningen Seaports werkt met 105 medewerkers aan een duurzame, economische en maatschappelijke ontwikkeling van de regio. Groningen Seaports kent een tweehoofdige directie, bestaande uit een CEO en een CFO. De dagelijkse gang van zaken ligt in handen van de directie die hierbij wordt ondersteund door de teammanagers.

Missie, visie, strategie

Groningen Seaports heeft zich de loop der jaren ontwikkeld van een lokale en regionale speler in Noord-Nederland tot een organisatie die nationaal en internationaal opereert. In verband met de vele ontwikkelingen is in 2022 een nieuwe missie geformuleerd, die beter aansluit bij het huidige takenpakket van Groningen Seaports. Zo is Groningen Seaports niet alleen verantwoordelijk voor de economische ontwikkeling van de havens en aangrenzende industrieterreinen, maar ook voor de leefbaarheid in deze gebieden.

Missie

Groningen Seaports creëert op verantwoorde en duurzame wijze clusters en partnerships op de proposities 'circulair', 'biobased chemie' en 'energie(gerelateerd)', om daarmee voor (toekomstige) klanten en andere belanghebbenden werkgelegenheid, waarde en leefbaarheid te realiseren binnen haar beheersgebied en in Noord-Nederland.

Visie

In 2030 is de regio Delfzijl/Eemshaven het belangrijkste groene haven- en industriegebied van Noord-Nederland. De energie- en datasector in de Eemshaven is van internationaal belang. De chemie- en recyclingindustrie in Delfzijl is volledig biobased. Door de krachtige verbinding van Energy- en Dataport Eemshaven met het biobased chemie- en recyclecluster in Delfzijl, wordt samen één efficiënt en concurrerende groene economische zone gevormd.

We werken aan een nieuwe Havenvisie, die naar verwachting in 2023 wordt gelanceerd.

Strategie

Groningen Seaports heeft in het bedrijfsplan voor de periode 2022-2026 de volgende drie hoofddoelen geformuleerd:

1. Managen van de groei
2. Versterken van het vestigingsklimaat
3. Organiseren van een toekomstbestendige en robuuste organisatie

De hieruit voortvloeiende strategie van Groningen Seaports bestaat uit drie speerpunten, namelijk:

1. Een duurzame groei-strategie. Onze markt (bedrijven) is opgedeeld in segmenten naar type industrie, inclusief de daarop afgestelde producten (terreinen/infrastructuur)
2. Een duurzame waarde-strategie. Product leadership om toegevoegde waarde en onderscheidend vermogen te creëren ten opzichte van de concurrentie
3. Een effectieve marketingcommunicatiestrategie. Online marketing gecombineerd met persoonlijke verkoop gericht op bedrijven die actief zijn in groene energie, biobased chemie, circulaire industrie, data, offshore wind en automotive.

EcoPorts-certificering

Groningen Seaports is EcoPorts-gecertificeerd. EcoPorts is een wereldwijd keurmerk voor duurzame havens. Het wordt telkens voor een periode van twee jaar toegekend aan duurzame havens die voortgang boeken in hun milieuprestaties. In 2022 hebben we gewerkt aan de EcoPorts-certificering 2023-2025. Deze achtste certificering is eind 2022 toegekend en uitgereikt op 12 januari 2023. Groningen Seaports is de eerste havenbeheerder die dit certificaat zo vaak heeft mogen ontvangen.

Deel I

BESTUURSVERSLAG

ECONOMISCHE ONTWIKKELING EN WERKGELEGENHEID

Door vooraf te investeren in haven- en infrastructurele voorzieningen, willen wij bedrijven optimaal faciliteren om duurzaam te ondernemen. Ook ambieert Groningen Seaports een leidende positie in het scheppen van duurzame faciliteiten om de havens en gevestigde bedrijven te laten groeien. Actieve personeelswerving moet ertoe bijdragen dat het beschikbare regionale personeelsaanbod aan blijft sluiten bij de toenemende vraag. Samen met overheden, economische en maatschappelijke partners creëren wij randvoorwaarden en zorgen wij voor groeiruinimte.

KERNCIJFERS

AANTAL KLANTEN

TOTAAL

202

2021: 192

DELFSIJL

100

2021: 98

EEMSHAVEN

88

(incl. start-ups Nijlicht)

2021: 81

FIVELPOORT

13

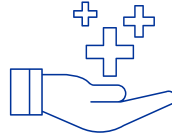
2021: 12

RAILPORT

1

2021: 1

TOEGEVOEGDE WAARDE

DIRECT

€ 1,84 miljard
(2021)

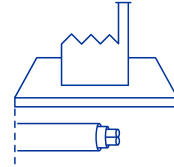
2020: € 1,48 miljard

INDIRECT

€ 1,12 miljard
(2021)

2020: € 0,90 miljard

UTILITEITEN (KABELS EN LEIDINGEN)

IN EIGENDOM, BEHEER EN ONDERHOUD

376 km

WERKGELEGENHEID

DIRECT

6.625
personen (2021)

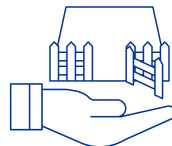
2020: 6.893

INDIRECT

6.867
personen (2021)

2020: 6.395

TERREINUITGIFTE

ONDERERFPACHT

14,9
hectare

2021: 12,7

VERKOOP

21,6
hectare

2021: 59,3

De impact van de situatie in Oekraïne op de wereldeconomie is ook in de omgeving waarin Groningen Seaports opereert groot. Zo heeft de energiecrisis grote gevolgen voor de havens van Groningen Seaports en dan met name voor de energie-intensieve industrie. Door de hoge gas- en stroomprijzen is aluminiumsmelterij Damco Aluminium Delfzijl failliet verklaard en heeft (bio)methanolproducent BioMCN de productie aanzienlijk moeten afschalen. Andere bedrijven zijn indirect getroffen door afnemende vraag. Ook voor Groningen Seaports zelf heeft de energiecrisis directe gevolgen door onder andere stijgende kosten van energie, bouw en grondstoffen, maar ook door opbrengsten uit deelnemingen in zonne- en windparken.

Afgelopen jaar is staalschrootverwerker Purified Metal Company (PMC) failliet verklaard. De oorzaak van het faillissement was dat er de afgelopen periode te weinig aanvoer was van de door PMC te verwerken grondstof. De curator zet in op een doorstart.

Werkgelegenheid en toegevoegde waarde

De havens van Groningen Seaports bieden werkgelegenheid aan zo'n 14.500 personen, waarvan circa 7.600 direct en 6.900 indirect. Daarmee laat de haven van Groningen Seaports op het gebied van werkgelegenheid een relatief sterke stijging zien in 2021 ten opzichte van 2020. De directe toegevoegde waarde bedroeg € 1,8 miljard. De toegevoegde waarde is de optelsom van de vergoeding voor arbeid, kapitaal en ondernemerschap, oftewel lonen, afschrijvingen en winst. De toename komt onder andere door het herstel van de industrie na COVID-19. De directe toegevoegde waarde in de sector Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart nam - mede door de genoemde ontwikkelingen - met ongeveer € 150 miljoen toe. In die sector is ook de grootste toename in werkgelegenheid te zien. De in deze alinea genoemde cijfers betreffen hier cijfers over 2021.^[1] Over 2022 zijn nog geen cijfers bekend.

Gronduitgifte

Bedrijven die zich vestigen in de havens van Groningen Seaports kunnen gronden kopen of in ondererfpacht afnemen. Inmiddels ligt de focus op uitgifte in ondererfpacht. Dit geeft een stabielere cashflow en zorgt ervoor dat Groningen Seaports ook op de lange termijn regie houdt over haar terreinen en infrastructuur.

In 2022 werd 37,4 hectare terrein uitgegeven. Daarvan is circa 21,6 hectare verkocht en 15,8 hectare in ondererfpacht uitgegeven. De uitgiftes gingen naar zowel bestaande, als nieuwe bedrijven en initiatieven. Deze bedrijven investeren tientallen miljoenen euro's. Met een aantal bedrijven werd een (tijdelijke) huurovereenkomst gesloten voor terreinen.

Ultimo 2022 bedroeg de netto grondvoorraad in Delfzijl en de Eemshaven 531 hectare. Voor zowel potentiële als bestaande klanten is daarvan ruim 309 hectare gereserveerd.

Investerings

Beschikbare ruimte op havens en industrieterreinen wordt steeds schaarser, terwijl de industriële markt en bijbehorende ruimtevraag blijven groeien. We zien dit terug in het aantal bedrijven dat interesse toont in ons beheersgebied.

¹ Bron: Havenmonitor 2022.

Het grootste deel van onze investeringen gaat naar het bouwrijp maken van terreinen en gronden en de realisatie van de benodigde infrastructuur, zodat nieuwe bedrijven zich hier kunnen vestigen. Daarbij komen we zoveel mogelijk tegemoet aan de wensen van klanten. Dit varieert van de beschikbaarheid van kades tot de aansluiting op utiliteiten als glasvezel of stoomleidingen. De pijpleidingen en andere basisvoorzieningen zorgen ervoor dat kosten voor bedrijven laag blijven en dat stoffen zoals water worden hergebruikt en milieuprestaties stijgen. Op deze manier draagt Groningen Seaports bij aan vergroening en versterking van de industrieclusters en wint de regio Delfzijl/Eemshaven aan aantrekkingskracht voor bedrijven.

In 2022 hebben vooral investeringen plaatsgevonden voor de ontwikkeling van Heveskes en Oosterhorn-Zuid.

Heveskes

Groningen Seaports heeft in 2022 ruim € 5,5 miljoen geïnvesteerd in de ontwikkeling van het Heveskes terrein. De totale investering bedraagt naar schatting € 30 miljoen.

Het Heveskes terrein van 45 hectare ligt tussen het bestaande chemiepark van Delfzijl en de fabriek van Damco Aluminium Delfzijl. Dit gebied was laaggelegen, meteen oud baggerdepot en de mogelijke aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.

In 2022 is het gebied onderzocht op niet-gesprongen explosieven en vervolgens vrijgegeven. Het baggerdepot is waar nodig gesaneerd en daarna opgeheven. Het terrein is twee meter opgehoogd met onder andere 600.000 kubieke meter zand en vervolgens grotendeels bouwrijp gemaakt voor uitgifte aan (toekomstige) klanten.

Enexis heeft een schakelstation gerealiseerd. Verder is een ontwerp gemaakt voor de aanleg van utiliteiten (kabels en leidingen) en hebben we voor Heveskes een stoomleiding ontwikkeld die duurzame stoom gaat leveren aan de bedrijven die zich hier gaan vestigen. De uitvoering hiervan vindt plaats in 2023.

Het Heveskessterrein in ontwikkeling

Oosterhorn-Zuid

Groningen Seaports heeft begin 2022 aangekondigd voor een bedrag van € 43,7 miljoen te investeren in het industriegebied Oosterhorn-Zuid in Farmsum. Hier creëren we een vestigingslocatie voor bedrijven in de circulaire economie. Daarvoor is de aanwezigheid van water, groene energie en warmte en arbeidskrachten essentieel. Groningen Seaports zet vol in om deze faciliteiten voor de circulaire klanten beschikbaar te maken. De verwachting is dat de bedrijven op het terrein uiteindelijk voor ongeveer 750 fte aan directe arbeidsplaatsen gaan opleveren.

Aantrekkelijk vestigingsklimaat

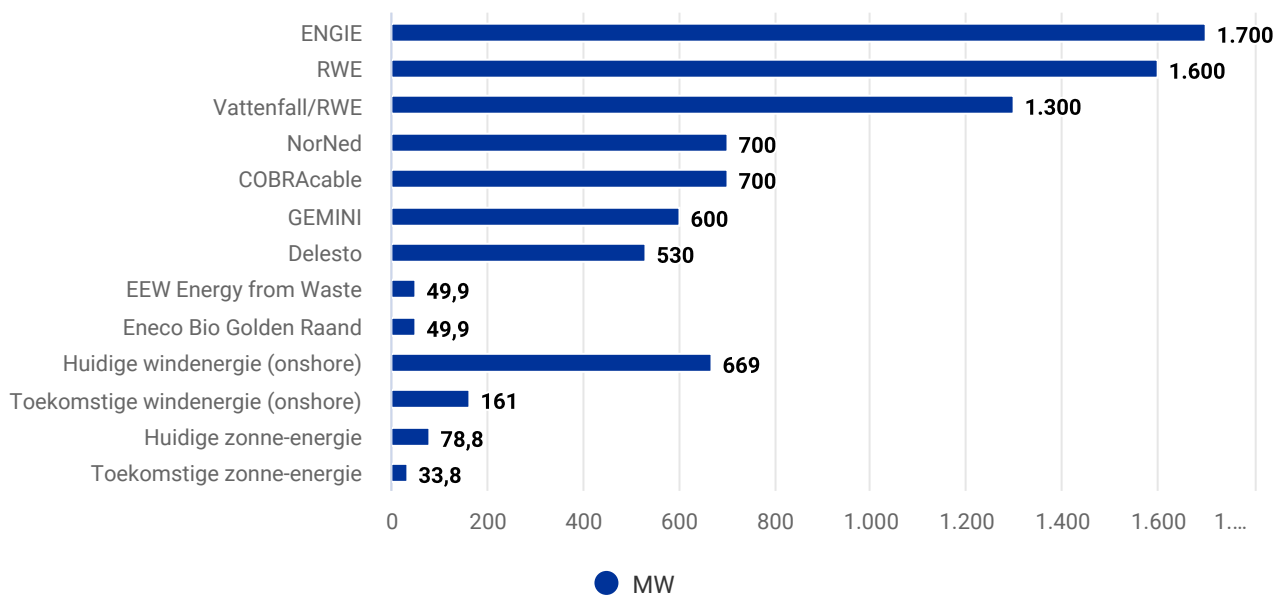
De aanwezigheid van clusters van samenhangende bedrijven in de keten draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. De Eemshaven en de haven van Delfzijl is een florerend haven- en industriegebied met allerlei grote en middelgrote bedrijven, waarbij in de Eemshaven energie, data en offshore wind de boventoon voeren en in Delfzijl vooral chemische bedrijvigheid of circulaire economische activiteiten centraal staan.

Een van onze belangrijkste taken is het zorgen voor een goed vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven. Van beschikbaar terrein tot een goede infrastructuur en utiliteitsnetwerk. Met volop ruimte voor demo's, start-ups, onderzoek en innovatie maken we het ondernemingsklimaat toekomstbestendig. Ook begeleiden we bedrijven bij vergunningentrajecten.

EnergyPort

In de Eemshaven bevinden zich drie operationele energiecentrales en een aantal hoogspannings- en middenspanningsstations. Naast deze energiecentrales zijn andere vormen van energie beschikbaar. In toenemende mate blijkt dat de beschikbaarheid van groene stroom (zoals zonne- en windenergie) steeds belangrijker wordt als vestigingsfactor. Dit biedt kansen voor bedrijven die grote hoeveelheden energie verbruiken, zoals datacenters en (biobased) chemische bedrijven.

Facts en Figures EnergyPort Eemshaven

Liquid Natural Gas (LNG)

Nederland wil de afhankelijkheid van Russisch gas zo snel mogelijk afbouwen. Een van de daartoe te nemen maatregelen is het vergroten van de importcapaciteit van vloeibaar gas (LNG). In het voorjaar is besloten om (opnieuw) de mogelijkheid van een LNG-terminal in de Eemshaven te onderzoeken. De realisatie van een dergelijke terminal vergt normaal gesproken enkele jaren. Door de intensieve samenwerking van verschillende betrokken bedrijven en overheden is de terminal in de Eemshaven in recordtijd van slechts een half jaar gerealiseerd. De drijvende LNG-terminal in de Eemshaven van Gasunie-dochter EemsEnergyTerminal is in september in gebruik genomen. EemsEnergyTerminal bestaat uit twee drijvende opslag- en hervergassingsunits, zogenaamde FSRU's: de Eemshaven LNG en de Energos Igloo. Deze schepen zijn door Gasunie gehuurd voor een periode van vijf jaar en liggen aan de noordzijde van de Wilhelminahaven in de Eemshaven. Wekelijks vaart een LNG-tanker de haven binnen om vloeibaar aardgas te lossen. Beide FSRU's kunnen 'hervergassen' en gas inbrengen in het gasleidingnetwerk van Gasunie.

EemsEnergyTerminal kan na verwerking van het aangevoerde LNG in totaal acht miljard kubieke meter aardgas per jaar beschikbaar maken voor het landelijke aardgasnetwerk. De komst van de LNG-terminal is voor heel Europa een belangrijke stap om de afhankelijkheid van energie uit Rusland zo snel mogelijk af te bouwen. Zo huurt Tsjechië capaciteit in de terminal waarmee Tsjechië een derde van haar jaarlijkse verbruik kan veiligstellen.

Hernieuwbare energie

Groene energie past geheel in de ambitie van Groningen Seaports als EnergyPort. De terreinen van Groningen Seaports herbergen al jarenlang tientallen windturbines en sinds 2016 ook zonneparken.

Delfzijl	# MW	# turbines	capaciteit per turbine
Windpark Delfzijl Zuid	78,2	34	2,3 MW
Windpark Delfzijl Zuid uitbreiding	65	16	4,0 MW
Windpark Delfzijl Noord Eneco	62,7	19	3,3 MW
Windpark Geefsweer (Eneco/Eurus)	60,2	14	4,3 MW
Windpark Mondriaan (Eurus)	38,7	9	4,3 MW
Windpark Mauve (Eurus)	30,1	7	4,3 MW

Windturbines nabij Weiwerd/DOW	8,6	2	4,3 MW	<i>(gepland, niet meegeteld)</i>
	278,5	85		
Eemshaven	# MW	# turbines	capaciteit per turbine	
Windpark Westereems (RWE)	171	54	50 x 3 MW, 2 x 6,15 MW en 2 x 4,5 MW	
Windpark Oostpolder (Topwind)	94,5	21	4,5 MW	
Windpark Growind	63	21	3,0 MW	
Windpark Eemshaven (ENGIE)	27	9	3,0 MW	
Windpark Eemshaven Zuidoost (GreenTrust)	18	4	4,5 MW	
Windpark Strekdammen (Pondera)	11	2	5,5 MW	
Testturbine 2B-Energy	6	1	6,0 MW	
Windpark Eemshaven West (Vattenfall)	80-96	16	6,0 MW	<i>(gepland, niet meegeteld)</i>
	390,5	112		
Totaal Delfzijl/Eemshaven	669	197		

Via de NorNed onderzeese hoogspanningskabel komt elektriciteit van een Noorse waterkrachtcentrale binnen in de Eemshaven, waarvoor een groot transformatorstation is gebouwd.

Aan de klimaattafels ontwikkelt de industrie- en energiesector ideeën over het terugdringen van hun CO₂-uitstoot. Mede daardoor speelt energie uit duurzame bronnen een grote rol voor lokale en landelijke overheden. Door te participeren in zonne- en windparken willen we een bijdrage leveren aan de verduurzaming van de energieproductie. Duurzame energie past op verschillende vlakken bij de groene havensvisie van Groningen Seaports (CO₂ reductie, verduurzaming, vergroening chemiecluster, et cetera) en in de visies van de provincie Groningen en de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta.

Data

Door de groeiende vraag naar datacenterfaciliteiten in Europa breidt colocatie datacenter QTS Data Centers haar locatie in de Eemshaven. Deze uitbreiding stimuleert met ongeveer 70 fte de groei van werkgelegenheid in de Eemshaven en geeft een kwalitatieve impuls aan de datacenterpropositie van Groningen Seaports (Dataport Eemshaven). Voorts is het een goede toevoeging aan het reeds aanwezige ecosysteem rondom datacenters.

Offshore Wind

De Eemshaven ademt offshore wind. De haven heeft zich de laatste jaren ontwikkeld tot een belangrijke logistieke basis- en servicehaven voor de offshore windindustrie. De haven voldoet aan alle maritieme eisen en beschikt over de benodigde faciliteiten voor de assemblage en logistieke afhandeling van windturbines. In 2022 zijn de activiteiten voor de aanleg van windpark Kaskasi afgerond. In oktober zijn de activiteiten voor de bouw van windpark Hollandse Kust Noord gestart. Buss Terminal Eemshaven verzorgt de logistieke afhandeling hiervan.

“DE EEMSHAVEN HEEFT ZICH DE LAATSTE JAREN ONTWIKKELD TOT EEN BELANGRIJKE LOGISTIEKE BASIS- EN SERVICEHAVEN VOOR DE OFFSHORE WINDINDUSTRIE”

Nieuwe bedrijven en uitbreidingen

- In 2022 is Twentsche Kabelfabriek (TKF) uit Haaksbergen in aanvulling op bestaande productiefaciliteiten in Haaksbergen en Lochem gestart met de bouw van een nieuwe kabelfabriek in de Eemshaven. TKF gaat in haar fabriek in de Eemshaven zeekabels produceren waarmee windturbines van offshore windparken kunnen worden aangesloten op energiestations. TKF verwacht eind 2023 met de productie te starten.
- Buss Terminal Eemshaven (BTE) heeft afgelopen jaar in verband met haar activiteiten voor onder andere windpark Hollandse Kust Noord 4 hectare extra terrein aangekocht. Daarnaast zijn de faciliteiten op het terrein zelf uitgebreid met onder meer elektriciteitsaansluitingen en een glasvezelnetwerk. Verder is BTE bezig met de bouw van een nieuw kantoor op het terrein.
- BOW Terminal Eemshaven werkt aan een nieuwe terminal voor de overslag van windturbineonderdelen. Voor het intern transport van fundatie onderdelen voor een groot windpark in 2023 zijn extra bypasses aangelegd.
- RelyOn Nutec start begin 2023 met de bouw van een nieuw trainingscentrum om te kunnen voldoen aan de toenemende vraag vanuit de on- en offshore windindustrieën.

De Eemshaven is een belangrijke logistieke haven voor de offshore windindustrie

Onshore wind

Oplevering windpark Strekdammen

In 2022 is windpark Strekdammen geopend met twee 5,5 MW Cypress windturbines. Deze turbines, met een hubhoogte van 141 meter en een rotordiameter van 158 meter, markeren de haveningang van de Eemshaven en zijn speciaal ontwikkeld voor gebieden dichtbij de kust.

Chemie

De chemische industrie in de Eemshaven, Delfzijl en Emmen moet de komende jaren vergroenen tot het biobased chemiecluster, als onderdeel van Chemport Europe. Deze propositie heeft vorig jaar geleid tot de acquisitie van twee partijen.

Energie-intensieve industrie

De chemische industrie is een energie-intensieve industrie. De bedrijven binnen het chemiecluster Delfzijl zijn hierop geen uitzondering. Veel chemiebedrijven in Delfzijl hadden tot ruim een decennium terug een eigen stoomketel voor de opwekking van stoom. In 2009 zijn we gestart met de aanleg van een stoominfrastructuur die EEW Energy from Waste Delfzijl verbindt met de omliggende bedrijven en hen in staat stelt duurzaam opgewekte stoom af te nemen. Op deze stoominfrastructuur, die in eigendom is van Groningen Seaports, wordt ook 100% duurzame stoom van de Biomassa centrale Bio Golden Raand van Eneco gesuppleerd. Op basis van de samenstelling van het huishoudelijk afval dat door EEW wordt verbrand, is ruim 50% van de stoom die afkomstig is van EEW te classificeren als biostoom.

Avantium

Avantium Renewable Polymers (een 100% dochter van Avantium) is afgelopen jaar gestart met de bouw van 's werelds eerste commerciële FDCA-fabriek op het nieuwe bedrijventerrein Heveskes. FDCA^[1] is de bouwsteen voor het 100% plantaardige recyclebare polymeer PEF.^[2] Avantium vestigt zich in Delfzijl wegens een gedeelde toekomstvisie voor de vergroening van de chemie, het utiliteitsnetwerk, de beschikbare ruimte en financiële ondersteuning vanuit de regio. De FDCA-fabriek is naar verwachting eind 2023 klaar en zal dan jaarlijks 5 kiloton FDCA gaan produceren.

Circulair en biobased economy

In Delfzijl zijn de circulaire en biobased economy volop in ontwikkeling. Hiermee geven we een impuls aan nieuwe economie in Noord-Nederland. De biobased economy is een economie die gewassen en reststromen uit de landbouw en voedingsmiddelenindustrie inzet voor niet-voedseltoepassingen. Daarmee zijn de circulaire economie en de biobased economy nauw met elkaar verbonden.

Biograndstoffen

Groningen Seaports zet voortdurend in op vestiging van bedrijven die biograndstoffen gebruiken en daarmee kansen creëren op nieuwe en grotere waardeketens. Dat begint zijn vruchten af te werpen.

Zo gaat Avantium op basis van suikers een bouwsteen fabriceren voor de productie van een nieuw type biologisch afbreekbaar plastic. Een ander bedrijf is voornemens om in Delfzijl op basis van afgekeurde voedselstromen bio-LNG te gaan produceren en een derde bedrijf heeft plannen om in Delfzijl een fabriek te bouwen voor de inname en verwerking van papierslib, waarbij het biogas dat wordt geproduceerd omgezet kan worden naar bio-LNG. Het residu uit dit proces zal als meststof worden aangeboden aan de markt.

Hydrogen Valley

Noord-Nederland heeft de afgelopen jaren vol ingezet op de ontwikkeling van een waterstofecosysteem en daarvoor Europese erkenning gekregen vanuit het Clean Hydrogen Partnership. Inmiddels wordt de regio aangemerkt als de leidende Hydrogen Valley in Europa: een volwaardig ecosysteem van groene waterstof, van productie en transport tot gebruik in industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving.

In samenwerking met Shell, Gasunie, RWE, Eneco en Equinor is in 2022 verder gewerkt aan de ontwikkeling van het project NorthH2. NorthH2 heeft de ambitie om 10 GWh aan waterstofequivalent te gaan produceren waarmee zo'n 8 tot 10 megaton aan CO₂-uitstoot wordt voorkomen (het equivalent van zo'n 30.000 auto's). De eerste fase van de haalbaarheidsstudie is in 2022 afgerond en levert geen beletsels op. Bij de ontwikkeling van een waterstofeconomie in Noord-Nederland is voldoende aanbod van windenergie een noodzakelijke voorwaarde. Groningen Seaports heeft zich in 2022 volop ingezet om dat aanbod verder te vergroten.

¹ Furaandicarbonzuur

² polyethyleenfuraanoaat

Maintenance Port

Met het label Maintenance Port positioneert Groningen Seaports zich als een brug tussen de industriële dienstverleners en de gevestigde bedrijvigheid in het haven- en industriegebied. Voor deze dienstverleners is in beide havens en op de bedrijventerreinen Fivelpoort, Farmsumerpoort, De Delta, MKB Park Eemshaven en Weiwerd volop kans om business te genereren. Dat geldt ook voor hun toeleveranciers en het midden- en kleinbedrijf. Om hen te ondersteunen en aan te moedigen trekken de afdeling economische zaken van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland, N.V. NOM, Economic Board Groningen/GroBusiness en Groningen Seaports samen op.

Nieuwe bedrijven en uitbreidingen

- Marine Maintenance Service is verhuisd naar een nieuw perceel op Farmsumerpoort. Het bedrijf dat zich bezighoudt met onderhoud in de scheepvaart heeft daar een vier keer zo groot pand gebouwd.
- Vastgoedbedrijven Eemsdam & Eems Vastgoed hebben in 2022 twee bedrijfsverzamelgebouwen gerealiseerd op een perceel van circa 0,4 hectare.
- Het eveneens op Farmsumerpoort gevestigde straalbedrijf Koop heeft zijn grondgebied uitgebreid met circa 0,3 hectare grond en bouwt op termijn een nieuwe loods bij.
- Facta, service- en onderhoudspartner voor rotating equipment (aandrijftechniek), gaat zijn vestiging op Fivelpoort uitbreiden met een bedrijfshal en verdubbelt zijn terrein van circa 0,35 hectare naar circa 0,7 hectare.
- De Dakgootspecialist is dealer van aluminium-, kunststof- en zinken dakgoten en bouwt op Fivelpoort een nieuwe vestiging op een kavel van 0,4 hectare.
- BMN Bouwmaterialen heeft in 2022 met ongeveer 0,2 hectare uitgebreid op Fivelpoort.
- Boels heeft in 2022 op Fivelpoort uitgebreid met eveneens 0,2 hectare.
- In 2022 heeft Lanec de schuur op Brainwierde Weiwerd die zij al enkele jaren van Groningen Seaports huurde gekocht. De transactie betrof hier ongeveer 0,2 hectare. Lanec is een (industriële) elektronisch installatiebedrijf en het eerste bedrijf op de historische wierde Weiwerd.

Duurzame innovatie

Een groot deel van onderzoek en innovatie in 2022 was gericht op de energietransitie, waterstof en CO₂-reductie. Deze veelomvattende en kennisintensieve vraagstukken kunnen alleen worden opgepakt in samenwerking met verschillende partijen. Groningen Seaports participeerde in diverse werkgroepen en werkte mee aan verschillende studies.

Door marktonderzoek is kennis opgedaan over onder andere de waardeketen van de circulaire- en plasticpropositie en van Europese afvalstromen. Ook is onderzoek gedaan naar het bedieningsconcept voor MKB-klanten, de zuurstof supply chain en naar waterstof via biomassa. Voorts is een onderzoek opgestart naar systeemintegratie van de verschillende energievormen.

Chemport Innovation Center

In november 2022 heeft Groningen Seaports het Chemport Innovation Center (CIC) officieel geopend. Het CIC is gevestigd in een volledig omgebouwde fabriek op het industrieterrein in Delfzijl en zet actief in op duurzame innovatie in de Chemport-regio. Dit doet het CIC door startende, chemische en innovatieve bedrijven te ondersteunen om hun duurzame ideeën en technologieën verder te brengen. Het CIC beschikt over een geoutilleerde locatie waar start-ups en scale-ups ruimte kunnen huren om in een industriële setting proefinstallaties voor de groene chemische processen op te zetten. Daarnaast beschikt het CIC over netwerken, kennis, vergunningen om de ontwikkeling succesvol te begeleiden naar de uiteindelijke marktintroductiefase. De eerste scale-up in de groene chemie, ExxFire, maakt inmiddels gebruik van het CIC. Bedrijven die zich in het CIC vestigen, komen in aanmerking voor een subsidie van de provincie Groningen.

Demo's en start-ups

Groningen Seaports is samen met TCNN de drijvende kracht achter de MOI Community in de Eemshaven. Het doel van de community is innovatie in het havengebied aanjagen en groeimogelijkheden voor start-ups en scale-ups in Noord-Nederland faciliteren. Ook draagt de MOI community bij aan de mogelijkheid voor flexibele werkplekken voor lokale ondernemers.

De MOI community wil innovatie in het havengebied aanjagen

2022 was een succesvol jaar voor de start-ups in de MOI Offshore Energy Community in Eemshaven. Sinds ultimo 2021 zijn twaalf van dit soort ondernemingen actief. Eén van de start-ups test de opslag van energie in een 'ocean battery' op de bodem van de havenbekkens. Een andere start-up beproeft op kleine schaal een natte zeewierweek om zo te ontdekken of op termijn zeewierweek tussen de offshore windparken mogelijk en economisch haalbaar is.

Overige nieuwe bedrijven en uitbreidingen

- In de Beatrixhaven gaat Holemans Nederland zijn activiteiten uitbreiden. Daartoe is afgelopen jaar een ondererfpachtovereenkomst voor 2,5 hectare getekend. Met de uitbreiding heeft Holemans de beschikking over een terrein van 4,5 hectare met een kade van circa 450 meter.
- Aan de Borkumweg wordt door Eemshaven Distribution Center B.V. een hoogwaardig bedrijfsverzamelgebouw gebouwd.

Logistiek

Eén van de sterke kanten van Groningen Seaports is de goede toegankelijkheid, zowel over water, als over de weg, per spoor en door de lucht. Onze havens liggen strategisch gezien zeer gunstig voor met name Noord- en West-Europa. Groningen Seaports draagt zorg voor de aanleg van infrastructuur en faciliteiten om logistieke bedrijven in de haven te accommoderen.

Toename goederenvervoer per spoor

We proberen steeds minder over de weg te vervoeren en meer gebruik te maken van andere vervoersmodaliteiten zoals het spoor. Daarnaast had de lage waterstand vanwege aanhoudende droogte in 2022 gevolgen voor de binnenvaart. Dit heeft geleid tot een toename in het goederenvervoer per spoor.

Bereikbaarheid havens en industrie

De beperkte capaciteit van de N33 is een obstakel in de groei van activiteiten, de vestiging van nieuwe bedrijven en de doorvoer van goederen en personen. Door de aanhoudende inspanningen van onder andere Groningen Seaports heeft de Tweede Kamer in het voorjaar van 2022 een motie van VVD en CDA aangenomen waarin het Rijk wordt opgeroepen om met de regio in gesprek te gaan over financiering van betere verbindingen, zoals de verdubbeling van de N33 tussen Zuidbroek en de Eemshaven en de bouw van een aquaduct onder het Eemskanaal. Hiermee is de verdubbeling van de N33 Zuidbroek-Eemshaven weer actueel geworden.

Personenvervoer Eemshaven

In 2022 maakten 19.945 reizigers gebruik van de trein naar het station Borkumlijn.^[1] Dit is een stijging van bijna 700% ten opzichte van 2021 (2.860). Deze stijging is te verklaren door de beëindiging van de meeste coronamaatregelen in 2022. Hiermee zit het aantal passagiers weer op het niveau van vóór COVID-19.

Heli- en droneport Eemshaven

Heliport Eemshaven voerde in 2022 49 helikoptervluchten uit. Heliport Eemshaven is de eerste heliport met een droneport. De droneport trekt bedrijven aan die zich bezighouden met de ontwikkeling van drones. In 2022 vond hier de eerste internationale dronevlucht plaats via Duitsland naar Denemarken.

Droneport Eemshaven speelt een belangrijke rol in het onderhoud van windmolenparken

Groningen Seaports is partner in het Offshore Wind Innovation Centre (OWIC). Een van de activiteiten vanuit het OWIC-project is 'predictive maintenance', een activiteit waarvoor je bij uitstek drones kunt inzetten. De droneport is de basis voor inspecties met drones en het fotograferen van de toestand van de bladen, het motorhuis, de wieken, en dergelijke. Andere spin-offs uit het OWIC zijn Decom North dat zich bezighoudt met demontage en verwerking van rotorbladen van windturbines en het Cable Centre Eemshaven dat specialistische trainingen en opleidingen verzorgt op het gebied van installatie, onderhoud en reparatie van elektriciteitskabels.

¹ Bron: Arriva

Veerdienst Borkum

De veerdienst van/naar Borkum heeft in 2022 375.000 passagiers vervoerd.^[1] Dit is een stijging van 64% ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze stijging is volledig het gevolg van beëindiging van de meeste coronamaatregelen in 2022. Dezelfde coronamaatregelen die zowel in 2021 als in 2020 zorgden voor een afname van het aantal reizigers. Het aantal passagiers dat van deze verbinding gebruik maakt, ligt over geheel 2022 nog wel 50.000 passagiers lager dan in het topjaar 2019 (425.000 passagiers).

Veerdienst Noorwegen

Sinds april 2022 vaart de cruise ferry MS Romantika drie keer per week over de nieuwe lijndienst tussen Eemshaven en Kristiansand (Noorwegen). Deze lijn is een initiatief van Holland Norway Lines (HNL). Deze ferry brengt een nieuwe toestroom van personen, vervoermiddelen en goederen van en naar de Eemshaven met zich mee. Sinds de start hebben 186.000 passagiers de overtocht met de MS Romantika gemaakt. 36.000 meer dan Holland Norway Lines had verwacht.

HNL maakt voor het aan- en afmeren van het schip tijdelijk gebruik van de openbare kade van Groningen Seaports. HNL is voornemens in 2023 een eigen kade in de Eemshaven te realiseren voor het aan- en afmeren van het schip.

De cruise ferry Romantika vaart op de nieuwe lijndienst tussen Eemshaven en Kristiansand in Noorwegen

Stikstof

De uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof die leidde tot de stikstofcrisis, raakte ook Groningen Seaports. Samen met de provincie Groningen, Samenwerkende Bedrijven Eemdelta, collega-havens en anderen, oefenen we blijvend druk uit op landelijke politici om mogelijkheden te scheppen voor de ontwikkeling en effectief gebruik van havens en de daar gevestigde innovatieve industrie. Tegelijkertijd hebben we grote inspanningen geleverd om zowel nieuwe als bestaande klanten bij te staan in het stikstofvraagstuk. Groningen Seaports denkt daarin mee en adviseert. Dit is vooral aan de orde bij de aanleg van nieuwe utiliteiten en de koppeling tussen verschillende bedrijven. Tegelijkertijd zijn bedrijven inventief om stikstofemissies aanzienlijk te verminderen door innovaties en nieuwe technische vindingen.

¹ Bron AG Ems

De verwachting is dat medio 2023 de ontwerpbestemmingsplannen voor Oosterhorn en de Eemshaven ter inzage zullen worden gelegd. Er kan echter niet worden uitgesloten dat de verwachte uitspraak van de Raad van State inzake stikstof en de inwerkingtreding van de Omgevingswet (opnieuw) tot uitstel hiervan zullen leiden.

Geïnduceerde aardbevingen

Net als de afgelopen jaren hield Groningen Seaports ook in 2022 de mogelijke effecten en gevolgen van geïnduceerde aardbevingen en/of bodemdaling nauwlettend in het oog. We zien er samen met Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta op toe, dat het level playing field van de havens en industrie niet wordt verstoord ten opzichte van regio's zonder aardbevingen en/of schade door bodemdaling.

In 2022 zijn we diverse malen door bedrijven benaderd over de specifieke normen, actualiteit van de bevingen en vergoedingen. Deze bedrijven hebben we doorverwezen naar de betreffende overheidsinstanties. Door samen met provincie en de beide waterschappen op te trekken, kunnen we de bodemdalingsvergoedingen ook voor de komende decennia veiligstellen.

Groningen Seaports in verbinding

De Groninger zeehavens zijn volop in beweging en betrokken bij veel maatschappelijke ontwikkelingen. Om onze maatschappelijke rol goed te vervullen is een goede dialoog met onze stakeholders van cruciaal belang. Groningen Seaports legt daarom op verschillende manieren contact met diverse stakeholders, waaronder onze aandeelhouder, overheden, klanten, ngo's en inwoners en omwonenden van ons beheersgebied. Dit doen we voor een goede informatievoorziening naar en dialoog met onze stakeholders, maar ook om verwachtingen, ideeën en belangen van onze omgeving in beeld te brengen.

Overheden

Overheden hebben op verschillende niveaus invloed op wat in de havens gebeurt. Op regionaal en lokaal niveau heeft Groningen Seaports daarom structureel overleg met provincies en gemeenten. Ook heeft Groningen Seaports in 2022 een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd voor de raden, staten en colleges van de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta en de provincie Groningen om hen bij te praten over alle ontwikkelingen in het beheersgebied. Een rondleiding door beide havengebieden maakte deel uit van deze bijeenkomst. Deze drie overheden vormen samen de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports, zijnde de enig aandeelhouder van Groningen Seaports.

Ook voor bewindspersonen, Kamerleden en Rijksambtenaren werden in 2022 verschillende werkbezoeken georganiseerd.

Omgevingscommunicatie

Als onderdeel van de omgevingscommunicatie houdt Groningen Seaports haar (direct) omwonenden actief op de hoogte van de voortgang van de ontwikkelingen in de havens en van speciale projecten op de bedrijventerreinen. We onderhouden actief contact met inwoners van Oudeschip, Borgsweer, Roodeschool en Borkum. Voor de bewoners van Delfzijl en omgeving zijn vorig jaar twee bijeenkomsten over de ontwikkelingen in het beheersgebied georganiseerd. Voor de omgeving Eemshaven is één informatiebijeenkomst georganiseerd. Naast deze informatiebijeenkomsten zijn de omwonenden in 2022 op de hoogte gehouden van ontwikkelingen via de nieuwsbrief. Deze verschijnt drie keer per jaar in de huis-aan-huisbladen de Ommelander Courant, Eemsbode en Borkumer Zeitung. Daarnaast publiceert Groningen Seaports de nieuwsbrieven op de eigen website. Hierop staan tevens alle nieuwsberichten, zodat omwonenden ook zelf actief op zoek kunnen gaan naar nieuws vanuit de Groninger zeehavens.

Fietsroute chemiecluster

In de zomer van 2022 hebben we een fietsroute langs chemiecluster Delfzijl gelanceerd. De route gaat langs een twintigtal bedrijven die zich in het chemiecluster in Delfzijl bevinden. Bij elk bedrijf kunnen geïnteresseerden een QR-code scannen voor meer informatie over het betreffende bedrijf en wat er in de fabriek gebeurt.

Regionale sponsoring

We zijn een maatschappelijk betrokken organisatie en willen in de volle breedte een constructieve bijdrage leveren aan de regio Delfzijl/Eemshaven. Enerzijds aan het haven- en industriegebied, maar zeker ook aan de leefbare dorpen en haar bewoners. We dragen daarom actief bij aan organisaties en evenementen op het gebied van cultuur, sport en recreatie met sponsoring die onder het gebied vallen in een straal van circa tien kilometer vanaf onze kantoren in Delfzijl en de Eemshaven. Aan organisaties en evenementen die we sponsoren, vragen we één tegenprestatie: namelijk het meehelpen tijdens de jaarlijkse World Cleanup Day. Tijdens de editie van 2022 deden meer dan 150 vrijwilligers mee vanuit 32 verenigingen en stichtingen. In totaal hebben zij enkele honderden vuilniszakken vol afval ingezameld.

Als tegenprestatie voor sponsoring vragen we organisaties om mee te helpen tijdens de jaarlijkse World Cleanup Day

Samenwerkingen met strategische partners

Door de internationalisering en grote concurrentie bereiken we meer door actief in te zetten op hechtere samenwerking. We werken samen met vele partijen, van lokaal tot internationaal, met een focus op energietransitie en verduurzaming.

NorthGrid

NorthGrid is de handelsnaam van Stichting UFO - Buisleidingenstraat Eemsdelta. Groningen Seaports is één van de oprichters van deze stichting. NorthGrid onderzoekt en realiseert ruimtelijke inpassing voor de ontwikkeling van ondergrondse infrastructuur in de Chemport-regio en bevordert de samenwerking op dit gebied. Deze ondergrondse infrastructuur is essentieel voor de verduurzaming van energie, grondstoffen en water voor de industrie in Noord-Nederland én van groot belang om de klimaatdoelen tijdig te behalen.

De missie van NorthGrid is dat de regio binnen twintig jaar is voorzien van de ondergrondse verbindingen die bedrijven nodig hebben om te kunnen innoveren en verduurzamen.

NorthGrid vestigt daarbij de aandacht op:

- Duidelijke communicatie doordat er één aanspreekpunt is;
- Overzicht zodat projecten kunnen worden gecombineerd teneinde overlast te beperken;
- Efficiënt ruimtegebruik door infrastructuur te clusteren;

- Kortere looptijd die bijdraagt aan het behalen van de klimaatdoelen.

Groningen Seaports stelt expertise ter beschikking om dit faciliterende doel te realiseren. In 2022 heeft NorthGrid in samenspraak met de partners een ontwikkelagenda opgesteld. Verder is het opstellen van een *position paper* en de planuitwerking van waterstofinfrastructuur tussen Eemshaven en Delfzijl op de markt gezet. Een medewerker van Groningen Seaports heeft q.q. – dat wil zeggen in hoedanigheid van zijn functie - zitting in het bestuur van NorthGrid. De CEO van Groningen Seaports zit q.q. in de raad van toezicht van NorthGrid.

HyNorth

Stichting HyNorth is aanjager van de ontwikkeling van waterstofketens in Noord-Nederland. Dit doet HyNorth door lopende en nieuwe initiatieven, projecten en kennis met elkaar te verbinden. Groningen Seaports stelt expertise beschikbaar om deze projecten te faciliteren en ondersteunt de lobby richting Den Haag en Brussel. Daarin wordt de stichting bijgestaan door het regionaal bedrijfsleven, overheden en kennisinstituten. Een medewerker van Groningen Seaports heeft q.q. zitting in het bestuur van HyNorth.

In 2022 is door middel van de stichting HyNorth gefocust op de ontwikkeling van de waterstofclusters (Hyhubs) bij Eemshaven, Delfzijl, Veendam en Hoogeveen. Om het ecosysteem rondom waterstof op te bouwen vonden ontbijtsessies en andere netwerkbijeenkomsten plaats.

NorthH2

NorthH2 is een consortium van Equinor, Eneco, Gasunie, Groningen Seaports, RWE en Shell Nederland dat de haalbaarheid van grootschalige productie, opslag en transport van groene waterstof onderzoekt. Groningen Seaports heeft hierin een ondersteunende rol. De ambitie is om maar liefst 10 GWh beschikbaar te kunnen stellen en op die manier een positieve bijdrage te leveren aan het Nederlandse Klimaatakkoord. In 2022 heeft NorthH2 de onderzoeksfase afgerond. De studie heeft het geloof in de noodzaak van een integrale aanpak bevestigd en aangetoond dat grootschalige productie in het noorden mogelijk is. NorthH2 gaat nu de basis leggen voor de volgende fase en een organisatiestructuur ontwikkelen die daarbij hoort. Groningen Seaports zal in die fase als support partner blijven samenwerken met NorthH2 om bij te dragen aan een duurzame economie in Noord-Nederland.

Missie H2

Waterstofconsortium Missie H2 bestaat uit acht partijen uit de waterstofketen (Gasunie, Groningen Seaports, Port of Amsterdam, Remeha, Shell Nederland, Toyota en in 2022 aangesloten Eneco en Vopak) en is partner van TeamNL. Missie H2 wil bedrijven inspireren, verbinden en stimuleren op weg naar een functionerende waterstofeconomie in 2030 en zo significant bijdragen aan de doelstellingen van het Nederlands Klimaatakkoord en versnelling van de wereldwijde energietransitie.

Missie H2 en TeamNL verlengen hun samenwerking tot en met de Olympische Spelen van 2024 in Parijs

In 2022 hebben Missie H2 en TeamNL tijdens het energiesymposium Wind Meets Gas in Groningen bekend gemaakt hun samenwerking te verlengen tot en met de Olympische en Paralympische Spelen van 2024 in Parijs. Tijdens deze Spelen wil Missie H2, samen met de overheid en een groot aantal Nederlandse bedrijven, een miniketen gerealiseerd hebben die op termijn leidt tot een volledig functionerende waterstofmarkt.

Eemsdelta Green

Stichting Eemsdeltagreen is sinds 2013 - als eerste in de regio - actief als aanjager van de verduurzaming in de Eemdelta. Eemsdeltagreen is een breed platform van industrie, overheden, kennisinstellingen en milieuorganisaties om te komen tot een duurzame en groene bedrijfsvoering. Jaarlijks ondersteunt Eemsdeltagreen enkele initiatieven voor onder andere onderzoek. In 2022 is bijgedragen aan de ontwikkeling van twee games op het gebied van respectievelijk toekomstig duurzaam waterbeheer en studie en arbeidsmarkt. De CEO van Groningen Seaports heeft q.q. zitting in het bestuur van Eemsdeltagreen.

Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven

De Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven heeft ruim 50 ha binnendijks natuurgebied in bezit en beheer, en beheert daarnaast circa 20 ha buitendijks gebied. Het doel van de stichting is het aanleggen en in stand houden van een natuurgebied om het verlies aan natuurwaarden als gevolg van projecten in de Eemshaven te compenseren. Het dagelijks beheer en onderhoud van het gebied is in handen van Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland. De stichting is in 2009 opgericht door RWE, NUON (thans Vattenfall) en (de rechtsvoorganger van) Groningen Seaports. De CEO van Groningen Seaports heeft q.q. zitting in het bestuur van deze stichting.

Samenwerkingsverbanden/partnerschappen

Om onze doelstellingen te realiseren werken we samen met onder meer de volgende organisaties en samenwerkingsverbanden:

- Landelijke, regionale en lokale overheden
- New Energy Coalition
- Samenwerkingsverband Noord-Nederland

- N.V. Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij
- Ecologie en Economie in balans
- Branche Organisatie Zeehavens
- Waddenzeehavens
- Eemscommissie
- VNO-NCW
- Dutch Data Center Association
- Wind Europe
- Nederlandse Wind Energie Associatie
- Northern Netherlands Offshore Wind
- Chemport Europe
- Holland Circular Hotspot
- New Energy Business Platform

Samenwerking regionaal onderwijs en kennisinstellingen

In de regio Delfzijl/Eemshaven dreigt krapte op de arbeidsmarkt door toenemende vraag van bedrijven naar met name specifieke technici. Daarnaast is sprake van vergrijzing, waardoor de werving van extra instroom noodzakelijk is. Dit biedt kansen voor jonge mensen op het gebied van onderzoek, stages en werk in het haven- en industriegebied Delfzijl/Eemshaven. Samen met scholen, arbeidsmarktorganisaties en gemeenten werken we aan een integraal arbeidsmarktbeleid voor het haven- en industriegebied. Daarmee willen we werken in de havens promoten en jongeren ertoe aanzetten te kiezen voor specifiekere studies op bijvoorbeeld technisch, maritiem of chemisch gebied, voor een goede aansluiting met het bedrijfsleven.

Seaports Academy

Om innovaties mogelijk te maken, start-ups te begeleiden en de verdere ontwikkeling van de offshore wind-activiteiten aan te jagen, werkt Groningen Seaports samen met regionale kennisinstellingen, waaronder Noorderpoort, Alfa College, Hogeschool Stenden, Hanzehogeschool Groningen en Rijksuniversiteit Groningen. In 2022 waren 15 studenten via meewerk- of onderzoeksstages bij Groningen Seaports direct betrokken bij diverse projecten. Zo werkte een student mee aan een project over het gebruik van magneten bij het aanmeren van schepen en deed iemand anders onderzoek naar de beleving van gastvrijheid.

Vanuit onze strategische koers en tevens om in onze informatiebehoefte te voorzien, hebben we - onder het interne label Seaports Academy - een gestructureerd meerjarenplan ontwikkeld. Binnen de Seaports Academy wordt samen met mbo-instellingen, hogescholen, universiteiten en bedrijven gewerkt aan onderzoek, met name op het gebied van energietransitie, offshore wind, circulaire economie, waterstof en digitalisering van havens en scheepvaart. Het gaat om ingewikkelde onderwerpen, waar met meerdere studenten en onderzoekers gedurende een aantal jaren aan gewerkt zal gaan worden. Ook onderwijs zal binnen Seaports Academy een plaats krijgen. Zo zijn er al opleidingen voor medewerkers in de offshore wind en is er eveneens een leergang in de circulaire economie opgestart.

Seaports Academy biedt zelf geen opleidingen aan, maar probeert de vraag naar opleidingen en onderzoek uit het bedrijfsleven te koppelen aan het aanbod vanuit onderwijs- en onderzoeksinstituten. Seaports Academy zet zelf vol in op het begeleiden van studenten bij hun afstudeerprojecten en heeft bovendien regelmatig stageplekken beschikbaar.

Overzicht van deelnemingen

Fivelpoort

Groningen Seaports houdt 100% van de aandelen in Fivelpoort Beheer B.V. Deze vennootschap is eigenaar van de nog niet uitgegeven kavels op het bedrijvenpark Fivelpoort in Appingedam. Het bedrijvenpark wordt beheerd door Coöperatie Bedrijvenpark Fivelpoort U.A. De Coöperatie heeft als voornaamste doel om de infrastructuur op het park te beheren, onderhouden, herstellen en vernieuwen en heeft voor het gebruik van die infrastructuur regels opgesteld. Op deze manier behoudt bedrijventerrein Fivelpoort een kwalitatief hoogwaardige uitstraling.

Avantium

Groningen Seaports participeert via de entiteit Bio Plastics Investment Groningen B.V. (BPIG) voor 15,1% in Avantium dochter Avantium Renewable Polymers (ARNP). In 2022 is ARNP gestart met de bouw van de eerste commerciële FDCA-fabriek ter wereld die jaarlijks 5 kiloton FDCA^[1] gaat produceren, de belangrijkste bouwsteen voor het 100% plantaardige, recycleerbare polymeer PEF.^[2]

¹ furaandicarbonzuur)

² polyethyleenfuraanoaat

Groningen Railport

Groningen Railport is met 32,5 ha omliggende bedrijventerreinen één van de grootste binnenlandse spoorterminals en fungeert als logistieke hub tussen de westelijk gelegen havens van Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen en de noordelijke van Bremen en Hamburg. Via Groningen Railport worden economische activiteiten in het gebied gestimuleerd. Groningen Railport is aangesloten op de Europese dienstregeling voor conventioneel transport over het spoor en zet zich daarnaast in voor behoud en optimalisatie van de regionale en nationale spoorinfrastructuur. Groningen Railport is de handelsnaam van N.V. Ontwikkelingsmaatschappij Rail Service Centrum Groningen. Groningen Seaports houdt 65,92% van de aandelen in Groningen Railport, de overige aandelen worden gehouden door de gemeente Veendam.

Windparken Mauve en Mondriaan

Groningen Seaports houdt 20% van de aandelen in zowel Windpark Mauve B.V., als in Windpark Mondriaan B.V. Deze vennootschappen exploiteren de twee gelijknamige in Delfzijl gelegen windparken. De overige 80% van de aandelen in deze beide parken worden gehouden door respectievelijk Eurus Energy Mauve Investment B.V. en Eurus Energy Mondriaan Investment B.V.

Zonnepark Valgenweg B.V.

Groningen Seaports houdt 25% van de aandelen in Zonnepark Valgenweg B.V. Deze vennootschap ontwikkelt een zonnepark nabij de Valgenweg. De start van de bouw wordt begin 2023 verwacht. De overige aandelen in dit zonnepark werden tot eind 2022 gehouden door Eneco Solar B.V., WIRCON GmbH en Bronnen Van Ons ZP Valgenweg Farmsum B.V. Eind 2022 heeft Eneco laten weten uit het project te stappen en heeft vervolgens haar aandelen overgedragen aan WIRCON GmbH. Naar verwachting zal Groningen Seaports in 2023 een deel van deze aandelen van WIRCON GmbH overnemen, waarmee Groningen Seaports haar belang in Zonnepark Valgenweg B.V. uitbreidt naar 33,33%.

Sunport Delfzijl B.V.

Groningen Seaports houdt 49% van de aandelen in Sunport Delfzijl B.V. Deze vennootschap exploiteert een zonnepark. De overige aandelen in dit zonnepark worden gehouden door OH Eins GmbH.

Helios Eemshaven B.V.

Groningen Seaports houdt 20% van de aandelen in Helios Eemshaven B.V. Deze vennootschap exploiteert het zonnepark Vopak Solar Park Eemshaven. De overige aandelen in dit zonnepark worden gehouden door Vopak Terminal Eemshaven B.V.

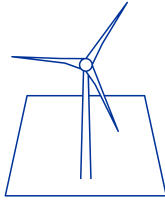

DUURZAME PRESTATIES

De klimaatakkoorden van Parijs (2015) en Madrid (2019) hebben op allerlei fronten een revolutie ontketend met gevolgen voor de bestaande manier van productie en transport, omgang met de natuur, (circulair) gebruik van grond- en hulpstoffen en energiegebruik. Groningen Seaports moet, maar wil ook mee in deze ontwikkeling. En ook al zijn we er in de eerste plaats om de economische situatie in de havens en het industriegebied van Delfzijl en de Eemshaven te ondersteunen en te versterken, we zijn ons ervan bewust dat we dat doen aan de rand van Werelderfgoed Waddenzee. Die maatschappelijke verantwoordelijkheid is een belangrijk uitgangspunt bij onze activiteiten en hebben we vastgelegd in de missie van Groningen Seaports. Economie en ecologie gaan hier samen.

KERNCIJFERS

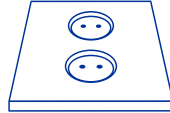
OPGESTELD VERMOGEN DUURZAME ENERGIE

2.798 MW

2021: 2.846 MW

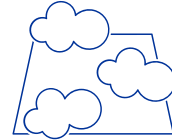
WALSTROOMGEBRUIK

1.450 MWh

2021: 1.495 MWh

CO₂ UITSTOOT BEHEERGEBIED

**12,13
Mton (2021)**

2020: 9,48

EcoPorts-certificering

Groningen Seaports levert continu milieu- en duurzaamheidsprestaties in haar havens en havengerelateerde bedrijventerreinen en kan dit aantonen met het EcoPorts-certificaat. EcoPorts is een wereldwijd keurmerk dat telkens voor een periode van twee jaar wordt toegekend aan duurzame havens die voortgang boeken in hun milieuprestaties. Volgens Lloyds Register (de controlerende organisatie namens ESPO) doet Groningen Seaports veel om duurzaamheid en milieumaatregelen in haar gebied te ontwikkelen en te waarborgen. Voorbeelden hiervan zijn de realisatie van een industriewaterleiding, een stoomleiding, een waterstofinfrastructuur, zonneparken en windturbines, maar ook het beheren van de nog braakliggende terreinen als tijdelijke natuur, natuurmonitoring en het doen van onderzoek naar hergebruik van composieten.

In 2022 hebben we gewerkt aan de EcoPorts-certificering 2023-2025. Deze achtste certificering is eind 2022 toegekend en uitgereikt op 12 januari 2023. Groningen Seaports is de eerste havenbeheerder die dit certificaat zo vaak heeft mogen ontvangen.

Sustainable Development Goals

Nieuw in het EcoPorts rapport is de koppeling met de Sustainable Development Goals (SDG's). De zeventien Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties vormen het internationale referentiepunt voor duurzame ontwikkeling voor alle landen van de wereld. Groningen Seaports draagt met haar activiteiten én bedrijfsvoering bij aan twaalf van deze zeventien SDG's.

In 2022 hebben we op diverse manieren bijgedragen aan de Sustainable Development Goals. De beschikbaarheid van LNG met de nieuwe LNG-terminal levert een belangrijke bijdrage aan SDG 7 (Betaalbare en duurzame energie). Het nieuwe Chemport Innovation Center draagt bij aan SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur). Het nieuwe Haven Afval Plan beoogt circulair gebruik van grondstoffen is daarmee een bijdrage aan SDG 12 (Verantwoorde consumptie en productie). En de projecten die we vorig jaar in het kader van het sedimentmanagementprogramma hebben gerealiseerd leveren een bijdrage aan SDG 14 (leven in het water).

Andere SDG's waar we in 2022 aan hebben bijgedragen zijn SDG 4 (Kwaliteitsonderwijs), SDG 5 (Gendergelijkheid), SDG 6 (Schoon water en sanitair), SDG 8 (Eerlijk werk en economische groei), SDG 11 (Duurzame steden en gemeenschappen), SDG 13 (Klimaatactie), SDG 15 (Leven op het land) en SDG 17 (Partnerschappen voor de goals).

Verduurzaming havens en industrie

De ontwikkelingen die de verduurzaming van de havens en industrie stimuleren betreffen zowel duurzame economische als ecologische ontwikkelingen.

Industrietafel Noord-Nederland

De Industrietafel Noord-Nederland (INN) was ook in 2022 onverminderd actief en kon na de coronajaren weer fysiek bijeenkomen. Onder voorzitterschap van de CEO van Groningen Seaports werd een aantal keren over klimaatissues gesproken met stakeholders in het Chemport Europe-gebied. De INN wordt gevormd door industriële bedrijven, energiebedrijven en agrifoodbedrijven, aangevuld met de NAM en de Gasunie. Ook de provincies Groningen en Drenthe, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de Natuur en Milieufederatie Groningen maken deel uit van de INN.

De Industrietafel Noord-Nederland heeft in 2022 verschillende rapporten opgesteld met plannen en projecten om de industrie te verduurzamen. Zo is de eerste update van de Cluster Energie Strategie aangeboden aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De Cluster Energie Strategie geeft inzicht in energie-infrastructuur projecten die gerealiseerd moeten worden zodat de industrie kan verduurzamen en daarmee CO₂-uitstoot kan verminderen. Ook is in 2022 de Biograndstoffenagenda Noord-Nederland afgerond. Hierin is uitgetekend hoe de industrie op een goede manier biomassa kan inzetten. Tijdens een bezoek aan Groningen Seaports is deze agenda overhandigd aan de minister van Klimaat en Energie. Op het Prinsjesfestival in Den Haag is de Biograndstoffenagenda officieel gepresenteerd met een speciaal ontwikkelde video.

2022 stond verder in het teken van de energiecrisis die ook de nodige impact heeft gehad op de industrie. In een brandbrief aan de ministers van Klimaat en Energie en Economische Zaken en Klimaat hebben Groningen Seaports en Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta aandacht gevraagd voor ondersteuning van de energie-intensieve industrie. In december bracht de minister van Economische Zaken en Klimaat een bezoek aan het industriecluster waar ze met een delegatie van INN bedrijven sprak over het zorgelijke investeringsklimaat door onder meer de hoge energieprijzen.

Circulair gebruik van slib

De riviermonding van de Eems is in natuurlandschappelijk opzicht van bijzondere betekenis. Deze estuaria worden alleen aangetroffen langs vlakke kusten met sterke getijden en zijn een waardevolle leefomgeving voor talrijke dier- en plantensoorten. Het ecosysteem van het Eems-estuarium verkeert echter in slechte staat.

De komende jaren wordt onderzocht of ribblokken van klei uit de Eems-Dollard het onderwaterleven kunnen stimuleren

Samen met natuur- en milieuorganisaties, overheden en het bedrijfsleven werken we aan het programma Eems-Dollard 2050 om de hoeveelheid slib in het Eems-estuarium te verminderen en daarmee de ecologische toestand van het systeem te verbeteren. Hieronder volgt een opsomming van pilots die in 2022 in uitvoering waren om te onderzoeken hoe we het verwijderde slib op een duurzame manier kunnen hergebruiken.

Brede groene dijk

In 2022 is het project Brede groene dijk uitgevoerd. Over een lengte van 1 kilometer is de dijk langs de Dollard ter hoogte van de Carel Coenraadpolder versterkt met klei en slib uit de Dollard. Dit slib is gedroogd, ontzilt en gerijpt tot dijkklei in de kleirijperij. De komende jaren wordt deze dijk gemonitord om te onderzoeken of de rest van de Dollarddijk ook op deze manier kan worden versterkt.

Rifblokken

Geowall is de eerste afgeronde pilot in het Chemport Innovation Center. Met een grote installatie is klei uit de kleirijperij geperst tot rifblokken. Op twee locaties voor de zeedijk tussen Delfzijl en de Eemshaven is vorig jaar een proef gestart. Daar wordt de komende vijf jaar onderzocht hoe het onderwaterleven in de Eems-Dollard en Waddenzee gestimuleerd kan worden met rifblokken van Groningse klei. Riffen zijn belangrijk voor het herstel van het ecosysteem in de Waddenzee. Het doel van de proef is de sterke achteruitgang van oester- en mosselbanken te verminderen en de biodiversiteit te stimuleren. Het is voor het eerst dat er rifblokken gemaakt zijn van slib uit de Eems-Dollard.

Ophogen landbouwgrond

In 2021 is in het veengebied aan de zuidzijde van Borgsweer en de Warvenweg een proef gestart met de ophoging van 4 hectare landbouwgrond met slib uit de Eemshaven. Bij deze laaggelegen gronden is veenoxidatie een probleem. De nieuwe sliblaag kan zorgen voor een hogere opbrengst, vermindering van veenoxidatie en CO₂-uitstoot en verbetering van de waterhuishouding. In 2022 hebben we de rijping van de klei gemonitord en een eerste test met het inzaaien van verschillende gewassen afgerond. De rijping wordt in 2023 voortgezet.

Klei als grondstof voor keramiek

Studio Humade boog zich over de vraag of het overschot aan zoute zeeslib in de Eems-Dollard een rol kon spelen in het grondstoftekort voor de productie van keramiek. Hun zoektocht is in 2022 tentoongesteld in het Keramiekmuseum Prinsessehof in Leeuwarden.

Schone scheepvaart

In 2030 willen we het belangrijkste groene haven- en industriegebied van Noord-Nederland zijn. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de scheepvaart. Groningen Seaports wil samen met bedrijven, overheden en belangenorganisaties werken aan het vergroenen van de scheepvaartsector om op deze manier de impact van de scheepvaart op de leefomgeving te beperken of zelfs ondanks de groei terug te dringen. Dit doen we met het adaptieve uitvoeringsprogramma Schone Scheepvaart 2030. De activiteiten richten zich op:

- Kades voorzien van walstroom;
- Realiseren voldoende LNG bunkercapaciteit voor zeeschepen en binnenvaart;
- Stimuleren schone scheepvaart door incentives op de havengelden.

Walstroom

Een deel van de drijvende steigers voor de zee- en binnenvaart is voorzien van walstroomaansluitingen. Dit voorkomt dat aangemeerde schepen zelf aan boord energie opwekken met brandstoffen. De emissies kunnen daardoor verminderen. Walstroom wordt geleverd uit het energiecontract van Groningen Seaports waarvoor 100% duurzame energie wordt ingekocht.

We zijn in 2022 gestart met een aanbesteding voor meetbare walstroomkasten die de hoeveelheid afgenomen walstroom inzichtelijk maakt. De afgenomen walstroom wordt vervolgens in rekening gebracht bij de gebruiker.

Beatrixhaven zuid

Scheepsafvalinzameling

Zeeschepen betalen bij aanloop van de havens in beheer bij Groningen Seaports een aanslag, ook als geen afval wordt afgegeven. Het biedt dus geen financieel voordeel om afval vooraf in zee te lozen.

In 2022 is het nieuwe Haven Afvalstoffen Plan gepubliceerd. Groningen Seaports nam deel aan de werkgroep voor dit HAP. In het HAP wordt een uniform plan voor verduurzaming van de Nederlandse zeehavens uitgerold. Met de invoering van het nieuwe HAP is tevens een begin gemaakt met de digitale gegevensverwerking en vermindering van de administratieve last.

Als gevolg van nieuwe wetgeving op het gebied van afvalinzameling heeft in 2022 een aanbesteding plaatsgevonden voor een nieuw afvalinzamelingsstelsel.

Verder proberen we de kwaliteit van afvalinzameling voortdurend te verbeteren om de havens te verduurzamen, bijvoorbeeld door meer diversificatie van afvalstromen.

Recycling windturbinebladen

Met het project Decom North (één van de spin-offs uit het OWIC-project) had de Eemshaven een wereldprimeur in de recycling van windturbinebladen. De bladen worden in stappen verkleind tot er uiteindelijk korrels overblijven die de grondstof van nieuwe producten vormen.

Verduurzaming bedrijfsvoering

Groene stroom

Onze grootste elektriciteitsverbruikers zijn walstroom, openbare verlichting, camera- en radarvoorzieningen, laadpalen voor elektrische auto's en het hoofdkantoor. Alle stroom die Groningen Seaports gebruikt is volledig in Nederland opgewekte groene stroom.

Energielabel A

Het hoofdkantoor van Groningen Seaports in Delfzijl heeft in maart 2022 een energiescan gehad. Uit de scan bleek dat het met de duurzaamheid van het gebouw goed gesteld is en het kantoorgebouw heeft energielabel A gekregen.

Het hoofdkantoor van Groningen Seaports heeft energielabel A

Duurzaam inkoopbeleid en circulair werken

Bij de inkoop van werken, diensten en goederen houden we rekening met zowel maatschappelijke aspecten als met duurzaamheid. De inkoopvoorwaarden van Groningen Seaports zijn zodanig opgesteld dat circulair inkopen en sociaal rendement worden gestimuleerd. Groningen Seaports streeft naar 100% duurzaam inkopen in alle fasen van het inkoopproces volgens de normen van Professioneel en Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers, bij velen beter bekend als: PIANOo.

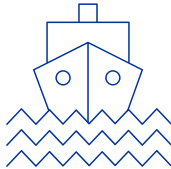

NAUTISCH BEHEER

Om een veilige, vlotte, schone en beveiligde afwikkeling van het scheepvaartverkeer te kunnen garanderen, werkt Groningen Seaports aan digitalisering en automatisering van de nautische processen. Dit mede in verband met de nieuwe en gewijzigde EU-richtlijnen en de eisen voor betere registratie en monitoring van ballastwater en scheepsafval. Verder is de borging van de veiligheid in de havens, op de kade en voor de scheepvaart, een belangrijke pijler in het nautisch beheer.

KERNCIJFERS

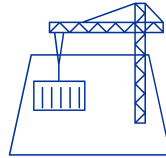
AANTAL ZEESCHEPEN

4.819

-8,4% t.o.v. 2021

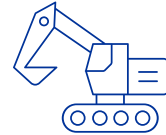
GOEDERENOVERSLAG

13,0
miljoen ton

-2,1% t.o.v. 2021

GEBAGGERDE HOEVEELHEDEN

DELFIJL

1,0 miljoen
m³

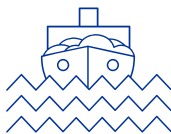
2021: 1,5 miljoen m³

EEMSHAVEN

1,6 miljoen
m³

2021: 1,6 miljoen m³

AANTAL BINNENVAARTSCHEPEN

4.197

+6,7% t.o.v. 2021

INCIDENTMELDINGEN SCHEEPVAART

36

2021: 34

De inval van Rusland in Oekraïne in 2022 heeft vanuit de Europese Unie geleid tot een strenger sanctiebeleid ten aanzien van de internationale havens in Europa. Russische schepen worden aan strengere maatregelen onderworpen. De Port Security Officers zijn aangewezen als uitvoerend orgaan voor deze sancties.

Uitvoering publieke nautische taken

Het Nautisch Service Centrum van Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het vlot, veilig en beveiligd afhandelen van het scheepvaartverkeer en alles wat verder in de havens van Delfzijl en Eemshaven speelt.

De Eemshaven

Professionalisering Nautisch Service Centrum

De professionalisering van het Nautisch Service Centrum door alle taken en verantwoordelijkheden die binnen de afdeling vallen over meer personen te spreiden is in 2022 gecontinueerd. Met de komst van de LNG-terminal en veerdienst naar Noorwegen is de werkdruk in het Haven Coördinatie Centrum toegenomen. Door de inzet van extra havendienstmedewerkers in 2022 is zeven dagen per week, tussen 7.00 en 23.00 uur een dubbele wachtbezetting achter de radar gegarandeerd.

Scheepsincidenten

In 2022 vonden 36 scheepsincidenten plaats in het beheersgebied van Groningen Seaports, in onderstaande tabel ziet u een overzicht van deze incidenten.

Aard incident	Aantal
Calamiteiten	5
Havenbeveiliging/ISPS	4
Mileu	7
Overig	12
Near Miss	8
TOTAAL	36

Meldingen per locatie	
Delfzijl	7
Eemshaven	25
Appingedam	0
Farmsum	4

Met behulp van een managementtool die ook door andere grote zeehavens in Nederland wordt gebruikt en door vooraf maatregelen te treffen, worden risico's met betrekking tot scheepsincidenten proactief beheersbaar gehouden.

Een incident wordt zowel met externe als met interne partijen geëvalueerd. Zo nodig worden verbeteringen doorgevoerd.

Havenbeveiliging

In september heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) een audit uitgevoerd bij Groningen Seaports ten behoeve van de havenbeveiliging. In het kader van zowel de veerverbinding naar Noorwegen, als de realisatie van de LNG-terminal zijn door de toezichthouders van het Nautisch Service Centrum extra audits uitgevoerd namens de Port Security Officer. Beide terminals voldoen aan de zware eisen die bij deze vervoersstromen horen. De in de coronaperiode opgelopen achterstand in het uitvoeren van audits bij bedrijven namens de Port Security Officer is weggewerkt.

Overleg met nautische stakeholders

Voor de publieke taken vindt op regelmatige basis overleg plaats met verschillende gremia, te weten:

- Havenoverleg met onder andere agentschappen, sleepbootmaatschappijen, loodsen, bootlieden en andere autoriteiten, over lopende operationele zaken.
- Operationeel kwartaaloverleg met Rijkswaterstaat en de regio Noord van het Nederlands Loodswezen over de operationele zaken op de Eems en in de havens.
- Protide overleg met alle havenautoriteiten die het Protide-programma (PRObabilistic TIdal window DEtermination) gebruiken, om dit voortdurend te actualiseren.
- Autoriteitenoverleg met rijksoverheden in het kader van het 'geografisch ondermijningsbeeld van de zeehavens'.
- Het overleg tussen Rijkswaterstaat en de Duitse tegenhanger Wasserstraßen- und Schifffahrtsamt (WSA) vindt jaarlijks plaats.

Simulaties

In januari 2022 heeft ten behoeve van de veerdienst tussen Eemshaven en het Noorse Kristiansand een tweede simulatie plaatsgevonden. De veerboot die aanvankelijk zou gaan varen werd vervangen door een andere veerboot, de MS Romantika.

Voor de realisatie van de LNG-terminal hebben in 2022 drie simulaties plaatsgevonden. Voor de twee drijvende units (de FSRU's) zijn studies uitgevoerd om ervoor te zorgen dat ze onder alle weersomstandigheden goed vast blijven liggen.

Aanvullende studie en training

De grootte van de LNG-tankers vraagt extra aandacht op het gebied van nautisch beheer. In 2022 is een studie gedaan naar het oprekken van de breedte en de diepgang van de toelaatbare LNG-tankers. Daarnaast hebben de verkeersbegeleiders extra awareness training gehad.

Beveiligingsplan

Op een internationale veerdienst, zoals tussen de Eemshaven en het Noorse Kristiansand, zijn strenge veiligheidsmaatregelen van toepassing. Samen met Holland Norway Lines hebben we een beveiligingsplan opgesteld met de benodigde maatregelen om aan de International Ship & Port Security (ISPS) wetgeving te kunnen voldoen en de certificering geregeld.

Uitvoering overige nautische taken

Ontwikkeling scheepsbewegingen en overslag

In 2022 is naast een lichte stijging 6,7% van de binnenvaartbezoeken ook een 8,4% daling van de zeevaartbezoeken waar te nemen, wat geresulteerd heeft in een totale daling van het aantal scheepsbezoeken van 1,9%.

Aantal scheepsbezoeken

	2019	2020	2021	2022
Binnenvaart	4.589	3.734	3.934	4.197
Zeevaart	6.464	4.433	5.261	4.819
Eindtotaal	11.053	8.167	9.195	9.016

In de overslagcijfers is deze zelfde trend zichtbaar; voor de binnenvaart een 7,3% overslag stijging en bij de zeevaart een daling van 8,9% overslag. Dit is grotendeels te wijten aan de daling van de kolenoverslag in het begin van 2022, waarna dit na de ontwikkelingen in Oekraïne in het derde kwartaal, maar vooral in het vierde kwartaal weer op het oude niveau is gekomen.

Overslag in tonnen		<i>(x 1.000 ton)</i>			
	2019	2020	2021	2022	
Binnenvaart	6.505	5.223	5.574	5.981	
Zeevaart	6.166	5.748	7.779	7.085	
Eindtotaal	12.607	10.971	13.353	13.066	

Geografisch ondermijningsbeeld zeehavens

Met de komst van de internationale veerdienst en de LNG-terminal is de rol van de havens aan het veranderen. De werkgroep die in 2021 door Groningen Seaports en de regionale eenheid van de politie in het leven is geroepen om mogelijke blinde vlekken in de havens op het gebied van 'geografisch ondermijningsbeeld' op te lossen heeft daar nu meer dan ooit aandacht voor. In deze werkgroep gaat het om verbetering van de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen een aantal overheidsdiensten: de Koninklijke Marechaussee, de douane, de landelijke eenheid van de Nationale Politie (te water en regionaal), de Regionale Informatie en Expertise Centra Noord-Nederland (RIEC), Rijkswaterstaat en de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland.

In 2022 heeft de werkgroep in dit kader verder gewerkt aan een convenant. Het convenant is nog in ontwikkeling. Vanuit de RIEC en gemeentes is een programmaregisseur aangesteld.

Onderhoud en ontwikkeling van de haveninfrastructuur

Betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaar, veiligheid, gezondheid en duurzaamheid zijn de leidende principes bij alle voorschriften van de haveninfrastructuur.

Port of Rotterdam, North Sea Port en Groningen Seaports hebben in 2022 een overeenkomst gesloten om gezamenlijk de maritieme infrastructuur te standaardiseren. Het gaat daarbij om steigers, bolders, kademuren, wegen en elektriciteitsvoorzieningen. North Sea Port en Groningen Seaports gaan de door Port of Rotterdam reeds doorgevoerde standaarden gebruiken in de verdere ontwikkeling van de toekomstbestendige haveninfrastructuur.

In 2022 zijn de volgende grote onderhouds- en ontwikkelingsprojecten (grotendeels) afgerond:

In de Eemshaven:

- zijn aanpassingen aan de wegen gerealiseerd ten behoeve van zware transporten;
- is een deel van de Zwaai kom verdiept naar 12,2m-NAP ten behoeve van de EemsEnergyTerminal. Deze diepte is vereist voor een veilige toegang voor de LNG-tankers;
- is de ISPS poort in de Beatrixhaven vervangen;
- zijn de armaturen van de lichttorens in de Beatrixhaven vervangen;
- heeft groot wegonderhoud aan de Kwelderweg plaatsgevonden;
- is de kadebevoering in de Beatrixhaven gedeeltelijk hersteld.

In de haven van Delfzijl:

- hebben reparaties plaatsgevonden aan de betonconstructie van kadevak D-E;
- heeft groot onderhoud aan de Oosterlaan plaatsgevonden.

Verder is in 2022 de vervanging van het VHF systeem afgerond.

De haven van Delfzijl

Baggeren

Het is van groot belang dat scheepvaartverkeer veilig en zonder incidenten de havens kan bezoeken en kan afmeren. Door ook in 2022 het reguliere onderhoudsbaggerwerk efficiënt uit te voeren hebben zich in onze havens geen problemen voorgedaan met betrekking tot de nautische diepgangen.

Bij de uitvoering van baggerwerkzaamheden neemt de energietransitie een steeds grotere rol in. Baggerwerk is namelijk een energie-intensief proces waarbij per dag grote hoeveelheden dieselolie worden verbruikt. Verduurzaming van de baggerschepen is een effectieve maatregel om de CO₂ uitstoot te verminderen. Bij aanbestedingen zetten we daarom actief in op verlaging van de milieu-impact. Dat resulteert in een steeds groenere baggervloot. Bij baggerwerkzaamheden in de Eemshaven is gebruik gemaakt van de Ecodelta, de eerste sleepopper op LNG.

Havenverordening

In 2022 is een nieuwe havenverordening van kracht geworden. De verordening heeft een opzet die vergelijkbaar is met de havenverordeningen van andere Nederlandse zeehavens.

ORGANISATIEONTWIKKELING

Voor de interne organisatie van Groningen Seaports stond 2022 vooral in het teken van transitie. Om in de toekomst de ambities als toonaangevende speler in de circulaire en biobased economie en de energietransitie waar te kunnen blijven maken, is gestart met de implementatie van het interne programma Sea the Future. In het hybride werken verschoof het zwaartepunt weer naar werken op kantoor.

KERNCIJFERS

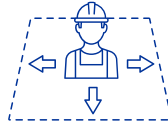
MEDEWERKERS

105
(99,5 fte)

2021: 90 (87,2 fte)

MOBILITEIT

PERSONEN UIT DIENST

5

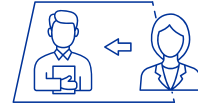
2021: 6

PERSONEN IN DIENST

20

2021: 13

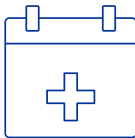
EXTERNE INHUUR

2 fte

2021: 4,1 fte

ZIEKTEVERZUIM

4,2%

2021: 3,8%

CONTRACTEN

ONBEPAALE TIJD

88%

2021: 93%

TIJDELIJK

10 fte

2021: 5,8 fte

STAGIAIRES

15 studenten

2021: 28 studenten

GEMIDDELDE LEEFTIJD

47 jaar

2021: 48 jaar

Interne organisatiewijziging

2022 was een jaar van verandering. Onder de werktitel 'Sea the Future' vond op 10 mei 2022 de aftrap plaats van de implementatie van een interne organisatiewijziging. Het organiseren van een toekomstbestendige en robuuste organisatie stond hierin centraal. Om dit te bereiken hebben we een nieuwe organisatiestructuur geïmplementeerd.

Kernwaarden

Onderdeel van het programma 'Sea the Future' is de introductie van kernwaarden voor Groningen Seaports om van daaruit richting te geven aan het gedrag van de organisatie en haar medewerkers. Deze kernwaarden kunnen worden samengevat als de 4 V's van Groningen Seaports:

Verbindend

Wij werken samen aan het gezamenlijke succes van Groningen Seaports. Daar zijn we trots op en dat laten we zien. Iedereen draagt daar actief aan bij. We zijn daarin één Groningen Seaports.

Verantwoordelijkheid

Wij hebben veel vrijheid, nemen verantwoordelijkheid en zijn proactief naar collega's, onze klanten en onze omgeving. We zijn ons bewust van onze eigen rol binnen de organisatie en daarbuiten.

Vertrouwen

We bouwen en vertrouwen op de kennis en kunde van onze collega's. Samen zorgen we voor een veilige en betrouwbare werkomgeving waarin fouten maken mag.

Vernieuwend

We zijn innovatief en creatief met onze oplossingen en zijn ons ervan bewust dat verandering de enige constante is. We zijn verrassend en denken te allen tijde in mogelijkheden.

Medewerkeronderzoek

Uit het medewerkeronderzoek dat begin 2022 heeft plaatsgevonden kwam naar voren dat de medewerkers van Groningen Seaports trots zijn om voor Groningen Seaports te werken en zich gewaardeerd voelen. Ook kwam hieruit naar voren dat prettig met elkaar wordt samengewerkt, zowel binnen als buiten de teams. Medewerkers zijn bevlogen en ervaren veel zelfstandigheid in het werk en ruimte om goed te presteren. Hoewel de betrokkenheid nog steeds hoog was, was hier een daling te zien ten opzichte van 2021. Hetzelfde gold voor het gevoel van ondersteuning en sturing van de leidinggevende. Medewerkers gaven tevens aan belang te hechten aan doorgroeimogelijkheden. Deze aandachtspunten worden meegenomen in het programma 'Sea the Future'. In het nieuwe medewerkeronderzoek dat begin 2023 wordt opgestart zal hier opnieuw aandacht aan worden besteed.

Opleiding en training

Leren en je blijven ontwikkelen is voor Groningen Seaports essentieel. Naast groepstrainingen op diverse gebieden, zowel op commercieel als op technisch vlak, hebben we in 2022 ook mooie voorbeelden van investeringen in opleidingen voor de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers, waarbij medewerkers zelf werkgerelateerde cursussen en trainingen kunnen aandrazen.

Diversiteit

Groningen Seaports hecht waarde aan diversiteit in het personeelsbestand en houdt hier bij het invullen van vacatures in alle lagen van de organisatie rekening mee.

We streven naar evenwicht in de verhouding tussen mannen en vrouwen. Eind 2022 bestond de personeelssamenstelling voor 34% uit vrouwen en voor 66% uit mannen. Op 24% van de seniorfuncties werkt een vrouw. Groningen Seaports hanteert voor haar leveranciers de verplichting om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of een arbeidsbeperking in te zetten.

Groningen Seaports registreert geen persoonsgegevens omtrent etniciteit, seksuele geaardheid, religie, et cetera.

Ook de Raad van Commissarissen hecht waarde aan diversiteit en een evenwichtige verdeling tussen het aantal mannen en vrouwen. Van de vijf posities in de Raad van Commissarissen worden er momenteel twee bekleed door een vrouw (40%).

Molen Goliath in de Eemshaven

Ondernemingsraad

Voor de Ondernemingsraad stond 2022 voor een belangrijk deel in het teken van de organisatieaanpassing en van verschillende instemmingsverzoeken en adviesaanvragen. De directie en de Ondernemingsraad voerden in 2022 daarover regelmatig overleg. Daarnaast dacht de Ondernemingsraad mee en adviseerde over de keuzes en verbeterlagen die de directie wil gaan maken.

De Ondernemingsraad heeft in 2022 tweemaal overleg gevoerd met (een afvaardiging van) de raad van commissarissen. Dit vond plaats buiten aanwezigheid van de directie.

Voor de medewerkers is er een wekelijks inloopspreekuur waar zij op een laagdrempelige manier met de Ondernemingsraad in contact kunnen komen. Dit spreekuur is ook digitaal bij te wonen.

Hybride werken en informatiebeveiliging

Na een periode van veelvuldig thuiswerken, heeft de organisatie laten zien dat zij goed in staat is om hybride te werken. De toegankelijkheid van de informatievoorziening biedt hierin de ruimte voor medewerkers om vanaf verschillende locaties samen te werken in één omgeving. Hierbij is er veel aandacht voor het op een veilige manier benaderen van de bedrijfsinformatie. Vanwege de toename van cybercriminaliteit is het continu verbeteren van de informatiebeveiliging een blijvend punt van aandacht.

Cyberaanvallen

Het actuele Cyberdreigingsbeeld zorgt ervoor dat de waakzaamheid en bewustwording in het kader van informatiebeveiliging hoog op de agenda blijft staan, ook na de goed ingeslagen weg van de voorgaande jaren. Dit is geheel in lijn met het bedrijfsplan 2022-2026, maar we worden ook met regelmaat aan dit belang herinnerd, bijvoorbeeld door cyberaanvallen.

In 2022 heeft een groot aantal phishing- en spoofingaanvallen plaatsgevonden. Hier is verder brononderzoek naar gedaan en actie op ondernomen.

Een aantal keren is een aanval vanuit een ketenpartner doorgedrongen tot Groningen Seaports. Het gebruik van multifactor-authenticatie speelde een belangrijke rol in de bescherming tegen verder binnendringen van de aanvaller. Groningen Seaports blijft werken aan de vergroting van de digitale weerbaarheid. Hierbij is een goede informatievoorziening en veilige keten van groot belang.

Implementatie informatiebeveiligingsmaatregelen

Het afgelopen jaar heeft binnen Groningen Seaports een verregaande inventarisatie in het kader van informatiebeveiliging plaatsgevonden. Hierbij zijn alle organisatieonderdelen onderzocht op mogelijke verbeteringen op het gebied van informatiebeveiliging. Deze inventarisatie heeft inzicht gegeven in het huidige digitale weerbaarheidsniveau en handvatten gecreëerd om het informatiebeveiliging-ambitieniveau van Groningen Seaports te definiëren. Vanuit dit vertrekpunt zijn diverse acties gedefinieerd die op volgorde van prioriteit binnen de organisatie worden geïmplementeerd om de informatiebeveiliging én de bewustwordingscultuur te versterken.

Dreigingen en ontwikkelingen op macroniveau worden continu onderzocht en indien relevant, meegenomen in de verdere aanpak voor de versterking van de informatiebeveiliging van Groningen Seaports. In lijn met de ambitie van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) bouwen we aan succesvolle barrières tegen cybercrime.

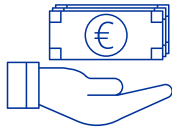

FINANCIËN

Om de gestelde doelen te halen is een solide en bestendige financiële huishouding voor Groningen Seaports van groot belang. Het streven van Groningen Seaports is gericht op een marktconform financieel rendement. Bij het opstellen van business cases kijken we tevens naar de maatschappelijke doelstelling van het betreffende bedrijf. Voor beheersing van risico's hanteert Groningen Seaports het 'three lines of defence model'.

KERNCIJFERS

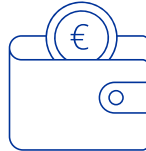
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN

€ 20.370.000

2021: € 7.562.000

OPBRENGST

€ 57.643.000

2021: € 54.148.000

INVESTERINGEN

€ 9.737.000

2021: € 8.881.000

Rendement, impact en risico

Groningen Seaports legt zowel voor-, als achteraf verantwoording af over hoe positieve en negatieve afwijkingen op het beoogde financieel rendement samenhangen met de beoogde maatschappelijke doelstellingen zoals werkgelegenheid en duurzaamheid.

Aandeelhoudersstrategie

Groningen Seaports wil evenwicht creëren tussen duurzame, maatschappelijke impact en een marktconform, financieel rendement. De aandeelhouder van Groningen Seaports is in dat kader bereid het deel van het marktconforme rendement, dat in een private omgeving als dividend zou worden uitgekeerd, in te zetten als afslag op het financieel rendement om daarmee business cases te realiseren ten behoeve van het publieke belang. Daarbij moet dan wel steeds, zowel voor- als achteraf, een heldere verantwoording gegeven worden over de bijdrage aan de aandeelhoudersdoelstellingen. Hierdoor is er meer aandacht voor maatschappelijk rendement en meer ruimte voor investeringen in duurzaamheid en werkgelegenheid.

Risicomanagement

Risicomanagement is een continu proces, waarbij wordt geïdentificeerd wat mis kan gaan (risico) en wat bijdraagt aan het realiseren van de doelen (kansen). Het doel is beheersing van de risico's, zodat doelen binnen acceptabele grenzen (aanvaardbare risico's) en met meer zekerheid worden gerealiseerd. Het beleid dat Groningen Seaports voert ten aanzien van risicomanagement en de aanpak hiervan, is neergelegd in een beleidsdocument.

Beheersing

Voor beheersing van risico's hanteert Groningen Seaports het zogenaamde 'three lines of defence model'. De eerste lijn bestaat uit directie en het lijnmanagement. Zij zijn verantwoordelijk voor het onderkennen, beheersen en eventueel bewust accepteren van risico's. De tweede lijn bestaat uit de afdelingen Finance & Control, Legal Affairs en CISO. Zij treden op als sparringpartner voor de eerste lijn en ondersteunen bij de dagelijkse beheersing van risico's. De derde lijn wordt gevormd door de Interne Audit Functie. Vanuit een objectieve en onafhankelijke positie toetst deze de beheersingsconstructie die door de eerste en tweede lijn is gevormd.

De Interne Audit Functie is daarmee niet verantwoordelijk voor risicomanagement, maar vormt een oordeel over de kwaliteit en effectiviteit ervan. De Interne Audit Functie voert onderzoeken uit naar governance, risicomanagement en interne beheersing van processen en is verantwoordelijk voor de voortgangsrapportage van het actieplan (uitkomsten van het onderzoek) en de toetsing van verbeteracties die door het management zijn geïmplementeerd.

In 2022 is het risicoprofiel van Groningen Seaports NV geactualiseerd. De restrisico's (na getroffen beheersmaatregelen, zie tabel 3. Risicoprofiel – voornaamste risico's) zijn in beeld gebracht en er is bepaald hoe deze zich verhouden tot de risicobereidheid van het management. Bij de bepaling van de impact is een relatie gelegd met de Doelenboom uit het meeste recente Bedrijfsplan van Groningen Seaports.

Risico's	Beheersmaatregelen	Huidig ervaren risico	Beoogd ervaren risico
<i>(per categorie)</i>			
Corporate			
Aandeelhouder	Aandeelhoudersstrategie, de havenvisie 2030 en 5-jaren bedrijfsplan	●	●
<i>(Tegenstrijdige belangen, prioriteiten)</i>	Frequent overleg en afstemming met de aandeelhouder		
	Beoordelen van governance structuur		

Risico's	Beheersmaatregelen		
<i>(per categorie)</i>		<i>Huidig ervaren risico</i>	<i>Beoogd ervaren risico</i>
Politiek	Lobbyactiviteiten bij de relevante stakeholders	●	●
<i>(Wet- en regelgeving die voor GSP nadelig kan uitpakken zoals PFAS, PAS)</i>	Public affairs, public relations en politieke netwerken inzetten		
Reputatie en imago	Lobbyactiviteiten bij de juiste stakeholders;	●	●
<i>Vertrouwen verliezen</i>	Proactieve externe communicatiebeleid;		
	Protocol voor sociale media;		
	Goede interne communicatie;		
Strategisch			
CO2	Deelnemen aan de industrietafel	●	●
<i>(Niet voldoen aan CO2 doelstellingen (energie sector))</i>	Ondersteunen van initiatieven m.b.t. energietransitie		
	Actief meedenken met overheid en bedrijfsleven		
	Focus op realiseren strategie		
	Regie houden middels voorzitterschap klimaattaafel		
Business Analytics	Jaarlijkse update strategie incl. Doelenboom	●	●
<i>(Gegevens omzetten in informatie, dat moet leiden tot kennis en aanzetten tot actie)</i>	Monitoring van voortgang en periodiek sturen op behalen van strategische doelen		
	Regelmatige marktanalyse		
	Deelname In diverse netwerken		
	Lidmaatschap van brancheorganisaties		
Operationeel			
Milieu / bodem	Bodembeleid	●	●
<i>(Vervuilde grond, bodemsanering)</i>	T0-meting en monitoring		
	Milieuverzekering		
	Monitoren vergunning en inspecties		
	Bankgaranties voor negatieve waarden		
	Holding garanties		
Uitgifte proces	Herontwerp en implementatie van uitgifte proces; werkafspraken gemaakt en geborgd	●	●
<i>(Kern proces loopt niet soepel en is complex)</i>	Audit		
	Staf (CISO, Overheid en Milieu, Control)		

Risico's	Beheersmaatregelen	Huidig ervaren risico	Beoogd ervaren risico
<i>(per categorie)</i>	Strategische gebiedsontwikkeling		
ICT	Toegangsbeperking; Back-up en recovery procedure; Noodstroomvoorziening	●	●
<i>(Uitval/ data verlies (ook cyber aanval))</i>	Meerdere aanbieders voor internet, Meerdere glasvezelskabels, dubbel uitvoeren VTS-Systemen		
	7x24 uur technische ondersteuning; Preventief beheer		
	Reglement gebruik elektronische communicatie middelen		
	Archief en opslaan van informatie cf. beleid en afspraken		
Interne organisatie	Strategische sessies (o.a. Doelenboom)	●	●
<i>(Geen alignment)</i>	Unit sessies		
	Personeelsbijeenkomst		
	Procesbeschrijvingen		
	Opleiding/training		
Human Resources	Strategisch HRM (o.a. competenties)	●	●
<i>(Medewerkers niet passend bij de organisatie (ontwikkelingen))</i>	Opleiding/training van medewerkers		
	Hoge werkdruk is terugkerend onderwerp in het SMT		
	Twee jaarlijks wordt MTO uitgevoerd, negatieve uitkomsten worden aangepakt		
	Traject Sea the Future		
Contract management verkoop	Contractenregister	●	●
<i>(Geen inzicht in rechten, volledigheid opbrengsten)</i>	Contractenbeheer m.b.v. assetmanagementsysteem		
	Haveninformatieinformatiesysteem basis voor facturatie scheepvaart		
	Analyse van de realisatie opbrengsten t.o.v. begroot in kwartaalrapporten		
Catastrofe	Aardebevingbestendig ontwerpen en bouwen	●	●
<i>(Zware aardbeving of extreme weersomstandigheden)</i>	Monitoren eigen assets, assetmanagement		
	Deelnemen aan diverse lopende trajecten o.a. m.b.t. aardbevingen en dijkverhoging		
	Aansprakelijkheid van de staat is wettelijk geregeld (aardbevingsschade)		

Risico's	Beheersmaatregelen	Huidig ervaren risico	Beoogd ervaren risico
<i>(per categorie)</i>			
Financieel			
Rente	Treasurybeleid	●	●
	Rente derivaat		
	Relatiemanagement banken		

Risicoreserve

Waar de mogelijkheden tot beheersing van risico's gering zijn, zal er bij een incident sprake zijn van directe impact op het eigen vermogen. Om ervoor te zorgen dat de bedrijfsvoering van Groningen Seaports niet in gevaar komt wordt de weerstandscapaciteit geactualiseerd. Deze actualisatie vindt tweejaarlijks plaats, de laatste actualisatie is ultimo 2021 uitgevoerd. Daarmee is er inzicht verworven in de belemmeringen die kunnen optreden in het streven naar de bedrijfsdoelstellingen en waarmee structureel rekening wordt gehouden in de bedrijfsvoering. Groningen Seaports hanteert een grote mate van financiële zekerheid, namelijk het hoogste niveau van 99,5%. Berekening van de scenario's heeft bij dit niveau geresulteerd in een benodigde buffer van € 23 miljoen. Het eigen vermogen per balansdatum is hiervoor ruim toereikend.

Monitoring

Met het geheel aan werkzaamheden dat Groningen Seaports uitvoert in het kader van risicobeheersing, is het van belang de overkoepelende rol verder uit te werken. Zoals in de voorgaande paragraaf 'Beheersing' werd beschreven, is risicomanagement bedrijfsbreed verankerd, waarmee het principe van het 'three lines of defence' model gestalte heeft gekregen. Voor de geactualiseerde risico's zijn voor zover mogelijk beheersmaatregelen getroffen. Monitoring en actualisatie van de risico's en de beheersmaatregelen vinden continu plaats.

Een terugkerend onderdeel van de monitoring is de signalering van risico's op het gebied van fraude. De bestaande beheersmaatregelen worden daarop getoetst, het gaat hierbij om bijvoorbeeld het aanbestedingsbeleid, bestelprocedure en financiële processen. Een mitigerende maatregel is de opgestelde gedragscode voor de medewerkers van Groningen Seaports, deze gedragscode is in 2022 geactualiseerd. Verder vindt er bewaking plaats op kwetsbaarheid van de medewerkers in relatie tot hun werkzaamheden en privé situatie en dient er bij indienstreding een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te worden aangeleverd. Er is geen indicatie dat medewerkers van Groningen Seaports betrokken zijn bij fraude of fraude-gerelateerde zaken.

Risicocategorieën

De directie van Groningen Seaports heeft een risicobereidheidsmatrix vastgesteld die als kader dient bij de risicoprioritering. Door zijn maatschappelijke functie en langetermijnperspectief, is Groningen Seaports over het algemeen een risicomijdend bedrijf. Een groot deel van de risico's heeft een externe oorzaak die Groningen Seaports in beperkte mate of alleen met onevenredig hoge kosten kan beheersen. Voor deze risico's accepteert Groningen Seaports een licht verhoogde risicobereidheid.

Zoals in bovenstaande benoemd, zijn binnen Groningen Seaports verschillende risicocategorieën gedefinieerd die met verschillende maatregelen worden beheerst. Deze staan hieronder genoemd.

Corporate risico's

Risico's die de continuïteit van de organisatie kunnen beïnvloeden, worden structureel beheerst door het managen van verwachtingen op basis van de aandeelhoudersstrategie, de Havenvisie 2030 en het bedrijfsplan, frequent overleg en afstemming met de aandeelhouder en overleg en afstemming met stakeholders.

Strategische risico's

Hieronder vallen risico's en onzekerheden die een belemmering vormen om onze (lange termijn) doelstellingen te realiseren. De strategische risico's worden beheerst door in het bedrijfsplan de visie en missie van Groningen Seaports te operationaliseren, proactief deel te nemen aan de industrietafel Noord-Nederland, aan de slag te gaan met energietransitie en te praten met overheid en bedrijfsleven om de CO₂-reductiedoelstellingen te halen.

Operationele risico's

Hieronder vallen risico's en onzekerheden die de effectiviteit en efficiëntie van operationele activiteiten en vooral de kortetermijndoelstellingen van Groningen Seaports beïnvloeden. Operationele risico's worden door de organisatie met grote regelmaat geëvalueerd.

De komst van nieuwe schepen, zoals bijvoorbeeld LNG-schepen, is hiervan een voorbeeld waarbij Groningen Seaports haar risicobereidheid opnieuw moet vaststellen. Op ICT-gebied worden hard- en software toekomstbestendig gemaakt. Tevens wordt de digitale veiligheid gewaarborgd. Projecten worden beheerst door richtlijnen die zijn vastgelegd in Groningen Seaports-Kompas. Dit is een bedrijfsbreed toegepaste methodiek voor projectmanagement. Daarnaast past Groningen Seaports assetmanagement toe om uitval en (onderhouds)kosten van assets beter te beheersen.

Financiële risico's

Dit betreft risico's en onzekerheden over de financiële positie en de mogelijkheden om financiering aan te trekken. Het beleid ter afdekking van financiële risico's is vastgelegd in het Treasurystatuut en kent een aantal doelstellingen. Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Doel van het beleid is verder het verkrijgen en handhaven van toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities en bescherming van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's. Het beleid wordt ondersteund door de realisatie van adequate informatiestromen. De belangrijkste en meest relevante financiële risico's voor Groningen Seaports worden hieronder beschreven.

Renterisico

In 2016 is de herfinanciering van Groningen Seaports gerealiseerd. Een groot gedeelte van de kasgeldleningen is daarbij omgezet in langlopende leningen. Hiermee is de continuïteit van de financiering gegarandeerd. Voor afdekking van het renterisico is een derivaat afgesloten, het renterisico is per ultimo 2022 voor 100% van het vreemd vermogen afgedekt.

Liquiditeitsrisico

Voor beheersing van het liquiditeitsrisico worden periodiek liquiditeitsbegrotingen opgesteld die zo nodig door tussentijdse monitoring kunnen worden bijgesteld. De liquiditeitsbegrotingen houden rekening met de beperkte beschikbaarheid van liquide middelen en de margin call met betrekking tot het afgesloten derivaat. Voor een toelichting op de liquiditeitsrisico's van de renteswap wordt verwezen naar de toelichting op de renteswap (zie deel II).

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid van deze partijen te controleren. Tevens zijn richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports beheersbaar. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Impairment

Groningen Seaports beoordeelt per balansdatum of een materieel actief of groep van materiele vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Op grond van informatie uit externe en interne bronnen zijn er geen aanwijzingen, noch is het waarschijnlijk dat er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Een impairment-toets heeft derhalve niet plaatsgevonden.

Financieel

Het resultaat voor belastingen in 2022 bedraagt € 20,4 miljoen (2021: € 7,6 miljoen). Ten opzichte van de gerealiseerde bedrijfsopbrengsten 2021 is sprake van een stijging van de opbrengsten van circa € 3,5 miljoen. Het belangrijkste effect is de stijging van incidentele opbrengsten vanuit terreinen (circa € 7 miljoen) en een daling uit hoofde van de grondverkopen (circa € 3 miljoen lager).

Ten opzichte van de gerealiseerde bedrijfslasten 2021 is sprake van een daling van de lasten van circa € 5 miljoen. Dit wordt voornamelijk verklaard door lagere transactiegerelateerde kosten van € 5 miljoen als gevolg van minder grondverkopen en de daarmee samenhangende kostprijs van de verkochte gronden. Verder was er in 2021 sprake van een dotatie aan met name de voorziening sanering terreinen terwijl er in 2022 een vrijval is vanuit deze voorziening.

De grootste infrastructurele investeringen in 2022 betroffen de investeringen in het bedrijventerrein Heveskes en het bedrijventerrein Oosterhorn-Zuid. De investeringsomvang kwam in 2022 met € 9,7 miljoen iets hoger uit dan in 2021 (€ 8,9 miljoen).

In 2022 is een positieve operationele kasstroom gerealiseerd van € 99,5 miljoen (2021: € 28,2 miljoen positief). De operationele kasstroom in 2022 ligt daarmee ruim hoger dan in 2021. De belangrijkste oorzaak hiervan is positieve waardeontwikkeling van de renteswap als gevolg van de gestegen marktrente. De zekerheidsstelling voor deze renteswap (margin calls) is in 2022 met circa € 52 miljoen afgenomen. Verder is in 2022 circa € 6 miljoen (2021: € 0) dividend ontvangen. De investeringskasstroom is als gevolg van investeringen in infrastructuur en deelnemingen op € 16,0 miljoen uitgekomen (2021: € 18,1 miljoen). Per saldo resteert een positieve kasstroom waarvan € 82,3 miljoen is gebruikt voor het aflossen van leningen. Deze € 82,3 miljoen is een saldo van € 13,0 miljoen leningen aantrekken en € 95,3 miljoen leningen aflossen.

De current ratio bedraagt 0,37 (2021: 0,93). Deze liquiditeitsratio is gedaald omdat in 2023 een lening van € 50 miljoen moet worden afgelost, deze lening is op de balans per 31-12-2022 opgenomen onder de kortlopende schulden. De herfinanciering van deze lening is vastgelegd. Verder is, gelet op de mogelijkheid tot geborgde kasgeldfinanciering, de liquiditeit toereikend. De solvabiliteitsratio is per ultimo 2022 56,9% (2021: 47,2%). De ruim hogere solvabiliteitsratio is het gevolg van de positieve waardeontwikkeling van de renteswap waardoor er circa € 52 miljoen minder vreemd vermogen benodigd is ter financiering van de margin calls. Verder draagt het positieve resultaat over 2022 bij aan de verbetering van de solvabiliteitsratio.

De Debt Service Coverage Ratio (DSCR) ultimo 2022 komt uit op 3,66 en voldoet daarmee aan de voorwaarde van een minimale DSCR van 1,1 zoals gesteld in de financieringsovereenkomst tussen Groningen Seaports en de BNG Bank. De DSCR geeft de betalingscapaciteit weer, als de ratio groter is dan 1 geeft dit aan dat kan worden voldaan aan het totaal van rente en aflossingen.

Financieel meerjarenplan 2023-2027

De cijfers over de resultaten en kasstromen zijn ontleend aan het Bedrijfsplan 2023-2027.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Resultaat na belastingen	13.044	6.617	2.968	4.932	5.429
Afschrijvingen	9.908	11.523	12.869	14.103	14.280
Mutatie vlottende activa	552	555	559	563	563
Mutatie reserves & voorzieningen	-5.364	394	204	134	134
Bouwrente	-74	-174	-123	-20	-7
Operationele kasstroom	18.065	18.915	16.477	19.712	20.400
Investeringskasstroom	-75.643	-49.874	-25.939	6.161	-2.707
Financieringskasstroom	57.577	30.958	9.463	-25.873	-17.693

In het financieel meerjarenplan is te lezen dat er gedurende de gehele periode positieve resultaten worden verwacht. Uitgangspunt van het Bedrijfsplan 2023-2027 is het voldoen aan de toenemende vraag naar beschikbare terreinen in het beheersgebied van Groningen Seaports. Om deze toegenomen vraag om te zetten in daadwerkelijke vestiging van nieuwe bedrijven en het daarmee realiseren van economische groei, moeten de terreinen in het beheersgebied worden ontwikkeld. In het bedrijfsplan zijn hiertoe benodigde investeringen opgenomen. Van 2023 tot en met 2027 is rekening gehouden met investeringen voor onder andere de terreinontwikkeling Heveskes, Oosterhorn-Zuid, Westlob, Energypark en de bouw van (haven)infrastructuur ten behoeve van toekomstige gronduitgiftes. Er wordt door Groningen Seaports voornamelijk ingezet op het in ondererfpacht uitgeven van terreinen.

CORPORATE GOVERNANCE

Groningen Seaports N.V. is een niet-beursgenoteerde naamloze vennootschap met één aandeelhouder, te weten de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports. Deze gemeenschappelijke regeling bestaat uit drie deelnemers: de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en de gemeente Eemsdelta.

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports beslist over de wijze waarop door de voorzitter van dit algemeen bestuur het stemrecht op de aandelen in Groningen Seaports N.V. wordt uitgeoefend.

De algemene vergadering kan zowel in, als buiten vergadering besluiten nemen. Besluitvorming buiten vergadering gebeurt schriftelijk en met algemene stemmen.

De bevoegdheden van de algemene vergadering volgen uit de wet en de statuten. De algemene vergadering heeft onder andere bevoegdheden met betrekking tot het benoemen en ontslaan van de directie. Voorts moet de algemene vergadering op grond van de wet en/of statuten goedkeuring verlenen aan verschillende besluiten van de directie. Dit betreft onder meer investeringen en grondtransacties met een gekapitaliseerde of (ver)koopwaarde van meer dan € 5 miljoen en de strategie van de onderneming.

Hoewel Groningen Seaports niet beursgenoteerd is, volgt zij op onderdelen de principes en best practices uit de Nederlandse Corporate Governance Code.

Groningen Seaports heeft een two-tier bestuursmodel. De dagelijkse leiding over de onderneming berust bij de directie. Een onafhankelijke raad van commissarissen houdt toezicht op de directie en de gang van zaken in de onderneming, geeft gevraagd en ongevraagd advies en vervult de rol van werkgever van de directie.

Directie

Groningen Seaports wordt bestuurd door een tweehoofdige directie bestaande uit de Chief Executive Officer (CEO) en de Chief Financial Officer (CFO). De directie richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De directie legt hierover verantwoording af aan de raad van commissarissen en aan de algemene vergadering.

Verantwoordelijkheden, taak en werkwijze

De verantwoordelijkheden, taak en werkwijze van de directie zijn vastgelegd in de statuten van de vennootschap en het directiereglement. Op grond van de wet en de statuten van de vennootschap zijn bepaalde besluiten van de directie aan de goedkeuring van de raad van commissarissen en/of de algemene vergadering onderworpen.

Benoeming

De leden van de directie worden benoemd door de algemene vergadering. Leden van de directie kunnen door de algemene vergadering worden geschorst of ontslagen. Gestreefd wordt naar een gemengde samenstelling, onder meer met betrekking tot geslacht en leeftijd. Zowel de directie als geheel, als ieder lid van de directie afzonderlijk is bevoegd om de vennootschap te vertegenwoordigen.

Belangen

Een lid van de directie neemt niet deel aan de beraadslaging en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij of zij een (in)direct persoonlijk tegenstrijdig belang heeft met Groningen Seaports. Wanneer beide leden van de directie een (in)direct persoonlijk belang hebben dat tegenstrijdig is met het belang van Groningen Seaports en daardoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, wordt het besluit genomen door de raad van commissarissen.

Bezoldiging

De bezoldiging en arbeidsvoorwaarden van de leden van de directie worden vastgesteld door de raad van commissarissen met inachtneming van het beloningsbeleid dat door de algemene vergadering is vastgesteld.

Raad van commissarissen

Groningen Seaports heeft een raad van commissarissen die bestaat uit vijf leden. De commissarissen worden benoemd door algemene vergadering, waarbij elk van de drie deelnemers in de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports één bindende voordracht kan doen. De ondernemingsraad kan ten aanzien van de benoeming van één commissaris een aanbeveling doen.

Leden van de raad van commissarissen kunnen voor twee termijnen van elk vier jaar worden benoemd. In bijzondere omstandigheden die verband houden met het belang van de continuïteit van de raad van commissarissen en de uitoefening van zijn taak, kan de algemene vergadering een commissaris voor een derde periode van ten hoogste twee jaar herbenoemen.

De algemene vergadering stelt een profielschets op voor de commissarissen en houdt daarbij rekening met de aard van de onderneming, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen.

Verantwoordelijkheden, taak en werkwijze

De verantwoordelijkheden, taak en werkwijze van de raad van commissarissen zijn vastgelegd in de statuten van Groningen Seaports en in de reglementen van de directie, de raad van commissarissen en diens commissie(s).

De raad van commissarissen houdt toezicht en controleert en adviseert de directie over verschillende onderwerpen, waaronder:

- de realisatie van de doelstellingen van Groningen Seaports;
- de strategie en risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten;
- de opzet en de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen;
- het financiële verslaggevingsproces; en
- de naleving van de wet- en regelgeving.

Voorts moet de raad van commissarissen op grond van de wet en/of statuten goedkeuring verlenen aan verschillende besluiten van de directie. Dit betreft onder meer investeringen en grondtransacties met een gekapitaliseerde of (ver)koopwaarde van meer dan € 450 duizend en de strategie van de onderneming.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van zijn taken berust bij de raad als collectief. Leden van de raad vervullen hun taak zonder mandaat en onafhankelijk van de bij de vennootschap betrokken deelbelangen.

Functioneren

De raad van commissarissen bespreekt ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie zowel zijn eigen functioneren, als dat van zijn commissie(s), als dat van de individuele leden van de raad. De raad bespreekt voorts ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie het functioneren van de directie.

Belangen

Een lid van de raad van commissarissen neemt niet deel aan de beraadslaging en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij een tegenstrijdig belang heeft met Groningen Seaports. Wanneer de raad van commissarissen hierdoor geen besluit kan nemen, wordt het besluit genomen door de algemene vergadering.

Bezoldiging

De algemene vergadering kan aan de commissarissen voor hun werkzaamheden jaarlijks een vergoeding toekennen met inachtneming van het beloningsbeleid dat door de algemene vergadering is vastgesteld.

Auditcommissie

De raad van commissarissen heeft een auditcommissie ingesteld bestaande uit twee leden. De auditcommissie bereidt de besluitvorming van de raad van commissarissen met betrekking tot het toezicht op de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving van de vennootschap en op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de vennootschap voor. De auditcommissie is een adviescommissie voor de raad van commissarissen en neemt als zodanig geen verantwoordelijkheden van de raad van commissarissen over.

De auditcommissie voert haar taken uit volgens het reglement zoals dat door de raad van commissarissen is vastgesteld.

Externe accountant

De externe accountant wordt benoemd door de algemene vergadering. Vanaf het boekjaar 2022 is Eshuis Accountants de externe accountant van Groningen Seaports.

De externe accountant rapporteert met betrekking tot het door hem gedane onderzoek aan de raad van commissarissen en de directie en geeft na onderzoek en controle een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening van Groningen Seaports.

De externe accountant woont de vergadering van de raad van commissarissen bij waarin het verslag van de externe accountant over de controle van de jaarrekening wordt besproken.

Doorontwikkeling governance structuur

In 2021/2022 heeft Deloitte in opdracht van de aandeelhouder van Groningen Seaports onderzocht of er verbeteringen mogelijk zijn in de governance structuur. In mei 2022 heeft Deloitte haar bevindingen gerapporteerd en daarbij geadviseerd de governance structuur aan te passen om zodoende (besluitvormings-)processen te vereenvoudigen.

In mei 2022 verscheen tevens een rapport van het bureau Necker van Naem naar aanleiding van berichtgeving in de media in 2021 over grondaankopen die in het verleden hadden plaatsgevonden. Eén van de aanbevelingen uit het rapport van bureau Necker van Naem rapport was om de governance structuur te vereenvoudigen en daarmee effectiever en transparanter te maken.

De provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en de gemeente Eemsdelta hebben in vervolg hierop in de loop van 2022 opdracht gegeven de aanbeveling om de governance structuur te vereenvoudigen nader uit te werken. De resultaten hiervan worden in 2023 verwacht.

Interview voorzitter raad van commissarissen

Groningen Seaports bevindt zich in een dynamische fase waarin de organisatie flinke stappen maakt. In dit interview blikt voorzitter van de raad van commissarissen van Groningen Seaports Frans Keurentjes terug op 2022 en zijn eerste volledige jaar als voorzitter van de raad van commissarissen van Groningen Seaports en reflecteert hij op de positie van de RvC.

De hoofdtaken van de RvC zijn het houden van toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de onderneming, de werkgeversrol jegens de directie en het geven van gevraagd en ongevraagd advies. Door de turbulente ontwikkelingen is die laatste rol in het afgelopen jaar het meest aan bod gekomen.

“GRONINGEN SEAPORTS MAAKT OP VERSCHILLENDE NIVEAUS FLINKE STAPPEN”

Keurentjes is een aantal zaken opgevallen: “Groningen Seaports maakt op verschillende niveaus flinke stappen, mede tot stand gekomen door externe ontwikkelingen zoals de energietransitie, maar ook door de verdere professionalisering van de organisatie. In deze fase wordt steeds duidelijker dat Groningen Seaports de aangewezen partij is om op een professionele en efficiënte manier de doelen te realiseren waarvoor de vennootschap destijds is opgericht.” Keurentjes erkent dat nog niet iedereen ziet, erkent of herkent dat Groningen Seaports dergelijke stappen maakt. “Betrokkenen, medewerkers, omwonenden, business partners, aandeelhouder en politici – ze hebben allemaal een ander beeld bij de taken en verantwoordelijkheden van Groningen Seaports. Daardoor krijgt Groningen Seaports niet altijd de ruimte om haar taken goed te vervullen.”

Governance en Havenvisie

In 2021 is opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de governance structuur van Groningen Seaports. Ook de RvC is hierover bevraagd. Deze onderzoeken zijn in 2022 afgerond. Eén van de aanbevelingen hieruit was om de governance structuur te vereenvoudigen. Met name doordat GSP een overheids- NV is met als aandeelhouder een gemeenschappelijke regeling waarin drie lokale overheden participeren, kan de huidige structuur tot stroperige besluitvormingsprocessen leiden.

Een tweede aanbeveling was om een nieuwe Havenvisie te ontwikkelen die beter geïntegreerd is in regionaal economisch beleid. ‘Dat waartoe Groningen Seaports op aarde is.’ Het is een regelmatig terugkerend thema tijdens het gesprek met Keurentjes. Houd je je als onderneming bezig met de juiste thema’s? De verschillende ontwikkelingen en de grote belangstelling voor haar beheersgebied waar zij mee geconfronteerd wordt, dwingt Groningen Seaports tot het maken van scherpe keuzes”.

“Het goede nieuws”, geeft Keurentjes aan, “is dat bij de uitwerking van de aanbeveling om een nieuwe Havenvisie te maken al snel werd geconstateerd dat de oude havenvisie de juiste accenten legt en de thema’s in deze visie nog steeds actueel zijn. Maar hoe je dat vertaalt naar de organisatie, welke consequenties dat heeft, wat het concurrentieveld is en hoe dat zich verhoudt tot de strategische keuzes die Groningen Seaports dan wel of niet moet maken ligt nog open. Daar moeten we met deze nieuwe havenvisie scherpe keuzes in maken.”

In de ontwikkelingsfase waarin GSP zich bevindt is het van groot belang om op professionele wijze in te spelen op de uitdagingen en zeker ook de kansen die op GSP af komen. Juist vanwege de unieke ligging en ontwikkelingsmogelijkheden in het beheersgebied van Groningen Seaports vraagt dat om duidelijke keuzes. Keurentjes pleit daarom voor een governance structuur met direct aandeelhouderschap van de betrokken regionale overheden, zodat daarmee de kaderstellende en toetsende rol van de aandeelhouder maximaal tot z'n recht komt. "De politiek heeft jaren geleden besloten een NV op te richten om het industriële en economisch beleid binnen de havens en haar aangrenzende gebieden vorm te geven, binnen de ecologische randvoorwaarden en andere criteria. De aandeelhouder kan vervolgens toetsen of het professioneel bestuur en professioneel toezicht die doelen bereikt."

Energietransitie richting waterstof

"Het is aan Groningen Seaports om nóg meer te laten zien welke kwaliteit ze in huis heeft", vervolgt Keurentjes. Daar worden volgens hem al flinke stappen in gezet, bijvoorbeeld bij de realisatie van de LNG-terminal in 2022. De directie heeft regelmatig contact gezocht met de RvC voor afstemming en advies over de voortgang, de criteria en de risico's tijdens de realisatie van deze terminal. Ter oriëntatie en om hun kennis op dit onderwerp te verdiepen, brachten de RvC en directie in augustus een werkbezoek aan de LNG-terminal op de Maasvlakte in Rotterdam.

Bij dat werkbezoek kwam ook de discussie over waterstof aan bod. "Dat is namelijk een ander belangrijk thema dat van invloed is op de scope van Groningen Seaports", legt Keurentjes uit. "Gaat Groningen Seaports zich de komende jaren opwerpen als dé partij in de energietransitie op het gebied van waterstof? Wel als het aan de directie ligt, en vanuit de RvC zullen we die keuze ondersteunen." De realisatie van deze ambitie benadrukt nog meer de (inter)nationale schaal waarop Groningen Seaports opereert. "We zullen er daarom zeker op toezien dat dit op een goede manier wordt ingericht en dat daar een goede governance op is."

Verder heeft de RvC de directie geadviseerd ten aanzien van de implementatie en uitwerking van de nieuwe interne organisatiestructuur waar Groningen Seaports afgelopen jaar mee aan de slag is gegaan. "Deze ontwikkeling is nodig om ook in de toekomst goed geëquipeerd te zijn, bijvoorbeeld voor de energietransitie richting waterstof", licht Keurentjes toe. "Uiteraard moeten we de juiste afstand houden, maar het onderwerp staat nog regelmatig op de agenda om een vinger aan de pols te houden."

Zelfevaluatie

De RvC heeft in 2022 een zelfevaluatie gedaan naar het eigen functioneren en dat van de auditcommissie en de individuele commissarissen. Hieruit bleek dat de RvC goed in staat is om haar taken te vervullen. Een van de punten die de komende jaren meer aandacht zal krijgen is werkgeversrol van de RvC jegens de directie en het HR-beleid van de onderneming in het algemeen. "Met het oog op de vacature in de RvC in 2023, wordt gebruik gemaakt van de zelfevaluatie en het diversiteitsbeleid." Een ander onderwerp wat de komende jaren volgens Keurentjes ook heel belangrijk wordt, is de aandacht voor stakeholdermanagement: "Dat hebben we in onze zelfevaluatie en in het gesprek met de directie ook aangegeven."

Vooruitblik

Keurentjes kijkt uit naar 2023: "In zekere zin waren de ontwikkelingen in 2022 een opmaat naar realisatie in 2023, het jaar waarin de nieuwe Havenvisie zal worden vastgesteld en de nieuwe corporate governance structuur vorm gaat krijgen."

Verslag van de Raad van Commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in Groningen Seaports N.V. en de met haar verbonden onderneming. Hierbij richt de raad zich tevens op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de vennootschap en de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving. Voorts houdt de raad toezicht op de wijze waarop de directie de strategie uitvoert, vervult hij de rol van werkgever van de directie en geeft hij gevraagd en ongevraagd advies. De raad wordt ondersteund door de secretaris van de vennootschap.

Samenstelling, onafhankelijkheid

De raad van commissarissen van de vennootschap bestaat uit vijf leden die allen onafhankelijk zijn in de zin van de Corporate Governance Code en het reglement van de raad van commissarissen.

Er wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling van de raad van commissarissen op basis van verschillende ervaringen, achtergronden, deskundigheid en onafhankelijkheid. Gelet op de verschillende profielen van de leden wordt hier aan voldaan.

Tevens wordt gestreefd naar een gelijke verdeling van mannen en vrouwen in de raad van commissarissen. Met twee vrouwelijke leden wordt ook hier aan voldaan.

In 2022 hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van de raad van commissarissen.

Rooster van benoeming en aftreden

Naam	Kwaliteit	Start 1ste termijn	1ste herbenoeming	2e herbenoeming	Tot
F.A.M. Keurentjes (voorzitter)	Algemeen lid	14-okt-21			2025
H. Roose	Op aanbeveling OR	3-okt-13	3-okt-17	3-okt-21	2023
D. Meijer	Op voordracht gemeente Eemsdelta	7-mrt-17	30-apr-21		2025
J. J. Atsma	Op voordracht provincie Groningen	7-mrt-17	30-apr-21		2025
J. Schiphorst	Op voordracht gemeente Het Hogeland	21-dec-17	21-dec-21		2025

Commissarissen kunnen worden benoemd voor maximaal twee termijnen van vier jaar, gevolgd door een derde termijn van maximaal twee jaar (4+4+2).

Vergaderingen van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft in het verslagjaar zes maal volgens het reguliere schema vergaderd, waarbij alle commissarissen steeds aanwezig waren.

In verband met de komst van de LNG-terminal naar de Eemshaven, hebben er daarnaast (digitaal) nog drie extra ingelaste bijeenkomsten van de raad van commissarissen plaatsgevonden. Commissarissen die niet in de gelegenheid waren een extra ingelaste bijeenkomst bij te wonen, gaven op voorhand hun input aan de voorzitter en conformeerden zich - voor zover van toepassing - nadien aan de aldaar genomen besluiten.

Ook buiten de reguliere vergaderingen was er contact tussen commissarissen onderling, met de directie van de vennootschap en met leden van het managementteam.

Naast deze vergaderingen heeft er driemaal een informeel overleg plaatsgevonden tussen leden van de raad van commissarissen en de directie. Ook de leden van het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports waren hier op uitnodiging bij aanwezig.

De raad van commissarissen is gedurende het jaar steeds in de volle breedte geïnformeerd over zaken die de raad van commissarissen en de onderneming raken.

Werkbezoeken

In juni hebben de raad van commissarissen en de directie een werkbezoek gebracht aan de RWE-centrale in de Eemshaven waarbij zij een toelichting kregen op de lopende en toekomstige projecten van RWE in de Eemshaven en daarbuiten.

Eind augustus brachten de raad van commissarissen en de directie een bezoek aan de LNG-terminal van Gasunie en Vopak op de Maasvlakte in Rotterdam waarbij zij een presentatie kregen van o.a. de terminal manager en een lid van de raad van bestuur van Gasunie. Ook brachten de raad van commissarissen en de directie eind augustus een werkbezoek aan Port of Rotterdam, waarbij met een afvaardiging van de directie van Port of Rotterdam over strategie werd gesproken.

Hoofdpunten van aandacht

Governance structuur:

Ook dit jaar is er veel aandacht geweest voor de governance structuur van de vennootschap en haar aandeelhouder, waarbij (verder) onderzoek is gedaan naar een toekomstbestendige governance structuur van Groningen Seaports met als doel de governance structuur te vereenvoudigen.

Havenvisie:

In mei 2022 zijn de resultaten gepresenteerd van het onderzoek dat in 2021 in opdracht van de aandeelhouder werd ingesteld naar de wijze waarop gronden zijn aangekocht voor de uitbreiding van de Eemshaven Zuidoost. Eén van de aanbevelingen van de onderzoekers was om de bestaande Havenvisie van Groningen Seaports te actualiseren. In 2022 is hiermee gestart. De verwachting is dat dit proces in het tweede kwartaal van 2023 zal worden afgerond.

Risicomanagement:

Naast de onderwerpen die reeds in het interview met de voorzitter van de raad van commissarissen aan de orde kwamen, is ook het onderwerp risicobeoordeling en -beheersing in brede zin aan de orde geweest, waarbij aan de hand van een risicomatrix is gesproken over de gedefinieerde risico's. Met name het onderscheid strategisch, tactisch en operationeel is daarbij aan de orde geweest en in welke mate de mitigerende maatregelen het netto-effect op het risico beheersbaar maken.

Naast de genoemde hoofdpunten van aandacht, heeft de raad van commissarissen zich in zijn vergaderingen beziggehouden met de volgende onderwerpen:

- goedkeuring van het jaarverslag 2021;
- goedkeuring van de begroting voor 2023 en het Bedrijfsplan 2023-2027;
- voordracht voor de benoeming van de externe accountant;
- goedkeuring van grondtransacties;
- goedkeuring van investeringen;
- (her)financiering van de onderneming;
- goedkeuring auditplan;
- rapportages van de interne auditor.

Besluiten

In 2022 heeft de raad van commissarissen 16 directiebesluiten goedgekeurd die betrekking hebben op grondtransacties. Voorts heeft de raad van commissarissen 10 overige directiebesluiten goedgekeurd, welke betrekking hadden op o.a. investeringen, het verstrekken van een lening, het auditplan, het doen van een bijdrage in de kosten van het verwijderen van milieugevaarlijke stoffen en het goedkeuren van de begroting 2023, het bedrijfsplan 2023-2027 en de jaarrekening 2021.

Op grond van de wet en/of statuten zijn 12 van deze directiebesluiten tevens ter goedkeuring aan de aandeelhouder aangeboden.

Financiële rapportage

De directie heeft ieder kwartaal een kwartaalrapportage met de actuele financiële resultaten aan de raad van commissarissen verstrekt, waarbij deze resultaten werden afgezet tegen het budget voor 2022, de jaarverwachting 2022 en de resultaten van 2021.

Auditcommissie

De raad van commissarissen heeft een auditcommissie ingesteld die de raad van commissarissen over specifieke taken adviseert en besluitvorming door de raad van commissarissen voorbereidt. De auditcommissie ziet toe op interne risicobeheersings- en controlesystemen, de financiële informatieverstrekking door de directie en op de rol van de interne auditfunctie. Ook let de auditcommissie erop dat de aanbevelingen van de accountant worden opgevolgd en ziet zij toe op de toepassingen van ICT.

De auditcommissie heeft in 2022 vijf keer vergaderd. Bij deze vergaderingen is de CFO van Groningen Seaports steeds aanwezig geweest. Bij enkele vergaderingen was ook de CEO aanwezig. Ook buiten de vergaderingen was er contact tussen de leden van de auditcommissie onderling en met de CFO.

De auditcommissie heeft de volgende onderwerpen besproken en hierover geadviseerd aan de raad van commissarissen:

- jaarverslag 2021 en de jaarrekening (in aanwezigheid van de accountant);
- begroting voor 2023 en het Bedrijfsplan 2023-2027;
- risicomanagementbeleid;
- kwartaalrapportages;
- benoeming van de externe accountant;
- grondtransacties;
- investeringen;
- (her)financiering van de onderneming;
- auditplan;
- rapportages van de interne auditor.

In het kader van het jaarverslag en de jaarrekening heeft de auditcommissie overleg gehad met de externe accountant.

Jaarrekening 2022

De jaarrekening is opgesteld door de directie en gecontroleerd door Eshuis Accountants. De auditcommissie van de raad van commissarissen heeft de jaarrekening uitvoerig besproken met de directie van Groningen Seaports en de accountant. Vervolgens heeft de raad van commissarissen de jaarrekening met de directie besproken en heeft de accountant de jaarrekening van een goedkeurende controleverklaring voorzien.

Op 12 mei 2023 wordt de jaarrekening ter vaststelling aan de algemene vergadering van aandeelhouders van de vennootschap voorgelegd.

De raad van commissarissen stelt de algemene vergadering voor de jaarrekening van Groningen Seaports over 2022 vast te stellen en de directie van Groningen Seaports kwijting en decharge te verlenen voor het door hen in 2022 gevoerde beleid, alsmede kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2022 uitgeoefende toezicht.

Werkgeversrol van de raad van commissarissen

Een belangrijk onderdeel van de taak van de raad van commissarissen is de werkgeversrol die de raad van commissarissen vervult voor de directie. Het jaargesprek van de raad van commissarissen met de directie werd gevoerd door twee commissarissen waarbij werd gesproken met zowel de afzonderlijke directieleden, als met de beide directeuren gezamenlijk. De relatie tussen de raad van commissarissen en de directie is professioneel en goed. De directie heeft in 2022 onder uitdagende omstandigheden die om flexibiliteit en creativiteit vragen adequaat gefunctioneerd. De raad van commissarissen wordt tijdig en op adequate wijze bij complexe en ingrijpende besluiten betrokken. Ook komen concrete dilemma's aan de orde. De raad van commissarissen onderhoudt een goede onderlinge professionele verstandhouding met de directie en heeft vertrouwen in de directie.

Beloningsbeleid

De bezoldiging van de directie en de raad van commissarissen valt binnen de normen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldiging wordt jaarlijks geïndexeerd. Hoewel niet wettelijk voorgeschreven, volgt Groningen Seaports de WNT.

Ondernemingsraad

(Een afvaardiging van) de raad van commissarissen heeft in 2022 tweemaal overleg gehad met de ondernemingsraad. Daarbij is onder meer gesproken over de algemene gang van zaken binnen de onderneming en over de organisatiewijziging.

Aandeelhouder en algemene vergadering

In de algemene vergadering van 14 oktober 2022 heeft de aandeelhouder de jaarrekening over 2021 vastgesteld en is over dat boekjaar decharge verleend aan directie en raad van commissarissen. Verder is de raad van commissarissen op uitnodiging aanwezig geweest bij, en heeft deelgenomen aan de vergaderingen van het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports waar wordt besloten over de wijze waarop de Gemeenschappelijke Regeling het stemrecht als aandeelhouder van de vennootschap uitoefent.

Dankwoord

De raad van commissarissen bedankt de medewerkers, management, ondernemingsraad en directie van Groningen Seaports voor hun inzet, motivatie en professionaliteit en complimenteert hen met de in 2022 behaalde resultaten, zowel financieel als bedrijfsmatig. Voorts bedankt de raad van commissarissen de aandeelhouder voor diens steun en vertrouwen in Groningen Seaports.

Frans Keurentjes

Voorzitter raad van commissarissen Groningen Seaports

Hoofd- en nevenfuncties leden raad van commissarissen 2022

Dhr. F.A.M. Keurentjes (voorzitter raad van commissarissen)

(1957, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Ondernemer en bestuurder

Nevenactiviteiten

- Voorzitter raad van toezicht Fascinating (Institute for Sustainable Process Technology);
- Lid algemeen bestuur Nationaal programma Groningen;
- Landbouwbedrijf De Tatelaar Agro B.V., Hornhuizen
- Beëdigd Agrarisch Taxateur, Grondkamer Noord, Assen

Dhr. H. (Herman) Roose (voorzitter auditcommissie)

(1965, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- CEO/aandeelhouder Steel Tower Europe Group B.V.
- Algemeen directeur/aandeelhouder THR Marine B.V.

Nevenactiviteiten

- Bestuurslid Stichting Drenthe Kunst Cultuur & Natuur
- Bestuurslid Stichting Noordelijk Cultuur Fonds

Dhr. J. (Joop) Atsma

(1956, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Voorzitter Stichting Brancheorganisatie Kalversector (SBK)
- Voorzitter VOTOB

Nevenactiviteiten

- Lid Eerste Kamer der Staten-Generaal
- Voorzitter Stichting TVM Foundation
- Voorzitter Stichting Fraude Aanpak Detailhandel
- Lid Raad van Advies Arriva
- Lid Algemeen Bestuur VNO-NCW

Mw. D. (Dertje) Meijer

(1965, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Hoofdfunctie

- Business Unit directeur a.i. Trigion Aviation Security (per september 2022)

Nevenactiviteiten

- Directeur Coöperatie Food Center Amsterdam
- Associate partner Boer&Croon
- Voorzitter Raad van Advies NIWO (nationaal en internationaal wegtransport organisatie)

- Commissaris Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad Almere (OMALA) N.V.
- Commissaris Teijin Aramid B.V.

Mw. J. (Jantje) Schiphorst (lid auditcommissie)

(1965, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Hoofdfunctie

- CFO Agrifac Machinery B.V. (per september 2022)
- Bestuurder Stichting Economic Board Groningen (t/m 30 augustus 2022)

Nevenactiviteiten

- Bestuurslid VNO-NCW en MKB-Groningen.

Personalia en nevenfuncties directie

Dhr. C.L. König (CEO)

(1966, Nederlandse nationaliteit, man)

Benoemd per 1 september 2017

Nevenactiviteiten

- Voorzitter raad van commissarissen Rabobank Groninger Land
- Voorzitter Industrietafel Noord-Nederland
- Lid raad van toezicht Stichting TKI Energie en Industrie
- Lid bestuur Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven
- Lid raad van toezicht NorthGrid
- Voorzitter bestuur Stichting EemsdeltaGreen
- Lid raad van advies Start-up Hub Groningen (MOI)
- Lid raad van advies Waddenzeehavens
- Lid bestuur VNO-NCW Noord regio Groningen (tot november 2022)

Dhr. H.V. Sanders (CFO)

(1970, Nederlandse nationaliteit, man)

Benoemd per 1 oktober 2018

Nevenactiviteiten

- Lid raad van advies Delfsail

Deel II

JAAARREKENING

A. Balans

Voor winstbestemming

Bedragen x € 1.000

	Ref.	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	404.860	408.262
Financiële vaste activa	2	65.731	60.555
Totaal Vaste activa		470.591	468.817
Vlottende activa			
Vorderingen	3	16.254	87.682
Liquide middelen	4	10.383	9.303
Totaal Vlottende activa		26.637	96.985
TOTAAL ACTIVA		497.228	565.802
PASSIVA			
Eigen Vermogen			
Geplaatst aandelenkapitaal	5	198.058	198.058
Wettelijke reserves	5	1.552	1.215
Overige reserves	5	67.322	61.603
Resultaat verslagjaar	5	16.133	6.058
Totaal Eigen Vermogen		283.065	266.934
Vorzieningen	6	13.458	13.918
Langlopende schulden	7	128.856	180.356
Kortlopende schulden	8	71.849	104.593
TOTAAL PASSIVA		497.228	565.802

B. Winst-en-verliesrekening

Bedragen x € 1.000

	Ref.	2022	2021
Bedrijfsopbrengsten			
Netto omzet	9	55.214	51.568
Overige opbrengsten	10	2.429	2.580
Totaal Bedrijfsopbrengsten		57.643	54.148
Bedrijfslasten			
Salarissen	11	9.079	7.054
Sociale lasten	11	2.268	1.874
Afschrijvingen	12	10.291	9.763
Overige kosten	13	14.342	22.558
Totaal Bedrijfslasten		35.980	41.249
OPERATIONEEL RESULTAAT		21.663	12.899
Resultaat Deelnemingen	14	4.460	937
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	15	1.324	1.258
Financiële lasten	15	-7.076	-7.532
Totaal Financiële baten en lasten		-5.752	-6.274
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		20.370	7.562
Belastingen	16	4.238	1.504
NETTO RESULTAAT NA BELASTINGEN		16.133	6.058

C. Overzicht van het totaalresultaat 2022

Bedragen x € 1.000

	2022	2021
Nettoresultaat na belastingen	16.133	6.058
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen		
Totaalresultaat	16.133	6.058

D. Kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000

	2022	2021
Operationeel bedrijfsresultaat	21.663	12.899
Correctie operationele kasstroom grondtransacties	1.076	7.809
Afschrijvingen	10.291	9.763
Mutatie werkkapitaal	69.856	6.339
Mutatie voorzieningen	-460	3.251
Uit bedrijfsactiviteiten	102.426	40.061
Ontvangen rente	62	828
Betaalde rente	-7.467	-7.923
Betaalde vennootschapsbelasting	-1.638	-4.745
Ontvangen dividend	6.067	-
	-2.976	-11.840
Kasstroom uit operationele activiteiten	99.450	28.221
Investerings in materiele vaste activa	-9.225	-9.215
Desinvesteringen in materiele vaste activa	1.718	180
Bijdragen derden	-	-
Investerings in financiële vaste activa	-10.491	-11.208
Desinvesteringen in financiële vaste activa	1.978	2.143
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-16.020	-18.100
Ontvangsten uit leningen	13.000	17.500
Aflossingen leningen	-95.350	-22.650
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-82.350	-5.150
Netto kasstroom	1.080	4.971
Saldo liquide middelen begin verslagperiode	9.303	4.332
Saldo liquide middelen einde verslagperiode	10.383	9.303
Mutatie liquide middelen	1.080	4.971

E. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening

Verslaggevingskader

De jaarrekening over 2022 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activiteiten

Groningen Seaports is een naar Nederlands recht opgerichte Naamloze Vennootschap, statutair gevestigd te Delfzijl (KvK-nummer 58141057). De voornaamste activiteiten bestaan uit: het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens in Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen en niet haven-gebonden terreinen, het aan derden uitgeven van deze terreinen, het ondersteunen van het Havenschap bij de uitoefening van haar taken, het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied. De jaarrekening is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel.

Oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Lijst van kapitaalbelangen

Niet geconsolideerde maatschappijen en kapitaalbelangen, gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde:

- NV Ontwikkelingsmaatschappij Rail Service Centre Groningen (RSCG) - Groningen Railport te Veendam: 65,92%-deelneming (2021: 65,92%-deelneming);
- Fivelpoort Beheer BV te Delfzijl: 100%-deelneming (2021: 100%-deelneming).
- Zonnepark Valgenweg BV te Delfzijl: 25%-deelneming (2021: 25%-deelneming)
- Sunports Delfzijl BV te Rotterdam: 49%-deelneming (2021: 49%-deelneming)
- Helios Eemshaven BV te Eemshaven: 20%-deelneming (2021: 20%-deelneming)
- Windpark Mauve BV te Amersfoort: 20%-deelneming (2021: 20%-deelneming)
- Windpark Mondriaan BV te Amersfoort: 20%-deelneming (2021: 20%-deelneming)

Het volgende kapitaalbelang wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs:

- Bio Plastics Investment Groningen BV (BPIG) te Groningen: 50%-deelneming (2021: nvt)

Dit belang is opgenomen onder de Overig effecten in de jaarrekening van Groningen Seaports.

De deelnemingen RSCG en Fivelpoort Beheer BV zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel. Voor de deelnemingen in zonneparken en windparken geldt dat Groningen Seaports wel invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid echter is hier geen sprake van overheersende zeggenschap.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en bijdragen van derden. De onder de materiële vaste activa opgenomen 'Materiële vaste activa in aanbouw' zijn opgenomen voor zover de prestatie door de tegenpartij is gerealiseerd.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele investeringssubsidies en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardevermindering-verliezen. In de jaren voor de verzelfstandiging werden de in erfpacht uitgegeven gronden gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs. Per verzelfstandigingsdatum (14 juni 2013) is verondersteld dat de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden de historische kostprijs betreft ("deemed cost") rekening houdend met eventuele lagere opbrengstwaarde.

Het groot onderhoud van de activa wordt geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte levensduur. De reguliere jaarlijkse onderhoudskosten worden op het moment van realisatie ten laste van het resultaat gebracht. Indien de verwachting omtrent de afschrijvings-methode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Groningen Seaports beoordeelt op elke balansdatum of een materieel vast actief of groep van materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Groningen Seaports onderkent één groep van materiële vaste activa/kasstroom genererende eenheden, namelijk de gezamenlijke havens van Delfzijl (zeehaven en de binnenhavens) en de Eemshaven.

Voor alle categorieën materiële vaste activa (kasstroom genererende eenheden) die tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen een impairmenttoets uitgevoerd. Indien uit deze toets blijkt dat er sprake is van een bijzondere waardevermindering dan wordt de omvang van dit verlies bepaald en als bijzondere waardevermindering in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Terugneming

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Financiële vaste activa

Niet geconsolideerde deelnemingen waarin Groningen Seaports invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van Groningen Seaports in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen vanaf het moment van verwerving verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van Groningen Seaports in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen. Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt zo nodig een voorziening opgenomen. Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

De langlopende vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderverschillen. Baten en lasten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt zodra de vorderingen aan een derde worden overgedragen of een bijzondere waardevermindering ondergaan, alsmede via het amortisatieproces.

Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het boekjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze zijn doorgevoerd in de Wet op de vennootschapsbelasting. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd indien het waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekening-mogelijkheden kunnen worden benut. Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd voor zover de vorderingen en verplichtingen onderdeel uitmaken van dezelfde fiscale eenheid en voor zover deze eenzelfde looptijd hebben.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde, vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus een eventuele benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit Geplaatst aandelenkapitaal, Wettelijke reserves, Overige reserves en Resultaat boekjaar.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien het effect van de tijdswaarde materieel is, worden de voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde.

De grondslag nominale waarde geldt voor de opgenomen voorzieningen nazorg bagger-speciestortplaatsen, geluidsisolatie, jubileum personeel, personele regelingen en sanering terreinen.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Kortlopende schulden

De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Financiële instrumenten

Groningen Seaports maakt gebruik van een afgeleid financieel instrument (renteswap) ter afdekking van de gelopen risico's betreffende renteschommelingen. Ten aanzien van het rentederivaat wordt hedge-accounting toegepast. In geval sprake is van kostprijs-hedge-accounting en voor zover sprake is van ineffectiviteit (de nominale waarde van de renteswap overstijgt de afgedekte positie, zijnde de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen), is de lagere marktwaarde van de renteswap tot waardering gebracht. De marktwaarde van de renteswap wordt onder meer bepaald door de marktrente en de verwachte ontwikkeling daarvan in relatie tot de contractuele rente.

Derivaten met toepassing van kostprijs-hedge-accounting

De afdekkingen worden volgens kostprijs-hedge-accounting verwerkt, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- documentatie van de algemene hedge-strategie, hoe de hedge-relaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedge-relaties;
- documentatie van de in het soort hedge-relatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities;
- verwerking van de ineffectiviteit in de winst-en-verliesrekening.

De afdekkingen die aan deze strikte voorwaarden voor hedge-accounting voldoen, worden als volgt verantwoord.

De waardering van het derivaat is afhankelijk van de afgedekte post en is als volgt:

- Indien de afgedekte (geamortiseerde) post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, dan wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd;

- Zolang de afgedekte post in de kostprijshedge nog niet in de balans is verwerkt, wordt ook het hedge-instrument niet geherwaardeerd. Indien de afgedekte post een monetaire post in vreemde valuta betreft, wordt het derivaat ook gewaardeerd tegen de contante koers op balansdatum. Indien het derivaat valuta-elementen in zich heeft, wordt het verschil tussen de contante koers die geldt op het moment van afsluiten van het derivaat en de termijnkoers waartegen het derivaat zal worden afgewikkeld, verdeeld over de looptijd van het derivaat.

De resultaatbepaling is als volgt:

- Op elke balansdatum wordt bepaald of er sprake is of is geweest van ineffectiviteit;
- Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijshedge een ineffectief deel bevat;
- Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de winst-en-verliesrekening;
- Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de daarmee verbonden nog niet in het resultaat verwerkte winsten of verliezen in dezelfde periode(n) in de winst-en-verliesrekening verantwoord als waarin het verkregen actief/aangegane verplichting van invloed is op het resultaat. Indien wordt verwacht dat een (deel van een) verlies dat nog niet in de winst-en-verliesrekening is verwerkt, in de toekomst niet met een tegengestelde winst uit de afgedekte positie wordt gecompenseerd, dan wordt dit verlies direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Kostprijshedge-accounting wordt beëindigd indien:

- Het hedge-instrument afloopt, wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend. Het cumulatieve gerealiseerde resultaat op het hedge-instrument dat nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt toen er sprake was van een effectieve hedge, wordt afzonderlijk in de overlopende posten in de balans verwerkt tot de afgedekte transactie plaatsvindt;
- De hedge-relatie niet meer voldoet aan de criteria voor hedge-accounting. Indien de afgedekte positie een in de toekomst verwachte transactie betreft, vindt de verwerking van de hedge-resultaten als volgt plaats:
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting nog plaatsvindt, wordt hedge-accounting vanaf dat moment stopgezet. Het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, blijft afhankelijk van de situatie off-balance of op de balans.
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, wordt het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, naar de winst-en-verliesrekening overgebracht.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst (waaronder een erfpachtovereenkomst) een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Groningen Seaports als lessee

Groningen Seaports is lessee ten aanzien van een aantal financial lease contracten. In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een constante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting.

Het geactiveerd lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt. In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Groningen Seaports als lessor

Groningen Seaports is lessor ten aanzien van een aantal operational lease contracten. Bij operationele lease worden de leasebaten op tijdsevenredige basis over de leaseperiode ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Initiële directe kosten worden toegerekend over de leaseperiode tegenover de leasebaten. De uitgegeven erfpachtcontracten worden gekwalificeerd als operationele leasing.

Groningen Seaports is lessor ten aanzien van een financial lease contract. Bij financial lease wordt de contante waarde van de in de toekomst te ontvangen leasetermijnen opgenomen. Het verschil tussen de contante waarde van de in de toekomst te ontvangen leasetermijnen van de lessee en de boekwaarde van het actief wordt als omzet in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Netto-omzet

Onder netto omzet wordt verstaan de omzet die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen. De omzet heeft voornamelijk betrekking op in rekening gebrachte havengelden, verkoop gronden en inkomsten uit exploitatie van terreinen en faciliteiten.

Scheepvaart

De opbrengsten uit hoofde van exploitatie van de havens (waaronder havengelden, kadegelden en ligplaatsgelden) worden toegerekend aan het jaar waarin de prestatie door Groningen Seaports is geleverd.

Exploitatie van terreinen

De opbrengsten uit hoofde van de exploitatie van terreinen (waaronder uitgifte van gronden in erfpacht, verhuur van gronden en verlening van opstalrechten) worden verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Verkoop van gronden

Opbrengst uit verkoop van gronden wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de gronden zijn overgedragen aan de koper, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen van diensten aan derden

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen, waarin de opbrengsten zijn gedeerd dan wel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Subsidies en bijdragen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en per saldo als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelslasten

De uit de arbeidsvoorwaarden voortvloeiende kosten voor salarissen, pensioenen en sociale lasten worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Rente

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en aflossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en in de balans de amortisatiewaarde van de schuld. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Indien extra wordt afgeschreven, wordt dit toegelicht. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van het verlies (bijzondere waardevermindering) bepaald en in de winst-en-verliesrekening verwerkt in het jaar waarin de bijzondere waardevermindering haar oorsprong vindt.

Vennootschapsbelasting

Alle aandelen van Groningen Seaports worden gehouden door een publieksrechtelijk rechtspersoon (GR Havenschap Groningen Seaports). Op grond van art. 2 lid 3 en 7 van de wet op de Vennootschapsbelasting waren de activiteiten van Groningen Seaports tot en met 31 december 2016 vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Vanaf 1 januari 2017 is dit artikel vervallen en is Groningen Seaports wel vennootschapsbelastingplichtig.

Uitvoeisel van de invoering van de belastingplicht ingaande 1 januari 2017 is dat een fiscale openingsbalans naar de situatie per 1 januari 2017 is opgesteld. De onderscheiden balansposten dienen op de fiscale openingsbalans te worden gewaardeerd naar de waarde in het economisch verkeer. Groningen Seaports is reeds geruime tijd doende geweest om ten behoeve van de waardering van de balansposten informatie te verzamelen en op basis hiervan, mede met behulp van externe deskundigheid op het gebied van waardering en taxatie, te komen tot een bepaling van de waarde van de activa en passiva van Groningen Seaports per 1 januari 2017 in het economisch verkeer.

In 2022 is tussen Groningen Seaports en de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst ondertekend. De besprekingen hebben in de jaren daarvoor plaatsgevonden waardoor de ondertekening nog slechts een formele afhandeling was. De belasting over het resultaat omvat de belasting over het resultaat van het verslagjaar en latente belastingen.

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscale compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Acute belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftekbare kosten. De belastingvorderingen en belastingverplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering. Tussen de vennootschap en haar Nederlandse groepsmaatschappijen bestaat alleen met Fivelpoort Beheer BV een fiscale eenheid.

Latente belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering, wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa respectievelijk voorzieningen.

De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. Hierbij wordt uitgegaan van het geldende belastingtarief. De latente belastingverplichtingen en vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien de vennootschap een in rechte afdwingbaar recht heeft om actuele belastingvorderingen te salderen met actuele belastingverplichtingen en de uitgestelde belastingvorderingen en de uitgestelde belastingverplichtingen verband houden met winstbelastingen die betrekking hebben op dezelfde fiscale eenheid en door dezelfde belastingautoriteit worden geheven.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

F. Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Gronden en erfpacht	Infrastructuur	Materiële vaste activa in aanbouw	Gebouwen	Overige vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde 31-12-2021	158.504	311.908	15.083	6.837	20.290	512.623
Cumulatieve afschrijvingen	-	-87.315	-	-2.137	-14.909	-104.361
Boekwaarde 31-12-2021	158.504	224.594	15.083	4.700	5.381	408.262
Investerings	-	-	9.737	-	-	9.737
Desinvesteringen	-1.076	-2.378	-348	-	-664	-4.466
Afschrijving Desinvestering	-	1.326	-	-	346	1.672
Herwaardering	-1.078	1.024	-	-	-	-54
Ingebruikneming activa	-	3.042	-3.719	-	677	0
Afschrijvingen	-	-9.246	-	-189	-856	-10.291
Boekwaarde 31-12-2022	156.350	218.362	20.753	4.513	4.885	404.860
Cumulatieve afschrijvingen	-	-95.235	-	-2.326	-15.419	-112.980
Aanschafwaarde 31-12-2022	156.350	313.596	20.753	6.837	20.303	517.839

Gronden en erfpachtterreinen

De gronden en erfpachtterreinen hebben betrekking op de nog in erfpacht uit te geven/te verkopen gronden en de in erfpacht uitgegeven terreinen. De verdeling van de post gronden en erfpachtterreinen is als volgt:

Bedragen x € 1.000

		31-12-2022		31-12-2021	
Uit te geven gronden	531 ha	29.822	568 ha	34.008	
Overig/beperk uitgeefbaar	238 ha	2.348	240 ha	2.409	
Terreinen uitgegeven in erfpacht	397 ha	121.716	381 ha	119.725	
Overig uitgegeven	156 ha	2.464	149 ha	2.362	
Infrastructuur	869 ha		874 ha		
	2.190 ha	156.350	2.211 ha	158.504	

Voorraad gronden (nog in erfpacht uit te geven/te verkopen)

Van de nog uit te geven gronden met een boekwaarde van € 29.822.000 (2021: € 34.008.000) is Groningen Seaports NV geen juridisch, maar wel economisch eigenaar. Het economisch eigendom is onder andere overgedragen door GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV door middel van het vestigen van erfpachtrecht op de terreinen (financiële leasecontracten). Voorzover op balansdatum nog geen erfpachtrecht is gevestigd op nieuw verworven gronden, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV. Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Naast de netto 531 uitgeefbare hectares is er ook nog 238 hectare niet uit te geven grond, dit is grond dat gebruikt wordt voor kabel- en leidingstroken, gronddepot of heeft een groenbestemming. Deze hectares hebben een boekwaarde van € 2.348.000 (2021: € 2.409.000).

In erfpacht uitgegeven terreinen

De in erfpacht uitgegeven terreinen betreffen operationele leaseovereenkomsten. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de toelichting op operationele lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen. Van de in erfpacht uitgegeven terreinen met een boekwaarde van € 121.716.000 (2021: € 119.725.000) is Groningen Seaports NV geen juridisch, maar wel economisch eigenaar. Het economisch eigendom is onder andere overgedragen door GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV door middel van het vestigen van erfpachtrecht op de terreinen (financiële leasecontracten). Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Naast de uitgegeven gronden in erfpacht zijn er ook gronden uitgegeven in verhuur en opstal, dit betreft in totaal 156 hectare met een boekwaarde € 2.464.000 (2021: 2.362.000).

Infrastructuur

Onder infrastructuur zijn de in gebruik genomen infrastructurele werken opgenomen. Het betreft hier met name havenbekkens, kaden, wegen, steigers en utilitaire voorzieningen zoals stoomleidingen. De totale oppervlakte dat gebruikt wordt voor infrastructuur bedraagt 869 hectare. In de jaarrekening 2021 is voor infrastructuur 869 ha vermeld, dit had 874 ha moeten zijn. Het verschil betreft een kadeterrein dat niet was opgenomen. Ditzelfde terrein is in 2022 uitgegeven in huur en opstal en daar verantwoord. De jaarlijkse onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Materiële vaste activa in aanbouw

Onder Materiële vaste activa in aanbouw zijn de investeringsprojecten opgenomen die nog niet gereed zijn dan wel nog niet in gebruik zijn genomen. De infrastructurele werken die gereed zijn dan wel in gebruik zijn genomen worden opgenomen onder de post 'Infrastructuur'. Ook in 2022 is om die reden een deel van de Materiële vaste activa in aanbouw overgeboekt naar Infrastructuur. De grootste projecten welke worden verantwoord onder de Materiële vaste activa in aanbouw betreffen de werkzaamheden op het te ontwikkelen terrein Heveskes en het te ontwikkelen terrein Oosterhorn-Zuid. Beide terreinen bevinden zich in Delfzijl. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten en bedraagt voor 2022 € 192.000. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat. Op de investeringen is in 2022 € 0,25 miljoen subsidie in mindering gebracht.

Bedrijfsgebouwen en overige vaste activa

De bedrijfsgebouwen betreft met name het kantoorgebouw aan de Handelskade Oost in Delfzijl. De jaarlijkse onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Toelichting

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van de kosten van aanschaf of vervaardiging (lineaire afschrijving) waarbij rekening wordt gehouden met de geschatte economische gebruiksduur. Bij infrastructurele werken vindt de eerste afschrijving plaats in het jaar waarop het actief beschikbaar is voor beoogd gebruik. Op overige investeringen wordt afgeschreven vanaf het moment van levering of bij ingebruikname. Op gronden wordt niet afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

Asset	Percentage	Jaren
Gronden en terreinen	-	-
Infrastructuur	1,33% - 20%	5 - 75
Bedrijfsgebouwen	2,50% - 20%	5 - 40
Overige materiele vaste activa	2,00% - 20%	5 - 50

Impairment

Groningen Seaports beoordeelt per balansdatum of een materieel actief of groep van materiele vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Op grond van informatie uit externe bronnen en interne bronnen zijn er geen aanwijzingen bekend dan wel waarschijnlijk dat sprake is van een bijzondere waardevermindering. Een impairment toets heeft derhalve niet plaatsgevonden.

2. Financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Deelnemingen	19.605	20.411
2 Langlopende vorderingen	428	260
3 Financial lease	18.757	19.893
4 Actieve belastinglatentie	16.941	19.991
5. Overige effecten	10.000	-
Totaal Financiële vaste activa	65.731	60.555

2.1 Deelnemingen

Bedragen x € 1.000

Deelneming	31-12-2021	Aandeel in resultaat	Kapitaalstorting	Investing / aankoop	31-12-2022
1 RSCG - Groningen Railport Veendam (65,92%)	3.074	302	-	-	3.376
2 Fivelpoort Beheer BV te Delfzijl (100%)	-	-	-	-	-
3 Zonnepark Valgenweg BV (25%)	218	-21	133	-	330
4 Sunport Delfzijl BV (49%)	4.829	306	-	-1.661	3.474
5 Helios Eemshaven BV (20%)	216	415	-	-	630
6 Windpark Mondriaan BV (20%)	6.863	2.265	-	-2.456	6.672
7 Windpark Mauve BV (20%)	5.211	1.860	-	-1.950	5.121
Totaal deelnemingen	20.411	5.128	133	-6.067	19.605

- Het aandeel in het resultaat van Groningen Railport betreft het verwachte resultaat van 2022 en de verwerking van het definitieve resultaat van 2021.
- De negatieve vermogenswaarde van Fivelpoort Beheer BV bedroeg per 1-1-2022 € 11.092.000. In 2022 is het definitieve resultaat van 2021 en het verwachte resultaat over 2022 verwerkt, samen bedraagt dit € 668.000 negatief. De netto vermogenswaarde per 31-12-2022 komt hiermee uit op € 11.760.000 negatief. Deze negatieve netto vermogenswaarde is gesaldeerd met de vordering vanuit rekening-courant met Fivelpoort beheer BV, onderdeel van de kortlopende vorderingen.
- Voor Zonnepark Valgenweg BV is in 2022 een aanvullende kapitaalstorting gedaan. Verder is het verwachte resultaat van 2022 en het definitieve resultaat van 2021 verwerkt.
- Vanuit Sunports Delfzijl BV is in 2022 dividend ontvangen. Verder is het verwachte resultaat van 2022 en het definitieve resultaat van 2021 verwerkt.
- Het aandeel in het resultaat van Helios Eemshaven BV betreft het verwachte resultaat van 2022 en de verwerking van het definitieve resultaat van 2021.
- (6&7) Vanuit de deelnemingen Windpark Mondriaan BV en Windpark Mauve BV is in 2022 dividend ontvangen. Verder is het verwachte resultaat over 2022 opgenomen.

De deelnemingen Groningen Railport en Fivelpoort Beheer BV zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel. Voor de deelnemingen in zonneparken en windparken geldt dat Groningen Seaports wel invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid echter is hier geen sprake van overheersende zeggenschap.

2.2 Langlopende vorderingen

Bedragen x € 1.000

Vordering	31-12-2021	Verstekte leningen	Ontvangen aflossingen	Voorziening oninbaar	31-12-2022
Termijndebiteuren	260	358	190	-	428
Totaal langlopende vorderingen	260	358	190	-	428

De post Termijndebiteuren betreft betalingsafspraken welke met klanten zijn overeengekomen. De looptijd van de vorderingen wordt met de verschillende debiteuren in een overeenkomst vastgelegd.

Onder de aflossingen is ook een bedrag opgenomen dat naar verwachting in 2023 wordt ontvangen, in totaal € 164.000. Dit bedrag is opgenomen onder de Overige vorderingen.

2.3 Financial lease

Bedragen x € 1.000

Financial lease	31-12-2021	Toevoeging	Aflossing	31-12-2022
Financial lease	19.893	652	-1.788	18.757
Totaal Financial lease	19.893	652	-1.788	18.757

In 2017 is een koopoptie overeengekomen met een gevestigd bedrijf in de haven waarbij dit bedrijf het recht heeft grond aan te kopen tegen een overeengekomen (indexeerde) prijs. Dit bedrijf kan deze koopoptie op elk moment tot uiterlijk 2026 uitoefenen, waarbij Groningen Seaports verplicht is de grond te leveren. Vanaf de jaarrekening 2020 wordt deze overeenkomst verwerkt als een vordering vanuit financial lease.

2.4 Actieve belastinglatentie

Bedragen x € 1.000

Actieve belastinglatentie	31-12-2021	Dotatie	Vrijval	31-12-2022
Actieve belastinglatentie	19.991	568	-3.618	16.941
Totaal actieve belastinglatentie	19.991	568	-3.618	16.941

Met ingang van 1 januari 2017 is Groningen Seaports onderworpen aan vennootschapsbelasting. In 2022 is een vaststellingsovereenkomst ondertekend tussen Groningen Seaports en de Belastingdienst over de fiscale openingsbalans. Voor het verschil tussen de fiscale waarde en de commerciële waarde is vanaf de jaarrekening 2020 een latente belastingvordering gevormd.

F. TOELICHTING OP DE BALANS

Volgens de fiscale openingsbalans in de vaststellingsovereenkomst is het fiscale vermogen per 1-1-2017 € 140 miljoen hoger dan het commerciële vermogen per die datum. Het fiscale vermogen per 1-1-2017 bedraagt € 357 miljoen, het commerciële vermogen bedraagt € 218 miljoen per die datum. Een deel van dit verschil is tijdelijk van aard. In 2020 is op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving een latente belastingvordering gevormd voor het verschil tussen de fiscale waarde en de commerciële waarde. Voor het waardeverschil op de vrije voorraad grond is een latentie gevormd op basis van 66% van dit waardeverschil. Het uitgangspunt is dat deze latentie gerealiseerd kan worden doordat de mogelijkheid tot toekomstige verkoop van terreinen bestaat. We toetsen jaarlijks of deze latentie in de toekomst gerealiseerd kan worden. Tot op heden is de beoordeling dat dit gerealiseerd gaat worden.

Bij verkoop van gronden wordt voor fiscale doeleinden een hogere boekwaarde grond ten laste van het resultaat gebracht wat leidt tot een vermindering van de te betalen ('acute') vennootschapsbelasting. Verder wordt jaarlijks fiscaal een vrijval van de fiscale voorziening derivaat geboekt wat leidt tot een vermeerdering van de te betalen ('acute') vennootschapsbelasting.

Een latente belastingvordering (actieve belastinglatentie) dient te worden verantwoord ten gunste van de winst-en-verliesrekening, voor zover het waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn, waarmee de verrekening mogelijkheden kunnen worden benut. Op grond van de aanvullende afspraken die in 2021 met de Belastingdienst zijn gemaakt worden aanvullend latente belastingvorderingen gevormd voor dotaties aan voorzieningen. De vrijval van de latente belastinglatentie vindt plaats na aanwending van de voorziening. Voor de latente belastingen per 31-12-2022 is uitgegaan van het meest actuele belastingplan. Het tarief voor de vennootschapsbelasting bedraagt vanaf 2022 25,8%.

Voor een verdere toelichting op de last vennootschapsbelasting, zie toelichting 16 'Belastingen'.

Van de looptijd van de actieve belastinglatentie korter dan een jaar is geen betrouwbare schatting te geven.

2.5 Overige effecten

Bedragen x € 1.000

Overige effecten	31-12-2021	Nieuwe participaties	Afboekingen	31-12-2022
Participatie BPIG	-	10.000	-	10.000
Totaal overige effecten	-	10.000	-	10.000

In 2022 is Groningen Seaports medeaandeelhouder geworden van Bio Plastics Investment Groningen BV (BPIG). Deze BV is opgericht met als doel om gezamenlijk met een aantal noordelijke partijen te investeren in Avantium Renewable Polymers BV (ARNP). ARNP is onderdeel van Avantium NV en richt zich op de ontwikkeling en productie van Bio-plastics.

3. Vorderingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Handelsdebiteuren	3.816	2.194
2 Vorderingen op groepsmaatschappijen/deelnemingen	4.969	5.581
3 Overige vorderingen	7.223	78.614
4 Overlopende activa	246	1.294
Totaal Vorderingen	16.254	87.682

3.1 Handelsdebiteuren

De post handelsdebiteuren bedraagt € 11.531.000, hierop is ten behoeve van de presentatie € 3.630.000 in mindering gebracht wegens gefactureerde omzet voor 2023. Van de handelsdebiteuren is € 4.086.000 voorzien als oninbaar. Tegen een aantal debiteuren loopt een juridische procedure om inning te bewerkstelligen. Het verloop van de voorziening op handelsdebiteuren is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021		3.488
Mutaties in 2022		
Toevoeging	831	
Vrijval ten gunste van het resultaat	-233	
Stand 31-12-2022		4.086

3.2 Vorderingen op Groepsmaatschappijen en Deelnemingen

De vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen bestaan uit de volgende rekening-courant verhoudingen:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021		
Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports		191
Fivelpoort Beheer BV		16.538
Stand 31-12-2022		16.728

Fivelpoort Beheer BV

Conform de rekening-courant overeenkomst met Fivelpoort wordt er rente in rekening gebracht over de gemiddelde stand van het rekening-courant saldo. Over 2022 is 3,44% rente in rekening gebracht. De renteopbrengst is verantwoord onder 'financiële baten en lasten' in de Winst-en-verliesrekening. Groningen Seaports is hoofdelijk aansprakelijk voor de vermogenstekorten van de deelneming in Fivelpoort Beheer BV. Om deze reden is een voorziening gevormd voor het volledige vermogenstekort van Fivelpoort Beheer BV. Deze voorziening is in mindering gebracht op het te vorderen bedrag rekening-courant verhouding met Fivelpoort Beheer BV. De toelichting op de mutatie in 2022 is opgenomen onder de toelichting op de deelnemingen, onderdeel van de Financiële vaste activa.

Het verloop van de voorziening deelneming Fivelpoort is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021		11.092
Mutaties in 2022		
Negatief resultaat Fivelpoort	668	
Stand 31-12-2022		11.760

3.3 Overige vorderingen

De specificatie van de 'Overige vorderingen' is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Vordering in verband met de gestorte borg als gevolg van de negatieve waarde van een afgesloten derivaat. Groningen Seaports heeft geen recht van onderpand. In het hoofdstuk 'Financiële instrumenten' is deze zogenaamde CSA verder toegelicht.	3.270
Vordering op GR Havenschap Groningen Seaports voor de dienstenvergoeding 2022	1.764
De verwachte aflossing van de termijndebiteuren	164
Overige vorderingen	2.025
Stand 31-12-2022	7.223

3.4 Overlopende activa

De post overlopende activa heeft betrekking op vooruitbetaalde kosten voor 2023.

4. Liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Kas	1	-
Bank	10.382	9.303
Totaal Liquide middelen	10.383	9.303

Bankrekeningen met een positief saldo zijn onder de liquide middelen opgenomen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vennootschap.

5. Eigen Vermogen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Geplaatst aandelenkapitaal	198.058	198.058
2 Wettelijke reserves	1.552	1.215
3 Overige reserves	67.322	61.603
4 Resultaat verslagjaar	16.133	6.058
Totaal Eigen vermogen	283.064	266.934

5.1 Geplaatst aandelenkapitaal

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	198.058
Mutaties in 2021	-
Stand 31-12-2021	198.058
Mutaties in 2022	-
Stand 31-12-2022	198.058

Groningen Seaports NV is opgericht op 14 juni 2013 door de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (voorheen Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Eemshaven/Delfzijl). Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 600 miljoen, verdeeld over 600 miljoen aandelen met een nominale waarde van € 1. Het geplaatst kapitaal bedraagt bij oprichting en einde boekjaar € 198.058.000 verdeeld in 198.058.000 gewone aandelen van € 1 nominaal. Volstorting van het geplaatst kapitaal heeft plaatsgevonden door inbreng (in natura) van de onderneming van GR Havenschap Groningen Seaports.

5.2 Wettelijke reserves

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	72
Mutatie:	1.143
Stand 31-12-2021	1.215
Mutatie:	337
Stand 31-12-2022	1.552

De wettelijke reserve betreft de wettelijke reserve deelnemingen die betrekking heeft op de deelnemingen waarin Groningen Seaports geen overheersende zeggenschap heeft en daarmee geen resultaatuitkeringen kan afdwingen. Deze deelnemingen zijn gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Deze wettelijke reserve is voor het eerst in de jaarrekening 2022 opgenomen ten laste van de overige reserves. De vergelijkende cijfers 2021 zijn hierop aangepast.

5.3 Overige reserves

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	30.193
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2020	32.553
Af: mutatie wettelijke reserve:	-1.143
Stand 31-12-2021	61.603
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2021	6.058
Af: mutatie wettelijke reserve:	-337
Stand 31-12-2022	67.322

Het resultaat van het vorig boekjaar wordt toegevoegd aan de overige reserve. In 2022 is een wettelijke reserve gevormd, deze is ten laste van de overige reserve gebracht. Deze wettelijke reserve is voor het eerst in de jaarrekening 2022 opgenomen. De vergelijkende cijfers 2021 zijn hierop aangepast.

5.4 Resultaat verslagjaar

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Resultaat boekjaar 2021	-	6.058
Resultaat boekjaar 2022	16.133	-
Resultaat verslagjaar	16.133	6.058

Voorstel winstbestemming 2022

Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het resultaat ad. € 16.133.000 toe te voegen aan de overige reserves.

6. Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Nazorg baggerspeciéstortplaatsen	3.482	3.798
2 Geluidsisolatie	301	241
3 Jubileum personeel	65	58
4 Personele regelingen	589	163
5 Sanering terreinen	9.022	9.659
Totaal voorzieningen	13.458	13.918

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

6.1 Voorziening nazorg baggerspeciéstortplaatsen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	3.798
Mutaties in 2022	
Toevoeging	
Onttrekking	-268
Vrijval ten gunste van het resultaat	-48
Stand 31-12-2022	3.482

De voorziening nazorg baggerspeciéstortplaatsen is tot en met 2020 gevormd om de kosten voor de nazorgregelingen te kunnen dekken. De voorziening is altijd gebaseerd geweest op de Verordening op de instelling en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Groningen. In 2021 is besloten tot, en aangevangen met, het ontmantelen van twee stortplaatsen en het gereedmaken van één stortplaats om over te dragen in de nazorgregeling. In 2022 is hieraan een vervolg gegeven en is de ontmanteling van één depot afgerond. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde. Het saldo van de voorziening per 31 december 2022 zal naar verwachting toereikend zijn voor de genoemde uitgaven.

Naar verwachting zal in 2023 de volledige voorziening ter hoogte van € 3,4 miljoen worden aangewend.

6.2 Voorziening Geluidsisolatie

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	241
Mutaties in 2022	
Toevoeging	60
Onttrekking	-
Stand 31-12-2022	301

Eind januari 2010 is in de Stuurgroep Geluid (Provincie, Gemeente Delfzijl, EZ Noord, Groningen Seaports en SBE) een akkoord bereikt over een nieuwe geluidszone voor het haven- en industriegebied van Delfzijl. Dit akkoord behelst onder meer een nieuwe geluidszone Havens/Industrie Delfzijl, die voldoende ruimte biedt aan zowel wonen als werken. Ook over de verdeling van de kosten van de nieuwe geluidszone hebben de betrokken partijen een akkoord gesloten. Groningen Seaports voorziet één euro per uitgegeven vierkante meter in Delfzijl vanaf 2010.

Naar verwachting zal in 2023 geen onttrekking plaatsvinden ten laste van deze voorziening. In de komende vijf jaren zal naar verwachting € 301.000 worden aangewend ten laste van deze voorziening.

6.3 Voorziening Jubileum personeel

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	58
Mutaties in 2022	
Toevoeging	14
Onttrekking	-7
Stand 31-12-2022	65

Deze voorziening is gevormd in verband met de betaling van een jubileumuitkering bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar. In 2022 is een bedrag van € 7.000 onttrokken aan de voorziening jubileum personeel in verband met betaling van jubileumuitkeringen. In 2023 zal naar verwachting € 3.000 worden aangewend voor jubileumuitkeringen en in de komende 5 jaren zal naar verwachting € 33.000 worden aangewend ten laste van deze voorziening.

6.4 Voorziening Personele regelingen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	163
Mutaties in 2022	
Toevoeging	478
Onttrekking	-52
Vrijval ten gunste van het resultaat	
Stand 31-12-2022	589

Deze voorziening is gevormd in verband met verplichtingen aan personeel in het kader van uittreden wegens ziekte, toekomstige bijdragen in re-integratie-trajecten tweede spoor en overige uitgestelde beloningen. Naar verwachting heeft € 425.000 van de voorziening personele regelingen betrekking op een looptijd korter dan een jaar, € 133.000 heeft betrekking op de periode van 2 tot 5 jaar. Het resterende deel is langlopend.

6.5 Voorziening sanering terreinen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	9.659
Mutaties in 2022	
Toevoeging	2.200
Onttrekking	-57
Vrijval ten gunste van het resultaat	-2.780
Stand 31-12-2022	9.022

In 2017 is een voorziening gevormd voor het saneren van terreinen die onder het beheer van Groningen Seaports vallen. De voorziening is onder andere gevormd in verband met een discontinuïteit van gebruikers van terreinen. Op een terrein zijn afvalstoffen opgeslagen welke verwijderd dienen te worden. Deze verplichting is na faillissement van een gebruiker van een terrein bij Groningen Seaports komen te liggen.

De omvang van de voorziening is bepaald door de beste schatting van de kosten te maken die noodzakelijk zijn om saneringen uit te voeren, welke afhankelijk zijn van bepaalde ingeschatte parameters. Deze parameters omvatten onder meer de hoeveelheid af te voeren afvalstoffen en de hiermee gepaard gaande verwerkingskosten en transportkosten, alsmede de mate van verontreiniging van de ondergrond en grondwater en zijn ingeschat op basis van de thans beschikbare informatie. Tevens is een inschatting gemaakt van de verwachte kosten als gevolg van de opgelegde last onder dwangsom. Op basis van voorstaande is in 2022 een vrijval van de voorziening van totaal € 2,8 miljoen opgenomen. Deze vrijval is het gevolg van het feit dat in 2022 afvoer van afvalstoffen heeft plaatsgevonden ten behoeve van immobilisatie op een terrein waarvan de kosten voor rekening zijn gekomen van de gebruiker van dit terrein. Als gevolg van de onzekerheid in de verwachte kosten van de verschillende scenario's, kunnen de werkelijke kosten substantieel afwijken van de opgenomen voorziening. In 2022 zijn kosten gemaakt voor het verwijderen van een deel van de afvalstoffen en kosten voor bodemonderzoek. Voor een ander terrein is conform een in 2022 gemaakte afspraak met de Provincie Groningen een voorziening gevormd van € 2,2 miljoen. Dit betreft een bijdrage voor het opruimen van bovengrondse vervuilingen.

In 2023 zal naar verwachting € 8,4 miljoen worden aangewend en in de komende 5 jaren zal naar verwachting € 0,6 miljoen worden aangewend ten laste van deze voorziening.

7. Langlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	Opname	Aflossing	Aflossing verplichting	31-12-2022
1 Schulden aan kredietinstellingen	158.350	-	-	51.500	106.850
2 Schulden aan verbonden partijen	22.006	-	-	-	22.006
Totaal Langlopende schulden	180.356	-	-	51.500	128.856

7.1 Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen bestaat uit een Vaste geldlening, Roll-over leningen en een Lening project-specifiek. De DSCR ultimo 2022 komt uit op 3,66 en voldoet daarmee aan de voorwaarde van een minimale DSCR van 1,1 zoals gesteld in de financieringsovereenkomst tussen Groningen Seaports en de BNG Bank.

Vaste geldlening

De vaste geldlening betreft een lening van € 50 miljoen (rente 1,44%). De GR Havenschap Groningen Seaports staat niet borg voor de terugbetaling van deze lening. Met de bank is afgesproken dat de debt-service-coverage-ratio per balansdatum telkens minimaal 1,1 bedraagt. Voorts zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- stil pandrecht, eerste rang, op alle bestaande en toekomstige (erfpacht) vorderingen van Groningen Seaports met alle daaraan verbonden afhankelijke rechten en nevenrechten op al haar bestaande en toekomstige debiteuren;
- het recht om hypotheek te vestigen op de thans en in de toekomst aan Groningen Seaports in eigendom toebehorende onroerende zaken en terreinen.

De oorspronkelijke looptijd van de lening is zeven jaar. Deze lening van € 50 miljoen zou moeten worden afgelost op 16 februari 2023 maar is in 2023 omgezet in een kasgeldfaciliteit met een looptijd tot 1 mei 2024. Omdat de verlenging een kasgeldfaciliteit betreft is deze lening opgenomen onder de kortlopende schulden.

Roll-over leningen

De roll-over leningen bestaan uit twee leningen van elk € 50 miljoen. De oorspronkelijke looptijd van de leningen is respectievelijk tien jaar en twaalf jaar. De rente over de 10-jaars lening bedraagt de 3-maands euribor met een opslag van 56 basispunten. De rente over de 12-jaars lening bedraagt de 3-maands euribor met een opslag van 60 basispunten. De 10-jaars lening wordt geheel afgelost op 2 januari 2026. De 12-jaars lening wordt geheel afgelost op 3 januari 2028. De GR Havenschap Groningen Seaports staat 100% borg voor de terugbetaling van deze leningen.

Lening project-specifiek

De project-specifieke lening betreft een lening welke is aangetrokken ten behoeve van de aanleg van openbare industriële infrastructuur. De oorspronkelijke looptijd van de lening is twaalf jaar, de rente gedurende deze periode bedraagt 3,9%. De lening wordt in twaalf jaar afgelost, bovendien kan jaarlijks 5% van de hoofdsom boetevrij worden afgelost. In 2023 zal € 1,5 miljoen worden afgelost. Zekerheid is gesteld vanuit verpanding van huidige en toekomstige opbrengsten uit hoofde van gesloten huurcontracten tussen Groningen Seaports NV enerzijds en de gebruikers van de openbare industriële infrastructuur anderzijds.

7.2 Schulden aan verbonden partijen

De schulden aan verbonden partijen betreft een lening bij de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR).

Groningen Seaports is niet verplicht om af te lossen op de hoofdsom van de lening gedurende de looptijd. Wel is Groningen Seaports bevoegd om jaarlijks 5% af te lossen op de hoofdsom. Voor 2023 is niet uitgegaan van een aflossing op de hoofdsom. De lening is aangegaan per 1-1-2013 en heeft geen einddatum. De verkregen langlopende lening is direct opeisbaar indien:

- Groningen Seaports tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR en/of
- de overige schulden direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports hierbij in verzuim is en/of
- Groningen Seaports zonder voorafgaande toestemming van de GR partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing en/of
- Groningen Seaports als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend en/of
- de dienstverleningsovereenkomst /erfpachten tussen de GR en de NV eindigen.

Groningen Seaports heeft ter nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de verkregen langlopende lening geen zekerheden verstrekt aan de GR. Over de hoofdsom is een jaarlijkse rente van 3% verschuldigd.

8. Kortlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Schulden aan leveranciers	2.213	3.653
2 Te betalen vennootschapsbelasting	1.143	1.594
3 Belastingen/premies sociale verzekeringen	3.514	3.949
4 Pensioenpremies	156	128
5 Overige schulden	835	716
6 Aflossingsverplichting langlopende leningen	51.500	1.450
7 Overlopende passiva	8.789	8.503
8 Bankkrediet	3.700	84.600
Totaal Kortlopende schulden	71.849	104.593

8.1 Schulden aan leveranciers

De post 'Schulden aan leveranciers' bestaat uit te betalen bedragen aan crediteuren.

8.2 Te betalen vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2017 is Groningen Seaports belastingplichtig voor de vennootschaps-belasting. Een uitgebreide toelichting ter zake is opgenomen onder de "Grondslagen voor de resultaatbepaling" onder de kop "Vennootschapsbelasting". De opgenomen schuld betreft vennootschapsbelasting over 2022 waarvoor de aangifte nog moet worden ingediend. Verder is een vordering opgenomen over 2021 op basis de ingediende aangifte.

8.3 Belastingen/premies sociale verzekeringen

De schuld 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' betreft de nog te betalen aanslag loonheffing over de maand december 2022. Verder betreft het af te dragen omzetbelasting over de maand december 2022.

8.4 Pensioenpremies

De schuld 'Pensioenpremies' betreft de nog te betalen pensioenpremies over de maand december 2022.

8.5 Overige schulden

De post 'Overige schulden' betreft met name het restant verlofuren van medewerkers van Groningen Seaports.

8.6 Aflossingsverplichting langlopende leningen

Dit betreft de aflossing op de langlopende lening welke in 2023 zal plaatsvinden. Onder punt 7.1 Langlopende schulden worden de aflossingen in 2023 toegelicht.

8.7 Overlopende passiva

De post 'Overlopende passiva' betreft facturen die in 2023 binnen zijn gekomen maar betrekking hebben op 2022. Het betreft voor een groot deel rentelasten die Groningen Seaports betaalt aan de GR Havenschap Groningen Seaports. Verder betreft het ontvangen vooruitbetalingen, het gaat hierbij om ontvangen betalingen van facturen welke in 2022 zijn uitgegaan maar betrekking hebben op 2023.

8.8 Bankkrediet

Vanaf 16 februari 2016 heeft Groningen Seaports het grootste deel van de benodigde externe financiering middels langlopende leningen vastgelegd, gedeeltelijk onder volledige borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports. Ook het bankkrediet (kasgeldleningen) valt onder deze volledige borgstelling. De huidige kasgeldleningen zijn aangetrokken ten behoeve van de financiering van de bijstortingsverplichting (€ 3.700.000) voor de CSA in verband met de negatieve waarde van het derivaat.

Vanuit kredietovereenkomsten heeft Groningen Seaports de beschikking over een drietal kredietfaciliteiten. Het betreft een kredietfaciliteit van € 84,5 miljoen c.q. de omvang welke noodzakelijk is ten behoeve van de negatieve marktwaarde van het derivaat. Verder betreft het een kasgeldfaciliteit ter hoogte van maximaal € 70 miljoen en een rekeningcourant-faciliteit ter hoogte van maximaal € 10 miljoen.

G. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Hieronder worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële rechten en verplichtingen vermeld waaraan Groningen Seaports voor toekomstige jaren is verbonden.

- Groningen Seaports heeft contractuele verplichtingen inzake leaseauto's. Voor de leaseauto's zijn contracten aangegaan met een gemiddelde looptijd van 60 maanden. De jaarlijkse verplichting bedraagt gemiddeld € 270.000.
- De lopende verplichtingen uit 2022 op projecten in uitvoering bedraagt € 18,3 miljoen.
- Groningen Seaports heeft ten gevolge van een grondtransactie in 2022 een investeringsverplichting van maximaal € 4,5 miljoen voor het realiseren van hekwerken en een stoomleiding.
- Groningen Seaports heeft ten gevolge van een grondtransactie in 2020 een investeringsverplichting van naar schatting € 500.000 voor het realiseren van een waterberging.
- Op een aantal locaties in ons beheersgebied is sprake van bodemverontreiniging. Sanering van gronden die in erfpacht zijn uitgegeven is een verantwoordelijkheid van de (onder)erfpachter. In geval van faillissement bestaat het risico dat de verplichting voor sanering van de gronden na afloop van het erfpachtcontract bij Groningen Seaports komt te liggen. In de balans is voor twee specifieke terreinen binnen het beheersgebied een voorziening getroffen voor (gedeeltelijke) sanering.
- In februari 2014 is met een bedrijf dat windturbines heeft geplaatst een opstalovereenkomst getekend. In deze overeenkomst is vastgelegd dat indien Groningen Seaports het betreffende terrein voor andere doeleinden wenst te gebruiken, zij verplicht is tot het betalen van een schadebedrag van maximaal € 8,5 miljoen. Deze verplichting loopt in 14 jaar lineair af tot € 0.
- In 2018 is een verkoopovereenkomst gesloten waarin dit bedrijf het recht heeft om tot uiterlijk in 2023 de grond te verkopen aan Groningen Seaports, of aan derden, indien dit bedrijf er niet in slaagt een project te verwerven in een specifieke sector. Groningen Seaports is verplicht de grond terug te kopen indien aan de gestelde voorwaarde is voldaan.
- Tegen Groningen Seaports is in een eerder boekjaar een juridische procedure gestart inzake het al dan niet tot stand komen van een overeenkomst tot aankoop van grond door Groningen Seaports. Groningen Seaports is in deze juridische procedure in eerste aanleg in het gelijk gesteld. De tegenpartij is in hoger beroep gegaan tegen deze uitkomst. Groningen Seaports is ook in het hoger beroep in het gelijk gesteld. Hierop heeft de tegenpartij cassatie ingesteld. De Hoge Raad heeft het cassatie beroep verworpen. De tegenpartij kan uiterlijk op 23 juni 2023 een verzoekschrift indienen bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Op basis van de gedane uitspraken ten aanzien van dit juridische geschil, is besloten geen voorziening te treffen.

Financiële lease - Groningen Seaports als lessee

Groningen Seaports heeft bij de verzelfstandiging als lessee de terreinen in het beheersgebied in erfpacht gekregen (financiële leasecontracten) van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. De toekomstige minimale leasebetalingen bedragen nihil. Deze gronden zijn voor onbepaalde tijd in erfpacht gegeven aan Groningen Seaports, tegen een jaarlijkse erfpachtcanon van nihil waarbij het economisch eigendom bij Groningen Seaports ligt. De Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports bezit derhalve het juridische eigendom.

Indien Groningen Seaports grond verkoopt dient eerst het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports te worden geleverd. Vervolgens kan Groningen Seaports de volle eigendom aan de nieuwe eigenaar leveren. De erfpacht van deze grond gaat door vermenging teniet op het moment dat Groningen Seaports het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports geleverd krijgt.

Operationele lease – Groningen Seaports als lessor

Groningen Seaports heeft als lessor operationele leasecontracten voor erfpachtgronden afgesloten. Voor een verloopoverzicht van de in erfpacht uitgegeven gronden wordt verwezen naar de toelichting op de materiële vaste activa.

De toekomstige minimale leasebetalingen (erfpachtcanon) van deze contracten (niet tussentijds opzegbaar) zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000

Periode	Bedrag
Korter dan 1 jaar	12.958
Tussen 1 en 5 jaar	46.142
Langer dan 5 jaar	930.735

De aangegane erfpachtcontracten (leaseovereenkomsten) betreffen overeenkomsten met een variabele looptijd. De looptijden hangen sterk af van de specifieke wensen van de klant en variëren van enkele jaren tot meer dan 100 jaar. Jaarlijks worden leasebetalingen ontvangen waarvan de erfpachtcanon in de contracten vastliggen. De gemiddelde resterende looptijd van de leasecontracten per balansdatum is tot 2059, waarvan de lengte sterk verschilt per contract.

Financiële instrumenten

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De actuele waarde wijkt niet significant af van de boekwaarde.

Groningen Seaports heeft een derivaat (renteswap), om het renterisico af te dekken dat ontstaat uit de financieringsactiviteiten van de vennootschap. Het beleid van de vennootschap is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van Groningen Seaports zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en het renterisico.

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens heeft Groningen Seaports richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken.

Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het resterende kredietrisico voor Groningen Seaports minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen. Het maximale kredietrisico aangaande derivaten is weergegeven onder de toelichting op de hedges. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld en door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en de margin call (uit hoofde van een afgesloten Credit Support Annex) met betrekking tot het afgesloten derivaat. Voor een toelichting van de liquiditeitsrisico's van de renteswap wordt verwezen naar de, hieronder beschreven, toelichting op de renteswap.

Reële waarde

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie en schattingsmethoden. De reële waarde van de renteswap is bepaald door een contante waarde-berekening met als disconteringsvoet de 3-maands Euribor, die op 31 december 2022 gelijk is aan 2,132%.

Rente- en kasstroomrisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in marktrentetarieven. Het door Groningen Seaports gelopen risico wegens fluctuaties in de marktrentes heeft voornamelijk betrekking op de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen.

Groningen Seaports beheerst haar renterisico door een evenwichtig portfolio van vast en variabel rentende leningen aan te houden. In 2016 is een groot gedeelte van de variabele rentende leningen omgezet naar vast rentende leningen. De vennootschap heeft zich ten doel gesteld een deel van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Hiertoe heeft Groningen Seaports een renteswap afgesloten waarvan ultimo 2022 nog één actief is. De renteswap is afgesloten bij ABN AMRO en heeft als einddatum 1 januari 2042 met een tussentijdse opzegging. De te betalen rente is gesteld op 3,575% en wordt via de winst- en verliesrekening verwerkt.

Groningen Seaports heeft de komende jaren het renterisico voor gemiddeld 51% afgedekt middels vaste leningen en een renteswap. Dit betekent dat over ongeveer 49% van het rentedragend vreemd vermogen de marktrente (3-maands Euribor) moet worden betaald. Wanneer deze rente stijgt, zullen de rentelasten van Groningen Seaports toenemen en indien de marktrente daalt zullen de rentelasten van Groningen Seaports afnemen.

Hedges

Op de renteswap wordt kostprijs hedge-accounting toegepast.

Renteswap

Per 31 december 2022 heeft Groningen Seaports een rente instrument uitstaan met een marktwaarde van - € 9,77 miljoen en een boekwaarde van € 0. Deze is ingegaan op 2 januari 2014 en heeft per ultimo 2022 een resterende looptijd van 19 jaar.

Bedragen x € 1.000

Code	Type	Afgedekt	Te betalen	Te ontvangen	31-12-2022	31-12-2021
ABN1	IRS	€ 100.000	3,58%	3-mnd-Euribor	-9.770	-61.328

Het rente instrument dient ter dekking van het renterisico dat Groningen Seaports loopt over de kasgeldleningen waarvoor een variabele rente wordt betaald. De te betalen rente hangt af van de marktrente (Euribor) op het moment van opname en de voor Groningen Seaports geldende kredietopslag. Deze kasgeldleningen hebben een gemiddelde looptijd van één maand.

In het financieel meerjarenplan 2023–2053 van Groningen Seaports is de toekomstige hoogte van de benodigde kasgeldleningen bepaald. Hierin zijn, mede op basis van de ervaringen van Groningen Seaports in de afgelopen jaren, aannames gemaakt over de verwachte opbrengsten, kosten en investeringen. De in het financieel meerjarenplan begrepen investeringen, welke bepalend zijn voor de toekomstige vreemd vermogensbehoefte, betreffen voornamelijk geaccordeerde projecten (projecten welke in de komende jaren zeker zullen worden uitgevoerd) en reguliere vervangingsinvesteringen. Toegevoegd zijn de niet-reguliere vervangingsinvesteringen. De daaruit voortvloeiende verwachte vreemd vermogensbehoefte welke niet met een vast rentecomponent is aangetrokken, overstijgt de hoogte van het derivaat gedurende de gehele looptijd van het derivaat waarmee het derivaat effectief is.

Credit Support Annex ABN-1 (margin calls)

Vanaf het moment dat de reële waarde van rente instrument ABN-1 meer dan € 7,5 miljoen negatief is, kan de contractpartij (ABN AMRO) zekerheden vereisen via zogenaamde 'margin calls'. Dit kan ontstaan als de huidige markttrente over de resterende looptijd van het derivaat (op dit moment 19 jaar) lager is dan de vaste rente van 3,575%. Wanneer de markttrente (gebaseerd op de 19-jaars swaprente op basis van 3-maands Euribor), daalt, moet meer worden bijgestort. Ter dekking van het risico op deze bijstortverplichting, is een specifieke geborgde kasgeldfaciliteit beschikbaar die dit risico afdekt. Middels het aantrekken van vreemd vermogen onder deze geborgde kasgeldfaciliteit heeft Groningen Seaports voldoende liquide middelen beschikbaar om deze margin calls te kunnen financieren. Op grond van de overeenkomst met ABN AMRO wordt bij beëindiging van het rente instrument de marktwaarde verrekend. Op grond van de afgesloten Credit Support Annex is per ultimo 2022 € 3,7 miljoen als borg gestort bij ABN AMRO. Dit is gebaseerd op de waarde per ultimo september 2022. Begin januari 2023 is op basis van de waarde per ultimo 2022 € 1,5 miljoen door ABN AMRO als borg teruggestort.

H. Toelichting op de winst-en-verliesrekening

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2022 vergeleken met de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2021.

Bedrijfsopbrengsten

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde opbrengsten over het boekjaar 2022 vergeleken met de gerealiseerde opbrengsten over het boekjaar 2021.

9. Netto omzet

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Scheepvaart	8.763	8.253
Scheepvaartgerelateerd	1.696	1.498
Terreinen core business	14.815	12.180
Terreinen non-core business	11.726	7.664
Opbrengsten grondverkoop	18.215	21.972
Totaal Netto Omzet	55.214	51.568

9.1 Scheepvaart

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Zeeschepen	6.903	6.567
Binnenschepen	790	750
Ligplaatsgelden	1.070	937
Totaal scheepvaart	8.763	8.253

9.2 Scheepvaartgerelateerd

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Kadegelden	1.304	1.072
Steigers / Ligplaatsen	185	207
Retributie wateroppervlak	102	101
Opbrengst water en stroom	104	119
Totaal scheepvaartgerelateerd	1.696	1.498

9.3 Terreinen core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Erfpachtopbrengsten	12.282	11.633
Tijdelijk verhuur	1.042	759
Optievergoedingen	1.429	-265
Vergoeding overslag faciliteiten	62	52
Totaal terreinen core business	14.815	12.180

9.4 Terreinen non-core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Huur landerijen en opstallen	156	150
Vent- en jachtvergunningen	-	-
Recognities (vergunningen)	26	26
Opbrengsten (nuts)infrastructuur	11.544	7.488
Totaal terreinen non-core business	11.726	7.664

9.5 Opbrengsten grondverkoop

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Opbrengsten grondverkoop	18.215	21.972

De opbrengsten grondverkoop bestaan uit gerealiseerde verkooptransacties in 2022. De kostprijs van de grondverkoop is opgenomen in de overige kosten onder 'project en transactiegerelateerde kosten'.

10. Overige opbrengsten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Dienstverlening t.b.v. derden	1.926	2.276
Overige opbrengsten	503	304
Totaal overige opbrengsten	2.429	2.580

Het grootste deel van de opbrengst vanuit werkzaamheden/dienstverlening ten behoeve van derden bestaat uit de dienstenvergoeding (2022: € 1,764 miljoen) welke door GR Havenschap Groningen Seaports betaald wordt aan Groningen Seaports voor het uitvoeren van de publieke taken.

TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	57.643	54.148
-----------------------------------	---------------	---------------

Bedrijfslasten

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten over het boekjaar 2022 vergeleken met de gerealiseerde kosten over het boekjaar 2021.

11. Salarissen en sociale lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Salarissen	9.079	7.054	
Sociale lasten	2.268	1.874	
Totaal Salarissen en sociale lasten		11.347	8.928

11.1 Salarissen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Salarissen	7.617	6.540	
Secundaire kosten personeel	1.445	178	
Externe loonkosten	17	337	
Totaal Salarissen		9.079	7.054

Medewerkers

In onderstaande tabel wordt het aantal medewerkers vermeld dat in dienst is van Groningen Seaports, aangevuld met het ziekteverzuimpercentage.

Omschrijving	2022	2021
Aantal fte (in dienst)	99,5	87,2
Ziekteverzuim	4,20%	3,80%

Beloning commissarissen en bestuurders

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen (RvC) over 2022 bedraagt € 98.200 (2021: € 94.900).

De bezoldiging, inclusief pensioenlasten en sociale lasten, van de bestuurders over 2022 bedraagt € 444.000. Dit betreft de bezoldiging voor de heer C.L. König (CEO) en de heer H.V. Sanders (CFO). De bezoldiging van de bestuurders over 2021 bedraagt € 428.000.

Externe loonkosten
Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Projectmedewerkers	61	14
Ziektevervanging	-	211
Overige personeelskosten derden	448	332
Doorbelasting investeringsprojecten	-493	-221
Totaal	17	337

11.2 Sociale lasten
Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Pensioenlasten	1.337	1.092
Overige sociale lasten	931	782
Totaal Sociale lasten	2.268	1.874

Pensioenen

Groningen Seaports NV heeft de pensioenen ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Aan het personeel is een pensioen toegezegd op basis van een middelloonregeling. Geen rekening is gehouden met eventuele actuariële risico's die verband houden met de voornoemde pensioenregeling. Omdat er naast de betaling van pensioenpremies geen verplichting bestaat ten aanzien van de pensioenregeling is geen voorziening getroffen. De dekkingsgraad van het ABP bedroeg 110,9% per 31-12-2022. Wettelijk is bepaald dat de dekkingsgraad 126% dient te zijn en dat de dekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder de 104,2% mag liggen. Groningen Seaports NV heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

12. Afschrijvingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Infrastructuur	9.246	8.613
Bedrijfsgebouwen	189	193
Overige materiele vaste activa	856	957
Totaal Afschrijvingen	10.291	9.763

13. Overige kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
1 Core business	800	720	
2 Project en transactiegerelateerde kosten	3.927	8.093	
3 Structurele onderhoudskosten	6.343	5.422	
4 Voorzieningen	-629	4.833	
5 Overige kosten	3.901	3.491	
Totaal Overige kosten		14.342	22.558

13.1 Core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Marketing en Public Relations	675	682	
Ontwikkeling projecten	125	37	
Totaal core business		800	720

13.2 Project en transactiegerelateerde kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Projectgerelateerde bijdragen	1.123	228	
Transactiegerelateerde kosten	2.804	7.866	
Totaal project- en transactie		3.927	8.093

De projectgerelateerde bijdragen betreft onder andere kosten voor projecten in de voorbereidende fase en bijdragen aan samenwerkingsverbanden. De transactiegerelateerde kosten betreft met name de kostprijs van de gronden die in het boekjaar zijn verkocht.

13.3 Structurele onderhoudskosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Baggerkosten	3.135	2.880	
Onderhoud infrastructuurle werken	1.920	1.564	
Beheerskosten	1.288	978	
Totaal structurele onderhoudskosten		6.343	5.422

13.4 Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Nazorg baggerspeciéstortplaatsen	-48	1.281	
Geluidsisolatie	-	1	
R/C Fivelpoort	-	-	
Sanering terreinen	-581	3.550	
Totaal voorzieningen		-629	4.833

Om reden dat er minder kosten zullen worden gemaakt dan eerder voorzien heeft er in 2022 een vrijval plaatsgevonden vanuit de voorzieningen nazorg baggerspeciéstortplaatsen in Delfzijl en sanering terreinen. De dotatie aan de voorziening geluidsisolatie is opgenomen in de Transactiegerelateerde kosten.

13.5 Overige kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Huisvestingskosten	461	288	
Middelen en materialen	1.402	1.135	
Kantoorkosten	183	216	
Administratie en algemene kosten	1.511	1.459	
Kosten GR Groningen Seaports	344	392	
Totaal Overige kosten		3.901	3.491

Onder de administratie en algemene kosten is € 196.000 aan accountantskosten verantwoord, op basis van het stelsel van baten en lasten.

De accountantskosten kunnen als volgt worden verbijzonderd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Onderzoek van de jaarrekening	196	129
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	3
Totaal	196	132

De 'Kosten GR Groningen Seaports' bestaan uit rente deelnemers 2022, accountantskosten en personele inhuur. In 2015 is besloten dat Groningen Seaports NV deze kosten vanaf het moment van verzelfstandiging draagt.

TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	35.980	41.249
------------------------------	---------------	---------------

14. Resultaat deelnemingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Groningen Railport	302	274
Fivelpoort Beheer	-668	-382
Sunport Delfzijl	306	64
Zonnepark Valgenweg	-21	-20
Helios Eemshaven	415	-78
Windpark Mondriaan	2.265	636
Windpark Mauve	1.860	443
Totaal Resultaat deelnemingen	4.460	937

15. Financiële baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Financiële baten	1.324	1.258
Financiële lasten	-7.076	-7.532
Totaal Financiële baten en lasten	-5.752	-6.274

15.1 Financiële baten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Rente diversen	1.324	1.258
Totaal Financiële baten	1.324	1.258

15.2 Financiële lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Rente langlopende leningen	-5.095	-5.162
Rente kasgeldleningen	-218	-265
Rente lening GR	-660	-660
Borgstellingspremie GR	-1.104	-1.445
Totaal Financiële lasten	-7.076	-7.532

Een deel van de betaalde rente is als bouwrente aan een aantal projecten toegerekend en geactiveerd. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten. Voor 2022 gaat het om een rentepercentage van 3,24% waarbij € 192.000 is geboekt als bouwrente. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat. De borgstellingspremie heeft betrekking op de aan Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR) betaalde vergoeding voor de verkregen borgstelling voor de financiering op basis van de afgesloten borgstellingsovereenkomst tussen de GR en Groningen Seaports NV.

16. Belastingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Latente vennootschapsbelasting	3.050	-493	
Vennootschapsbelasting boekjaar	1.310	2.043	
Correcties voorgaande jaren	-123	-45	
Totaal Belastingen		4.238	1.504

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2017 is voor Groningen Seaports de vennootschapsbelasting van toepassing. In 2020 is met de Belastingdienst overeenstemming bereikt over de fiscale openingsbalans. In de jaarrekening 2020 zijn op basis van deze fiscale openingsbalans latente belastingvorderingen opgenomen. In 2021 zijn verdere afspraken met de Belastingdienst overeengekomen en vastgelegd in een concept vaststellingsovereenkomst. In 2022 is de vaststellingsovereenkomst tussen Groningen Seaports en de Belastingdienst ondertekend.

Een uitgebreide toelichting is opgenomen onder 2.4 Actieve belastinglatentie in deze jaarrekening.

Uitsplitsing belastingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		
Latente belastingen		
Correctie belastinglatentie 2021, vrijval		153
Vrijval belastinglatentie 2022		2.897
		3.050
Acute belastingen		
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2020		-82
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2021		-41
Acute vennootschapsbelasting 2022		1.310
		1.187
Totaal		4.238

H. TOELICHTING OP DE WINST-EN-VERLIESREKENING
Acute belastinglast 2020
Bedragen x € 1.000

omschrijving	
Grondslag acute belasting	16.003
Vennootschapsbelasting	25%
Subtotaal	4.001
Tarief correctie	-17
Totaal	3.984
Opgenomen schatting belastinglast 2020 in voorgaande jaren	4.066
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2020	-82

Acute belastinglast 2021
Bedragen x € 1.000

omschrijving	
Grondslag acute belasting	8.107
Vennootschapsbelasting	25%
Subtotaal	2.027
Tarief correctie	-24,5
Totaal	2.002
Opgenomen schatting belastinglast 2021 in voorgaande jaren	2.043
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2021	-41

Acute belastinglast 2022
Bedragen x € 1.000

omschrijving	
Grondslag acute belasting	5.244
Vennootschapsbelasting	25,8%
Subtotaal	1.353
Tarief correctie	-42,6
Totaal	1.310

Effectieve belastingdruk

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Resultaat voor belastingen	20.370
Belastingen	4.238
Effectieve belastingdruk	21%

De afwijking tussen het nominale tarief en de effectieve belastingdruk wordt veroorzaakt door de hierboven gespecificeerde omstandigheden, waaronder aanpassingen in de aangiften op basis van nadere afspraken met de Belastingdienst welke invloed hebben op de latenties en acute belastinglasten in voorgaande jaren.

I. Gebeurtenissen na balansdatum

Na 31 december 2022 hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen hebben voor Groningen Seaports.

J. Ondertekening van de jaarrekening

Delfzijl, 23 maart 2023

Directie

De heer C.L. König, CEO

De heer H.V. Sanders, CFO

Raad van commissarissen

De heer F.A.M. Keurentjes

De heer H. Roose

De heer J.J. Atsma

Mevrouw D. Meijer

Mevrouw J. Schiphorst

Deel III

OVERIGE GEGEVENS

A. Statutaire winstbestemmingsregeling

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 26 van de statuten. Daarin is bepaald dat het resultaat ter beschikking staat van de algemene vergadering.

B. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en raad van commissarissen van Groningen Seaports N.V.

Verklaring over de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Groningen Seaports N.V. te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Groningen Seaports per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de winst-en-verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Groningen Seaports N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico dat het bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt

In iedere organisatie heeft het bestuur de mogelijkheid om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden om die reden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het bestuur bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Schattingen en schattingsprocessen;
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening;
- De betaalorganisatie.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en geëvalueerd.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria. Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het bestuur, waaronder de waardering van:

- Voorziening sanering terreinen en nazorg baggerspeciestortplaatsen;
- Deelnemingen en overige effecten;
- Variabele opstalcontracten.

Wij hebben de toelichting in de risicoparagrafen in het bestuursverslag (hoofdstuk financiën) geëvalueerd en verwijzen naar de desbetreffende passage.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.

Frauderisico met betrekking tot grondverkoop

Vanwege het incidentele karakter van grondverkoop (gronduitgifte) en de grote bedragen die daarbij gemoeid zijn, hebben wij hier, conform de standaarden van onze beroepsorganisatie, een verhoogd frauderisico onderkend.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor de verkoop van grondposities. Ook hebben wij notulen van management- en directieoverleg gelezen en een detailcontrole verricht op de gerealiseerde verkopen aan de hand van verkoopcontracten, notariële aktes en kadastrale gegevens. Daarbij hebben we aandacht besteed aan marktconforme prijsvorming, juiste afgrenzing en autorisaties, inclusief betrokkenheid van de interne afdeling juridische zaken in overeenstemming met interne procedures.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van grondverkoop.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht in het onderdeel 'hoofdstuk Financiën' in het bestuursverslag heeft het bestuur zijn continuïteitsbeoordeling voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met de ontwikkelingen in de branche, de specifieke omgeving van de vennootschap en onze kennis uit de controle;
- analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten;
- inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling. Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het management gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, bestaande uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Groningen, 23 maart 2023

Eshuis Registeraccountants B.V.

drs. M.T. (René) Lemans RA

Colofon

Groningen Seaports NV statutair gevestigd te Delfzijl
Handelsregister 58141057

Bezoekadres

Handelskade Oost 1, 9934 AR Delfzijl

Postadres

Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl

Website

www.groningen-seaports.com

Concept en realisatie

F19 Digital Reporting, Eindhoven

Fotografie

Beeldbank Groningen Seaports

Redactie

Groningen Seaports & Gloedcommunicatie, Nijmegen

Vragen en opmerkingen

Telefoon: +31 (0)596 640400

E-mail: info@groningen-seaports.com